

Valaistus ja pelastus

Totuutta tavoitellen

Keiko

Fujii

Keiko Fujii

Valaistus ja pelastus

Totuutta tavoitellen

Suomennos: Jorma Pihkala

2020

Alkuteos: "Satori to sukui, kyuudoo no hate ni"

2004

Ichiryu Publications

Saitama, Japan

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	5
1. Totuuden etsintä.....	6
Aluksi.....	6
Kallistumiseni buddhalaisuuteen.....	6
Gautama Buddhan lähtö kotoa.....	7
Luostarielämä.....	8
Buddhalaisuuteen omistautuminen.....	9
Kahden munkin etsintä.....	11
Nunnaluostarin elämä.....	11
Buddhalaisen palvonnan ydin – sutrien lukeminen.....	13
Vegaaniruoka ja neljän tunnin yöunet.....	14
Täysivaltaiseksi nunnaksi vihkiminen.....	15
Nunnaluostarin asuntolanhoitajaksi ja opettajaksi.....	16
Pettyneenä paluu sekulaariin maailmaan.....	17
2. Tie, totuus ja elämä.....	18
Armollinen kaitselmus.....	18
Avioliittokriisi.....	19
Pelastava käsi.....	20
Tulkoon valo!.....	21
Kaste.....	22
Perheen pelastuminen.....	23
3. Luoja ja luotu.....	24
Buddhalaisuuden opetuksesta.....	24
Gautama Buddhan opetus.....	25
Syntymä, vanheneminen, sairaus ja kuolema - neljä kärsimystä.....	25
Harjoitusjärjestelmä.....	27
Järjen ja valaistuksen uskonto.....	28
Buddhalainen etiikka.....	28
Buddhalaisuuden muuntuminen.....	29
Uudistusliikkeet.....	30
Sutrat.....	30
Buddha ja kuolemanjälkeisyys.....	31
4. Japanin buddhalaisuus.....	33
Intian ja Kiinan kautta.....	33
Rappion aikakauden keskellä.....	34
Jakautuminen kahdeksi pääuomaksi.....	34
Oman voiman tie ja toisen voimaan turvautumisen tie.....	35
Puhtaan maan suunnan perustaja munkki Hoonen.....	35
Joodo Shinshun perustaja munkki Shinran.....	36
Puhtaan maan buddhalaisuuden usko.....	37
Ristin ja ylösnousemuksen toivo.....	39
Kuolleiden muistamisen muuttuminen.....	40
Ilta-auringon valo.....	42
Osallistumiseni buddhalaisiin muistotilaisuuksiin.....	43
Isä, Poika, Pyhä Henki, kolminainen Jumala.....	44

5. Japanin buddhalaisuuden erityispiirteitä.....	47
Tavat.....	47
Buddhalainen kotialttari (<i>butsudan</i>).....	48
Kuolleelle annettu nimi <i>kaimyoo</i> ja muistolaatta <i>ihai</i>	48
Suitsukkeen polttaminen <i>shookoo</i>	50
Kristillisten hautajaisten kukat.....	51
Kymmenen käskyä.....	51
Sutrien toisto ja ansioiden siirto muistopalvonnoissa.....	52
Palvonnat päiväntasauksien aikana (<i>higan</i>).....	53
Kuoleman jälkeiset muistojuhlat ja <i>obon</i> -juhla.....	54
<i>Obon</i> -juhla.....	55
Kristittyjen muistojumalanpalvelukset.....	56

Esipuhe

Minulla oli tilaisuus pitää luentoja Tokion raamattukoulun teologian opiskelijoille syyskuussa 2003. Sen lisäksi, että kerroin heille oman todistukseni pelastuksestani, kerroin heille hiukan yksityiskohtaisemmin buddhalaisuudesta.

Myöhemmin luentojeni äänitettä kuunnelleiden joukosta nousi pyyntö, että julkaisisin ne kirjallisessa muodossa. Itsekin olin jo jonkin aikaa toivonut tekeväni niin, jos Herra suo.

Nyt kun minulla oli tilaisuus pitää teologisessa seminaarissa luennot ja minulle esitettiin kirjoitustöivomus, vakuutuin siitä, että Herra oli valmistanut kaiken ja johdatti minua käymään toimeen laatiakseni luennoista tiivistelmän.

”Ennen buddhalainen nunna, nyt Jeesuksen seuraaja. Luomakunta keväässä.” (Saisai)

Toisena vuonna siitä kun olin päässyt osalliseksi pelastuksesta Jeesuksessa, tapasin ensi kertaa jo edesmenneen pastori Kikaku Shimamuran Ondo-leirikeskuksessa, josta avautui kaunis maisema Japanin sisämerelle. Hän kirjoitti yllä olevan runon minua varten. Haikuja kirjoittaessaan hän käytti nimimerkkiä Saisai.

Tuohon aikaan Kikaku Shimamura toimi Tokion Fujimimachi seurakunnan kiireisenä pastorina ja Japanin kristillisen evankelioimisjärjestön puheenjohtajana. Kuultuaan, että kahden viikon kuluttua minut oli kutsuttu esitelmöimään Tokion Ochanomizun Ranskalais-japanilaiseen instituuttiin naisten kevätkurssille, hän sanoi: ”Jos kerrot siellä oman todistuksesi, minäkin tulen kuulemaan.” Niin hän saapui varta vasten paikalle.

Tämän kohtaamisen seurauksena seuraavan vuoden tammikuussa hän suositteli minua Japanin kristillisen evankelioimisjärjestön evankelistaksi yhdessä muun muassa silloisen Kamojiman veljesseurakunnan kunniapastori Ei’ichi Itoon kanssa. Luentojeni jälkeen hän lähetti minulle useita kirjeitä. Niissä hän rohkaisi mm näin: ”Kuten Daavid kävi Goljatia vastaan viidellä kivellä, heitä sinäkin viisi kiveä, joilla me japanilaiset kristityt voisimme oppia buddhalaisuudesta.”

Pian sen jälkeen pastorin kunto heikkeni, niin että minulta jäi vastaamatta hänelle. Mutta asia ei sen jälkeen missään vaiheessa haihtunut mielestäni.

Täsmälleen 20 vuotta myöhemmin huomasin yllättäen, että tästä käsikirjoituksesta tuli vastaus pastori Kikaku Shimamuran kirjeisiin. Kaksikymmentä vuotta oli tarpeen kokeemukseen perustuvan todistuksen kirjoittamiseen buddhalaisuudesta ja kristinuskosta. Näen tässä Herran johdatuksen.

Rukoilen sydämestäni, että tämä kirja tarjoaisi buddhalaisille tilaisuuden tutkia itseään, niin että he selvittäisivät, mitä he todella uskovat. Toivon, että se antaisi heille hyvän mahdollisuuden totuuden etsimiseen. Kristittyjen toivon saavan oikeata tietoa ja ymmärrystä buddhalaisuudesta, jotta he voisivat uudelleen tiedostaa tehtävänsä buddhalaisen yhteiskunnan keskellä.

Helmikuussa 2004

Kirjoittaja

1. Totuuden etsintä

Aluksi

Vuonna 1982 Jumala suuresta ja ihmeellisestä armostaan pelasti minut, josta oli nuorena totuutta etsiessäni tullut buddhalainen nunna. Inhimillisesti ajatellen kuljin kovin pitkää kiertotietä. Mutta pian ymmärsin, että viettämäni aika buddhalaisuuden maailmassa oli sekin Jumalan suunnitelma.

Jo viikko siitä, kun Jeesus oli pelastanut minut, hän lähetti minut moniin seurakuntiin ja erilaisiin tilaisuuksiin eri puolille maata kertomaan buddhalaisessa ympäristössä eläville japanilaisille henkilökohtaisen todistuksen siitä, että ”Herra on Pelastaja.” Aikaa myöden Herra on vinyt minut kaikkiin Japanin lääneihin Hokkaidolta Okinawalle asti.

Kaiken kaikkiaan buddhalaisuus vaikuttaa voimakkaasti Japanissa. Ympärillämme elää monia Buddhan opetusten seuraajia. Tämän tosiasia edellyttää, että meidän on tärkeää omata mahdollisimman oikea käsitys buddhalaisuudesta.

Sanotaan, että buddhalaisuuteen on ”84 000 porttia”. Luku kuvastaa moninaisuutta ja portti taas buddhalaisia opetustapoja ja oppeja. Buddhan opetuksia on epäluokin määrä. Vaikka niitä opiskelisi kohtalaisen paljonkin, se olisi vain kuin ”yksi yhdeksän lehmän karvoista.” Ei minunkaan tietoni buddhalaisuudesta ole sen enempää.

Raamattua vastaavat buddhalaiset pyhät kirjoitukset löytyvät vuonna 1938 kootussa ”Taisho kauden sutra-aarteisto”(Taisho Daizookyo) nimisestä teoksesta. Siinä on 3053 osaa, 11970 rullaa, ja jokaisessa rullassa sata sutraa. Ne täyttävät suuren seinän kokoisen kirjahyllyn. En väitä lukeneeni niitä kaikkia läpi. Kysymys on aivan eri luokan määrästä kuin Vanha ja Uusi testamentti, joihin kristityt turvaavat viimeisenä auktoriteettinaan, ja jota he lukevat toistuvasti läpi.

Varsinkin Japanin buddhalaisuudessa oppi-isiksi nimitetyt munkit valitsevat valtavasta sutra-määrästä muutamia ja pitävät niitä koulukuntansa uskon auktoriteetteina. Kun itse olin buddhalainen nunna, kuuluiin Joodo-suuntaukseen eli puhtaan maan buddhalaisuuteen. Sen aloitti munkki Hoonen (1133-1212) valitsemalla valtavasta määrästä kolme *sutraa*: ”Mittaamattoman elämän sutran”, ”Rajoittamattoman näkemisen elämän sutran” ja ”Amida sutran”. Niitä nimitetään puhtaan maan kolmeksi sutraksi (Joodo sanbukyoo) ja ne opettavat uskoa, joka lepää ulkopuolisen voiman varassa. Nunnana ollessani luin ne hartaasti aamuin ja illoin poikkeuksetta vuoden jokaisena päivänä.

Kallistumiseni buddhalaisuuteen

Samalla kun kerron, miten Herra teki pelastavan työnsä minussa, viittaan silloin tällöin elämäni buddhalaisessa luostarissa.

Yläkoulun kolmannella luokalla sairastelin ja jouduin olemaan pari kolme kuukautta kotihoidossa. Siihen asti minulle urheilu oli ollut kaikki kaikessa enkä ollut juuri koskaan luenut kirjoja, mutta kotona toipilaana aloin ensi kertaa lueskelemaan ja ajattelemaan asioita syvemmin. Juuri silloin naapurustossa eräs vanhus kuoli ja hänelle pidettiin perinteiset buddhalaiset hautajaiset.

Seuraavana päivänä koin ensi kertaa voimakkaasti elämän tyhjyyden, kun näin, miten vanhempani ja naapuruston ihmiset palasivat normaaliin elämäänsä, töihinsä ja ostosten

tekoon, ikään kuin vielä kaksi päivää aiemmin elossa ollutta ihmistä ei olisi koskaan ollut olemassakaan.

Aloin kysellä: ”Onko ihmiselämä näin tyhjää ja turhaa? Lopulta kaikki menee ohi ja kukaan ei enää muista. Minäkin kuolen jonakin päivänä. Niinpä minutkin unohdetaan. Häviän olemattomiin. Jos niin on, mitä varten sitten elän? Loppuuko kaikki kuolemaani vai jatkuuko jokin, onko odotettavissa mitään sen jälkeen...?”

Siitä alkoi etsintäni. Halusin päästä tyhjyydestä ja löytää varmaa, ehdotonta, ikuista, täysin pyhää, siis Jumalan ja totuuden. Aloin ahmia kaikenlaisia kirjoja, jotka sattuivat käsiini. Vähitellen buddhalaisuus, ”järkiperäinen uskonto” tai ”valaistuksen uskonto” alkoi vetää minua puoleensa.

Pääsin 18-vuotiaana opiskelemaan lääketiedettä, mutta saman aikaisesti suoritin myös kirjekerussina buddhalaisuuden opintoja Kioton buddhalaisessa yliopistossa. Sitten huomasin eräästä lehtiartikkelista, että Kiotossa on myös buddhalainen nunnaluostari ja loma-aikoina kävin siellä monta kertaa. Yhdessä nuorten nunnien kanssa vietin siellä useita päiviä kerrallaan.

Niin sitten aloin toivoa, että jonakin päivänä voisin lähteä luostariin ja omistautua täysipainoisesti Buddhan oppien mukaisiin uskonharjoituksiin, saavuttaisin maailmankaikkeutta hallitsevan totuuden ja pääsisin osalliseksi valaistuksesta.

Gautama Buddhan lähtö kotoa

Kuvaan hiukan omistautumista nunnaksi tai munkiksi. Gautama Buddhan lähtö munkiksi on tunnettu tarina. Eräissä sutrissa kerrotaan mielenkiintoisesti, millä mielellä hän käänsi selkensä entiselle elämälleen. Niistä näkee, miten kristinuskon kokotoimiseen palveluun antautuminen ja buddhalainen omistautuminen munkin elämään eroavat toisistaan. Toisaalta niissä voi havaita myös mielenkiintoisia yhtäläisyyksiä:

Munkit, olin onnellinen, tosi onnellinen. Minulla ei ollut mitään kärsimyksiä. Munkit, isäni palatsissa oli lammessa kukkia, karmiininpunaisia ja valkoisia lootuksia. Huoneessani leijui kaiken aikaa neem puusta valmistetun parhaimman suitsukkeen ihana tuoksu. Kaikki pukuni niin päällysvaatteet kuin alusvaatteet oli valmistettu parhaasta kankaasta. Ulos lähtiessäni minun ylläni pidettiin aina valkeaa varjoa.

Talvella oleskelin talvipalatsissa, kesällä kesäpalatsissa, keväällä kevätpalatsissa. Kesän huhtikuun sadekautena naiset hauskuuttivat minua musiikilla. Munkit, vaikka muiden ihmisten kodeissa palvelijoille annettiin lesejauhoa ja suolapuuroa, minun isäni kodissa palvelijatkin söivät riisiä ja lihaa. Munkit, vaikka olin niin rikas ja niin onnellinen, yhtäkkiä aloin ajatella.

— *Vaikka typerät, tavalliset ihmiset vanhenevat itsekin eivätkä voi mitenkään välttää ikääntymistään, nähdessään muita vanhuksia he inhoavat näitä. Minäkin vanhenen enkä vielä tiedä keinoa sen välttämiseksi. Vaikka olen siis itsekin vanheneva, onko minulla oikeutta inhota nähdessäni muita vanhenevia? Onko se oikein?*

— *Munkit, havaitessani sen hylkäsin kaikki nuoruuden halut kerta kaikkiaan.*

Edelleen: — Typerät tavalliset ihmiset, jotka itsekin sairastuvat eivätkä voi välttää sairauksia, nähdessään muiden sairastavan jättävät itsensä huomiotta, häpeävät ja inhoavat heitä. Minullakin on sairastuva keho enkä vielä tiedä, miten voisin välttää sairaudet. Minun ei näin ollen ole sopivaa inhota toisia, jotka ovat sairastuneet.

— *Munkit, tehtyäni nuo havainnot, hylkäsin kokonaan unelmat omasta terveydestäni.*

Edelleen: — Typerät tavalliset ihmiset, jotka itsekin kuolevat eivätkä voi välttää kuolemaa, nähdessään muiden kuolevan jättävät itsensä huomiotta, häpeävät ja inhoavat heitä.

Minullakin on kuoleva keho enkä vielä tiedä, miten voisin välttää kuoleman. Minun ei näin ollen ole sopivaa inhota toisia, jotka kuolevat.

— Munkit, tehtyäni nuo havainnot, hylkäsin kokonaan ylpeyden kaikesta elämästäni. Niinpä lopulta minä, jolla oli nuorukaisen pikimusta tukka ja elin onnellisena ja eloisana, elämäni keväessä isäni ja äitini suruksi, itku kurkussa annoin leikata tukkani pois, pukeuduin säkkipukuun ja lähdin kotoani munkin elämään.

Näin Buddha kuvasi tapahtumaa. Sitä voi hyvin sanoa buddhalaisuuden lähtökohdaksi ja se ilmentää todella syvää itsetutkistelua. Ellei Buddha olisi herännyt vaan jäänyt ”typeräksi tavalliseksi ihmiseksi”, tuskin olisi ollut montaakaan, joka olisi saanut elää niin onnellisissa olosuhteissa kuin hän. Mutta kun hän yllättäen sai katsoa syvemmin olemukseensa, hän tajusi, ettei hän suinkaan ollut onnellinen vaan pelkkä rauhaton olento, joka ei kykene välttämään vanhenemista, sairautta ja kuolemaa.

Silloin hän ”hylkäsi kaikki nuoruuden halut, unelmat omasta terveydestään ja ylpeyden kaikesta elämästään.” Toisin sanoen hän oivalsi totuuden, ettei kykenisi välttämään vanhenemista, sairautta ja kuolemaa, eikä mitenkään voinut jäädä sellaisenaan rakkauden ja noonsa. Hän tunnisti levottoman elämäntavan ”kärsimykseksi” ja lähti etsimään vastausta siihen omistautumalla vaeltavan munkin elämään. Minun lähdössäni nunnan tielle ei ollut mitään sellaista perusteellista harkintaa, jota voitaisiin verrata Buddhaan. Siitä huolimatta en voi kieltää, etteikö siinä olisi ollut jotain samaa.

Luostarielämä

”Lähtö kodista kodittomaan munkin elämään” ei sutrien mukaan varsinaiselta olemukseltaan tarkoita vain sitä, että jätetään oman kodin elämä, vaan laajassa merkityksessä se sisältää täydellisen tämän maailman elämän taakseen jättämisen ja pyrkimisen siihen, ettei kiinnitä mieltään mihinkään ajalliseen.

Nunnan tai munkin elämää kuvaa Buddhan määräys ”kolmesta puvusta ja yhdestä kuspista.” Niiden lisäksi hänellä ei saa olla mitään omaisuutta. Elämäntavassa hylätään huolehtiminen ruoasta ja vaatteista. Syy on se, että kaiken kärsimyksen lähde on halu, josta tulee viisaudella päästä eroon. Haluista tyhjentymisen kautta tavoitellaan suurinta onnea, jota ei häiritse enää mikään.

Buddha opettaa ”Suuren onnen sutrassa” näin: *”Jos hallitset itsesi hyvin, harjoitat puhdasta elämää, ymmärrät neljä totuutta ja saavutat nirvanan (tilan, jossa kaikki maalliset halusi häviävät eivätkä herää uudelleen), ei ole sen suurempaa inhimillistä onnea. Silloin ei elämä eikä kuolema liikuta ihmisen sydäntä, maailman kehut ja ylistys eivät sitä häiritse, ei ole surua, ei suuttumusta, vallitsee vain sanoin kuvaamaton, ylimaallinen rauha. Mitään suurempaa onnea ei ole kuin se.”*

”Kolmen pukua ja yksi kuppi” sanonnassa ”kuppi” viittaa munkin kerjäämisessä käyttämään astiaan eli kerjäämiseen. ”Kolme pukua” tarkoittaa huonointa mahdollista asua. Se sisältää viitan, joka ei ole valkea eikä musta, vaan vaalean likaisen värisestä vanhasta kankaasta ommeltu. Sitä kutsutaan ”rättipuvuksi”. Se ommellaan huolellisesti pestyistä kankaan palasista, jotka ovat tahrautuneet hevosen tai lehmän lannasta tai pois heitetyistä kuukautisveren tahrimista liinoista.

Nykyään käytetyt komeat viitatkin on valmistettu niin, että kangas on ensin varta vasten leikeltävä palasiksi ja sitten uudelleen ommeltu yhteen. Vaikka ne noudattavatkin rättipuvun kuosia, en voi olla tuntematta tiettyä surua, kun korkea-arvoiset munkit esiintyvät hautajaisissa tai kuolleiden muistopalvonnoissa (*hooji*) komeissa viitoissaan. Minun on pakko kysyä, minne munkin alkuperäinen, varsinainen sydän ja elämäntapa on kadonnut.

Munkilla tai nunnalla ei ole myöskään asuntoa. Ilmaisu ”pilviä ja vettä” kuvaa hyvin kerjäläismunkin elämän periaatteita, joka ovat kuin liikkuvat pilvet tai virtaava vesi. Edes yhden puun alle ei saa jäädä viipymään kolmea päivää pidemmäksi, vaan on vain kaikin voimin tavoiteltava totuutta. Kaikki kolme, ”kolme pukua”, ”yksi kuppi” ja ”pilviä ja vettä” kuvaavat pyrkimystä päästä eroon kaikista haluista ja ajallisista kiintymyksistä.

Buddhalaisuuteen omistautuminen

Palaan todistukseeni. Samaan aikaan kun opiskelin lääketieteellisessä tiedekunnassa, aloin suorittaa buddhalaisen yliopiston etäopiskelua melko täysipainoisesti. Mutta koin, että buddhalaisuuteen sisältyvän maailmankaikkeuden totuuden tajuaminen, valaistuksi tuleminen, pysyi minulta tavoittamattomissa, enkä ymmärtänyt siitä mitään.

Ajattelin syyn olevan siinä, että olin tyytynyt vain opiskelemaan kirjoista ja minulta puuttui eletyn elämän uskonnolliset harjoitukset. Siksi kolme vuotta siitä, kun olin valmistunut lääketieteellisestä tiedekunnasta lastenlääkäriksi, päätin lopulta lähteä nunnaksi ja omistautua koko elämälläni ja sielullani buddhalaisiin uskonnollisiin harjoituksiin.

Tavoitteeni ei ollut nykyisin esiintyvä buddhalaisten seremonioiden ulkokohtainen suorittaminen, vaan oikea ja alkuperäinen Buddhan opetus ja sen edellyttämä todellinen nunnan elämä. Siksi päätin kävellä kotoani Hiroshiman läänin Kuren kaupungista noin 400 kilometriä Kiotoon yöpyen matkalla luonnossa. Olisin oikeastaan halunnut kulkea matkan kerjäten ruokani, mutta luovuin siitä, koska minulla ei ollut vielä nunnan asua. Minulla oli taskussani rahaa vain yhden päivän leipään ja yhteen maitopulloon. Lähdin kotoa myös ilman minkäänlaisia vaihtovaatteita, vain päälläni olleessa asussa.

Mutta kun äkkiseltäni lähdin kävelemään kohtuuttoman kauas, ennen pitkää jalkani kipeytyivät ja minun oli pakko luopua yrityksestäni. Kun yli kuukauden kuluttua jalkani vihdoin parantuivat, päätin lähteä tällä kertaa junalla mukani vain menolipun verran rahaa, nytkin vain päälläni ollein vaatein. Saapuessani nunnaluostarille oli jo iltamyöhäinen ja kaikki valot oli sammutettu.

Minusta olisi ollut ikävä herättää asukkaat varsinkin, kun edellisellä kerralla olin päättänyt yöpyä luonnossa. Ajattelin siksi voivani hyvin odottaa yhden yön ulkosalla ja istuuduin läheiselle tyhjälle tontille. Mutta pian tuli sietämättömän kylmä ja nousin ylös kävelemään pienin askelin. Sekään ei auttanut, joten lopulta taistelin kylmyyttä vastaan korkealle hypellen.

Koska olin päättänyt hylätä kaikki turhat koristeet, minulla ei ollut päällystakkia eikä käsineitä, joita pidin ylellisyystavaroina. Olin täysin varustautumaton kylmyyttä vastaan. Tuona marraskuun 7. päivän yönä ei sentään satanut lunta, mutta Kioton yön viima tunkeutui luihin ja ytimiin asti. Minun oli hypittävä aamun valkenemiseen asti. Vietin jalkeilla koko pitkän, pitkän ja todella kylmän yön.

Varhain seuraavana aamuna koputin nunnaluostarin ovea. Kaksi päivää myöhemmin minua ohjaavaksi nunnaksi suostunut luostarin johtaja vei minut Toyamassa sijaitsevaan nunnaluostariin, jonka pääpappina hän toimi. (Häntä kutsuttiin myös opettaja nimityksellä, koska Kioton nunnaluostari oli samalla myös koulu.) Parin kolmen päivän kuluttua tukkani ajettiin kaljuksi ja minut puettiin mustaan kaapuun. Minusta tuli buddhalainen nunna.

Hiusten leikkaamisseremonia tarkoittaa sitä, että ihminen ylittää harhan maailman rajan siirtyäkseen valaistuksen maailmaan. Minulle tämän seremonian suoritti kevyesti ohjaava nunnani kahden muun läsnä ollessa. Pitkäaikainen unelmani sai täyttymyksensä, tuntui todella virkistävältä.

Tukan leikkaamiseen ei liittynyt hiukkaakaan sentimentaalisia tunteita, vain kirkas taju siitä, että nyt minä en enää ollut buddhalainen maallikko. Mieleni täytti tiukka tietoisuus siitä, että olin nunna.

Ohjaava nunnani palasi vihkimykseni päätyttyä välittömästi Kiotoon. Sinne minäkin suuntasin kulkuni viikkoa myöhemmin yksin. Matkan varrella koin, miten minua katseltiin. Tunteeni olivat ristiriitaisia, kun mietin: "Noiden mielestä näytän varmaan aivan oikealta nunnalta. Tuskin he ajattelevat, että vasta viikko sitten tukkani leikattiin. Vaikken tuntisi buddhalaisuuden aakkosiakaan, ulospäin näyttäisin kokeneelta nunnalta..."

Tässäkin ilmenee suuri ero kristinuskon ja buddhalaisuuden välillä. Kristinuskossa ihmisestä tulee pelastettu, kun hän etsii, uskoo Jeesukseen Vapahtajanaan ja hänet kastetaan. Edelleen hän voi saada kutsun Herralta ja omistautua pastoriksi tai lähetystyöntekijäksi. Buddhalaisuudessa ei yleensä ihmisellä ole vahvaa uskoa, kun hän omistautuu nunnaksi tai munkiksi. Vasta sen jälkeen hän alkaa noudattaa Buddhan opetusta, ja suorittaa uskonnollisia harjoituksia löytääkseen totuuden ja saavuttaakseen valaistuksen. Toisin sanoen buddhalaisuudessa mennään sisälle "ulkomuodosta" käsin. Kärjistäen voisi sanoa, että kenestä tahansa voi tulla nunna tai munkki. Mutta siitä sitten alkaa tiukka etsintä ja uskonnolliset harjoitukset.

Nunnaluostarissani oli noin 30 nunnaa, jotka olivat tulleet maan eri puolilla sijaitsevista nunnaluostareista. Heistä 90-95% oli sellaisia, jotka olivat olleet lapsuudestaan asti luostariissaan ja tulivat saamaan koulutusta voidakseen toimia kasvattajanunniensa työn jatkajina. Tietojeni mukaan heistä tuli nunnia mitä moninaisimmilta taustoilta. Jotkut tulivat vanhempiensa tai isovanhempiensa pyynnöstä, koska on uskomus, että yhtä nunnaksi omistautuvaa kohti seitsemän perhettä jälleensyntyä taivaaseen. Jotkut kaksosista oli luovutettu luostariin tätiensä ottotyttöiksi, koska perinteisesti uskottiin, että kaksosten kasvaminen yhdessä on vahingollista. Joiltakin taas olivat vanhemmat kuolleet, ja heidät oli otettu luostariin jne.

Kun nämä tytöt pääsivät yläkoulusta, harvemmin lukiosta, oli aivan itsestään selvää, että heidän tukkansa leikattiin ja heistä tuli nunnia. Useimmat heistä pitivät sitä kohtalonaan. Joukossa oli joitakin, jotka aivan pienestä pitäen olivat kasvaneet pää paljaaksi ajettuna. Se perustui ohjaavien nunnien huolehtivaan ajatteluun, että mitä aikaisemmin lapset saataisiin varjelluksi maailman kiusauksilta sitä parempi (mikä viitannee eräänlaiseen pyhitykseen?). Siksi lapsilta oli viisasta leikata tukka ennen kuin he isompina saattaisivat kokea nunnan elämän vastenmieliseksi.

Tästä tietämätön saattaa hämmästyä, että buddhalaisuudessa ei juuri kiinnitetä huomiota siihen, onko asianomaisella uskoa vai ei. Ensin pitää lähteä luostariin eli aloitetaan ulkoisesta muodosta käsin. Sitten opiskellaan buddhalaisuutta, erityisesti sen haaran opetusten mukaan, mihin kyseinen temppeli kuuluu. Edelleen kehittyäkseen täysiveriseksi nunnaksi tai munkiksi joka aamu- ja iltapalveluksissa, aterioilla ja työpalvelussa harjoitellaan vainajien muistopalvontamenoja, sutrien lukua ja käytöstapoja.

Vähänkin vikaan kuljettaessa on vaara, että ihmisestä kasvaa ammattimunkki tai ammattinunna, joka osaa hoitaa vainajien palvontariitit, mutta jolla ei ole lainkaan uskoa. Koska temppelien pappismunkit perivät temppelin vanhemmiltaan, tapaamme pappeja, jotka vain siitä syystä suorittavat buddhalaiset riitit erittäin vakuuttavan tuntuisesti.

Mutta jos jätämme omaan arvoonsa pelkästä periytymisestä ammatin saaneet munkit, niin on sellaisia munkkeja, jotka etsivät tosissaan valaistusta. Mitä vakavammin he ottavat sen, sitä suuremmin ponnistuksin he pyrkivät kohti totuutta. He ovat buddhalaisia etsijöitä.

Kahden munkin etsintä

Hiljattain olin pitämässä evankelioimiskokousta. Mukana istui noin 60-vuotias buddhalaisen papin kaapuun pukeutunut mies, joka näytti kuuntelevan vakavana ja teki innokkaasti muistiinpanoja. Tilaisuuden päätyttyä hän tuli varta vasten luokseni ja kiitti kohteliaasti: ”Suurkiitos puheestanne.”

Munkki kuului puhtaan maan buddhalaisuuteen ja keskustelimme Amida-pelastaja-buddhaan kohdistuvasta uskosta. Ohimennen sanoin hänelle: ”Sinä olet etsijä.” Siihen hän vastasi: ”Aivan niin, olen etsijä.”

”Se mitä sinä etsit, on Jeesus Kristus, josta äskeisessä puheessani kerroin. Me kaikki olemme etsijöitä siihen asti, kunnes kohtaamme Jeesuksen Kristuksen. Toivon, että jatkatte etsimistänne siihen asti.” Hän nyökkäsi vakavana ja sanoi: ”Kyllä.”

Eräs *zen*-suunnan nuori munkki oli lukenut todistuskirjani ”Katse loistavassa auringossa” ja tuli varta vasten Kamakurasta asti minua tapaamaan. Sen jälkeen hän jatkoi kaksi vuotta etsimistään, kunnes hänestä tuli kristitty. (Hänen tiestään olen kirjoittanut kirjassani ”Armon korkea kukkula.”)

Silloin tällöin buddhalainen munkki tulee yhtäkkiä kristityksi, mutta se on tulosta siitä, että tässä asemassa elävä etsijä pääsee tuntemaan todellisen Jumalan. Tai oikeastaan se Jeesus, joka on tie, totuus ja elämä, kohtaa tämän ihmisen.

Meillä kristityillä on taipumus ajatella, että kun joku on innokas buddhalainen, häntä on turha yrittää evankelioida. Mutta mitä hartaampi henkilö on, sitä varmemmin hän on todellinen etsijä. Siksi meidän tulee koko sydämestämme kertoa hänelle todellisesta Jumalasta, meidän Vapahtajastamme Herrasta Jeesuksesta. Jumala kohtaa sellaisen ihmisen. Jeesus pelastaa hänet. Hänessä on kaikkien ihmisten pelastus, myös buddhalaisten. Hänessä lepää myös meidän toivomme evankelioidessamme heitä.

Nunnaluostarin elämä

Palaan todistukseeni nunnaluostarin ajalta. Suoritin päivittäiset harjoitukset luostarissa, mutta seuraavana keväänä minun annettiin kirjoittautua jatkamaan opintojani siinä buddhalaisessa yliopistossa, jolle olin suorittanut kirjokursseja.

Naisluostarin arki alkoi varhain aamulla kellon soitolla ja päättyi siihen illalla. Periaatteessa vallitsi hiljaisuus lukuun ottamatta matalalla äänellä tapahtunutta Amida-buddhan nimen toistamista. (Mutta vaikka olimme nunnia, olimme kaikki myös nuoria naisia ja lepotauoilla juttelimme kaikenlaista niin kuin tavalliset opiskelijat konsanaan. Tämä tosiasia tuotti harmaita hiuksia ohjaaville nunnille.)

Varhain aamulla, kun vielä oli pimeää, päivystävä nunna soitti käytävän päässä roikkuvaa kelloa kahdeksan kertaa hiljaisella äänellä. Nunnat nousivat heti vuoteistaan ja toistivat kymmenen kertaa Amida-buddhan nimeä. Sitten he mitään puhumatta peseytyivät ja pukivat mustat papilliset asut, panivat arvokkaasti harmaat nunnan kaavut päälleen, ottivat sutrat kaksin käsin ja muodostivat pimeälle käytävälle kaksi rinnakkaista jonoa. Sitten johdava nunna, jota kutsutaan nimellä *ina*, antoi merkin kellon kilautuksella ja yhteen ääneen kaikki lausuiivat hiljaa seuraavan sisältöisen buddhalaisen tekstin, joka muistuttaa valmiiksi kirjoitettua rukousta. Sitä toistettiin sinä aikana, kun kaulalta roikkuva stoola sidottiin vyöllä kiinni:

”Oi mikä vapautuksen puku, joka irrottaa kaikesta ajallisesta! Sido minut omistautumaan Buddhalle, kaikkialla maailmassa.”

Sitten noustiin arvokkaasti portaita ylös toisessa kerroksessa sijaitsevaan palvontasaliin. Sen etuosassa sijaitsi buddhalainen alttari. Salin keskiosaan istuutui ohjaava nunna kasvot alttariin päin. Muut noin 30 nunnaa asettuivat suureen puolineliöön hänen taakseen. Suuressa salissa ei talvikylmilläkään ollut mitään lämmitystä ja johtavaa nunnaa lukuun ottamatta kenelläkään ei ollut edes istumatyynyä. Siitä alkoi aamun palvontameno.

Keskitalven pimeinä aamutunteinakaan en juuri palellut. Osin se johtui siitä, että panin paljon päälleni, mutta niin kuin jatkossa kerron, palvontamenojen aikana toistettiin melko lailla ”viisijäsenisesti maahan kumartamispalvontaa”. Lisäksi suoritettiin paikallaan seisomaan nousemista ja istuutumista sekä polvistumisliikkeitä.

Aamupalvelukseen kuuluvat valmiiksi kirjoitetut rukoukset lausuttiin kauniin rytmikkäästi, sutrat luettiin kiinalaisen lukutavan mukaisesti. Iltapalveluksessa rukouksia ei rytmitetty ja sutrat luettiin japanilaisen lukutavan mukaisesti. Aamupalvonta kesti yli tunnin, iltpalvonta runsaan puolituntia. Niiden harjoittaminen antoi nunnille erinomaista koulutusta sutrien lukemiseen ja palvontamenojen suorittamiseen.

Kaikki oli hyvin juhlallisen kaunista, kun ennen auringon nousua siististi kaljuiksi ajettut, mustapukuiset nunnat jännittyneinä noudattivat satoja vuosia jatkunutta perinnettä. Kun he loivat hienon harmonian äänillään toistaessaan rukouksia, palvoivat sutria lukien, heittäytyivät maahan ja lausuivat Amida-buddan nimeä, se loi ihmisen sisintä kiehtovan uskonnollisen ilmapiirin.

Pidin todella paljon noista päivittäisistä palvontamenoista. Kuvaan nyt jonkin verran yli tunnin kestävästä aamupalvontaa. Lukiessasi vertaa sitä samalla kristillisen jumalanpalveluksen sisältöön.

”Olkoon olemukseni puhdas kuin suitsukkeen tuli, olkoon sydämeni kuin viisauden liekki, kun omistaudun sytyttämään Buddhan määräämän suitsukkeen ja suoritan muistopalvonnan kaikkialla olevien ja kaikkien aikakausien buddhille.”

On hiukan vahinko, etten paperilla voi ilmaista näiden säkeiden kauneutta, mutta tämä suitsukkeen sytytysrukous lausutaan aina moninaisten buddhalaisten palvontamenojen aluksi. Samalla kasvot kumarretaan tatamimattoa vasten ja sitten siirrytään kolmiosaiseen rukoukseen:

”Koko sydämeistäni kunnioitan ja palvon kaikkialla buddhalaisessa universumissa olevia buddhia. Koko sydämeistäni kunnioitan ja palvon kaikkialla buddhalaisessa universumissa Buddhan opetusta. Koko sydämeistäni kunnioitan ja palvon kaikkialla buddhalaisessa universumissa munkkeja.”

Kauniit säkeistöt toistetaan verkkaisesti, pää painetaan tatamimattoon kolmesti ja palvotaan buddhia, Buddhan opetusta ja munkkeja. Näin askel askeleelta edetään lausuen valmiita rukouksia. Niiden joukossa on myös katumusrukous, joka lausutaan kädet yhteen liitettynä:

”Kadun kaikkia menneisyydestä asti tekemiäni pahoja tekoja, kaikkea ahneudestani, vihas-tumisestani ja tietämättömyydestäni johtuvia tekojani, sanojani ja ajatuksiani.”

Sen jälkeen toistetaan useita eri rukouksia ja lopulta päädytään siihen, että vuorossa oleva munkki tai nunna laskee kohteliaasti Buddhan patsaan eteen ruokauhrin tarjottimella peittäen kasvonsa suurella naamarilla, ettei hänen hengityksensä kulkeutuisi Buddhaan asti. Siitä alkaa sitten sutrien lukeminen, mutta sitä ennen lausutaan vielä aina sutrien avausrukous:

”Haluan nyt kuulla ja nähdä parasta, syvällisintä ja hienointa opetusta, joka on myriadien kausien ajan ollut vaikeasti kohdattavissa. Rukoilen, että ymmärtäisin Valaistuneen totuuden ja vanhurskauden.”

Kun vuosia myöhemmin Jeesus pelasti minut ja aloin lukea Raamattua, yllättäen tuo buddhalainen rukous muistui mieleeni. Sain osakseni pelastuksen, pääsin Jumalan lapseksi. Saan kuulla Jumalan sanaa Raamattua. Olen päässyt tuntemaan totuuden. Kaiken tämän Herra on minullekin lahjoittanut...

”Vaikken voi tietää, miksi Jumala tällaisenkin otti lapsekseen, olen varma, että Herra, johon turvaan ja jonka varaan jään, varjelee ruumiini ja henkeni.”

(Japanilaisen Seika -laulukirjan virren 450 ensimmäinen säkeistö.)

En unohda sitä päivää, jona tätä virttä laulaessani silmistäni vuosivat kyyneleet poskilleni ajatellessani Jumalan yksipuolista laupeutta ja mittaamatonta armoa.

Jeesus Kristus sanoi: *”Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä.”* (Joh. 6:44)

Buddhalaisen palvonnan ydin – sutrien lukeminen

Sutrien lukeminen on buddhalaisen palvonnan ydintä. Puhtaan maan suunnan palvonta keskittyy kolmen sutran lukemiseen (Mittaamattoman elämän sutra, Rajoittamattoman näkemisen elämän sutra ja Amida-buddhan sutra). Yhdellä kertaa niiden lukeminen veisi liian kauan, joten ne jaetaan viiden tai kuuden päivän jaksoihin (yksityiskohdat olen unohtanut). Sutria resitoidaan toistuvasti vuoden jokaisena päivänä.

Sutrien luku on jotain aivan muuta kuin Raamatun lukeminen. Ne, jotka ovat osallistuneet buddhalaisiin hautajaisiin, tietävät, että kuulijat eivät ymmärrä mitään sutrien resitoinnista, koska niitä luetaan kiinalaista ääntämystä noudattaen hirmuista vauhtia. Itse sutrien lukemisen suorittamista pidetään tärkeimpänä viidestä polusta, jotka johtavat nirvanaan.

Siksi se eroaa ratkaisevasti kristillisen jumalanpalveluksen tekstien lukemisesta ja niihin pohjautuvista saarnoista. Buddhalaisessa palvonnassa ei ole minkäänlaista saarnaa, ei edes johtava munkki sano ainoatakaan sanaa tiettyjen sutrien ja Amida-buddhan nimen toistamisen lisäksi.

Kukaan ei myöskään kerro uskostaan. Pyritään ainoastaan passiivisesti vastaanottamaan Buddhan opetus sellaisenaan, kirjaimellisesti. On siis kysymys palvovasta lukemisesta. Voisi ehkä sanoa niinkin, että sutrat itsessään ovat palvonnan kohteena.

Sutrien resitoinnin jälkeen toistetaan vielä joitakin rukouslauseita ja tullaan loppua kohti. Palvonnan aikana suoritetaan ”viisijäsenisesti maahan kumartamispalvonta”, johon jo edellä viittasin. Sitä sanotaan kaikkein kunnioittavimmaksi palvonnaksi. Siinä johtava nunna ja kaikki muut nunnat toistavat kauniilla säkeillä Amida-buddhan nimeä. Sen aikana vuoron perään nousta hitaasti seisomaan ja laskeudutaan polvilleen palvomaan Amidaa niin, että kasvot, molemmat kyynärpäät ja molemmat polvet koskettavat tatamimattoa. (Siitä nimitys viisijäseninen.) Se toistetaan poikkeuksetta joka päivä sata kertaa. Se on aamupalvonnan huippukohta. Erityisten juhlien yhteydessä sitä saatetaan toistaa kolmesataa tai jopa viisisataa kertaa päivässä. Lopuksi resitoidaan vielä Buddhan lähettämiskukous ja kymmenenkertainen rukous. Sitten poistutaan palvontasalista.

Kun aamupalvonta oli suoritettu, palattu ensimmäiseen kerrokseen ja järjestäytytty jonoihin, aamu olikin jo täysin valjennut. Jonoissa lausuttiin vielä viimeinen rukous ja sitten yhteen ääneen vaihdettiin aamutervehdys: ”Hyvää huomenta!” Aamuherätyksen kellon soistosta siihen mennessä oli kulunut noin kaksi tuntia, joiden aikana ei puhuttu ainoatakaan henkilökohtaista sanaa.

Edellä kuvasin muistinvaraisesti aamupalvelusten pääpiirteitä, vaikka olen jo paljon unohtanutkin enkä kajonnut kaikkiin yksityiskohtiin. Palvonnassa käytetyillä sanoilla on merkitykset, jotka kuvastavat buddhalaisen opetuksen syviä totuuksia. Eri asia on sitten se, ymmärsivätkö tuolloiset noviisit niitä riittävästi. Todennäköisesti he sen enempää ajattelematta vain ulkomustista resitoivat mieleensä painaneet rukouslauseet, sutrat ja Amida-buddhan nimen toistot joka-aamuisena velvollisuutenaan.

Siitä huolimatta päivästä toiseen tapahtuva harjoittautuminen nunnalle soveliaaseen arvokkuuteen ja nöyryyteen, käytöksen hioutuminen sutria resitoitaessa, opetuksen kuuleminen ja toistuvat palvontamenot muovasivat buddhalaisen opetuksen harjoittajan sisimpää. Ne saivat hänet omaksumaan sen henkilökohtaiseksi omaisuudekseen. Näin hän sisäisti Buddhan yleispätevän opetuksen: syyn ja seurauksen lain. Sen oivaltaminenhan on munkkielämän yksi suurista päämääristä.

Aamupalvonnan päätyttyä kaikki vaihtoivat kovalla kiireellä päälleen työasut ja riensivät kukin tehtäviinsä kuten siivoukseen ja ruuanlaittoon. Koska aikaa oli vain vähän, tehtävät hoidettiin kauhealla vauhdilla. Talvellakin käytettiin kylmää vettä. Siksi minun ja muidenkin kämmeniin syntyi halkeamia, joista tihkui verta. Aamupalvonnan ja työpalvelun jälkeen aamiainen maistui todella hyvältä.

Vegaaniruoka ja neljän tunnin yönät

Puhtaanmaan buddhalaisessa nunnaluostarissa ruokailutavat eivät olleet yhtä tiukat kuin *zen*-luostareissa. Työpalvelun jälkeen pukeuduttiin jälleen nunnan pukuun. Kun käytävältä kuului kumistimen soitto, mentiin ruokasaliin, kukin istui paikalleen ja vastuuvuorossa olleen nunnan ääneen yhtyen resitoitiin ruokarukous. Sen jälkeen aterioitiin sanomatta saanaakaan.

Jos halusi lisää teetä, tarjoiluvastuussa olevalle nunnalle annettiin merkki panemalla kädet yhteen ja suorittamalla äänetön rukous. Kiitokseksi kädet liitettiin jälleen yhteen. Aterian päätyttyä kuhunkin astiaan vuodatettiin vihreää teetä ja lopulta juotiin kaikki tyhjiksi. Näin katsottiin astiat pestyksi. Kukin pyyhki ne omalla pyyhkeellään ja pinosi astiat päällekkäin ja peitti ne eri liinalla. Vasta iltaruoan jälkeen astiat pestiin vedellä. Tähän käytäntöön tottuminen vei oman aikansa.

Buddhan opetuksen mukaisesti puulla ja ruohollakin on buddha-luonne eikä niiden elämää saanut tuhlaa eikä tappaa. Asia koski jopa soijakastiketta. Näin ollen ateriat olivat täysin vegaaniruokaa: lihaa, kalaa, munia ja maitoa ei pantu vähääkään suuhun. Sinä aikana, kun olin luostarissa, en kertaakaan edes ajatellut haluavani syödä lihaa tai kalaa. (Sivuhuomautus: Kun vuosia myöhemmin lähdin pois luostarista, yrittäessäni syödä lihaa tai kalaa, kehoni ei aluksi suostunut ottamaan niitä vastaan. Jonkin aikaa se tuotti minulle melkoisia vaikeuksia.)

Kun yhtäkkiä aloin syödä vähävalkuaisaineista ja vähäkalorista dieettiä, minulle tuli hyvin nopeasti nälkä. Haikailin tosissani: ”Jospa nyt saisi edes yhden makeisen nuoltavaksi.” Lisäksi kun yönäni jäivät jäljempänä selittämästäni syystä neljän tunnin pituisiksi, karpailin: ”Voi jospa saisin nukkua edes hiukan.”

Koska olin lähtenyt luostarielämään päästäkseni eroon kaikista ajallista haluistani, kärsin himostani ruokaan ja uneen, vaikka ne ovat ihmisen perustarpeita. Kysyin ahdistuneena, miksi oikein olin ryhtynyt nunnaksi, mutta pian totuin luostarin elämäntapaan.

Minä pääsin nunnaluostarin johtajan suorassa alaisuudessa olevaksi oppilaaksi. Hänellä oli paljon julkisia ja yksityisiä tehtäviä. Siksi sain yhden hengen huoneen aivan toimiston vierestä ja minut vapautettiin pitämästä kiinni tarkasta valojen sammutusajasta. Minulta meni aina puoleen yöhön, ennen kuin sain päätökseen kunkin päivän tehtävät ja opintoni. Menin siksi nukkumaan myöhemmin kuin kukaan muu ja nousin ennen muita, joten uneni jäivät enimmäkseen neljään tuntiin.

Johtajanunnan suorassa alaisuudessa olevana oppilaana elämäni oli äärimmäisen kiireistä, mutta toisaalta pääsin osaksi myös monenlaisista eduista. Niistä merkittävin oli se, että sain tavata monia ihmisiä. Johtajalla oli nunnamaailmassa merkittävä auktoriteetti ja luonteeltaan avaramielisenä hänen ihmisverkostonsa oli laaja; ei ainoastaan eri buddhalisten suuntien keskuudessa, vaan hänellä oli myös läheisiä yhteyksiä yliopistomaailmaan ja poliittikkoihin.

Usein pääsin hänen mukanaan tapaamaan näitä ihmisiä ja hän lähetti minut myös lähettiläänään heidän luokseen. Pääsin siksi läheisiin suhteisiin eri buddhalaisryhmittymien seuraajiin ja niiden korkean tason munkkeihin, mikä ei tavallisille ihmisille ollut mahdollista. Minua kutsuttiin heidän yksityishuoneisiinsakin ja sain kuulla monia asioita. Sain kokemuksia, joita ei helpolla olisi voinut saavuttaa.

Minussa herätti ihailua, kun näin, miten julkisissa buddhalaisissa menoissa hyvin arvokkaasti käyttäytyneet ja ylenpalttisen komeissa puvuissa esiintyvät munkit näyttivät todelliset kasvonsa, jotka olivat vaatimattomat, sävyisät ja nöyrät.

Eräs tilanne liikutti sydäntäni erityisen syvästi. Silläkin kertaa olin opettajani lähetti ja vierailin puhtaan maan buddhalaisuuden ylimmän papin luona päätemppeli Chionin sisähuoneessa. Avustava munkki saattoi minut hänen luokseen hyvin pitkien käytävien läpi, mutta poistuessani huoneesta pääpappi astui myös käytävälle ja saattoi minut matkaan kädet rukoukseen liitettyinä aina siihen asti, kun kulmauksesta minua ei enää näkynyt. Minuun teki syvän vaikutuksen, että suunnan korkeimmassa asemassa oleva pääpappi osoitti sellaista huomaavaisuutta nuorelle nunnalle.

Täysivaltaiseksi nunnaksi vihkiminen

Myöhemmin joulukuussa ennen kuin valmistuin buddhalaisuuden yliopisto-opinnoistani, osallistuin uskonsuunnan päätemppeleissä seremoniaan, jossa minut vihittiin täysivaltaiseksi nunnaksi. Siitä on nyt kulunut useita vuosikymmeniä ja seremonian aikana olin niin kokonaisvaltaisesti mukana, että ihmeen vähän siitä nyt muistan mitään tarkasti. Se oli erityinen toimitus, jossa buddhalaisessa yliopistossa ja luostarissa tietyt opinnot suorittaneet munkit tai nunnat tunnustettiin suunnan perinteen haltijoiksi. Sen saaneille annettiin valtuutus toimia virallisina pappeina ja he voivat päästä myös temppeleinsä pääpapeiksi.

Sinä vuonna, jona sain vihkimyksen, vihittävien listalla oli toistasataa munkkia ja viisitoista nunnaa. Seremonia kesti kolme viikkoa. Koko sen ajan olimme sulkeutuneena päätemppeliin. Aamuvarhaisesta iltamyöhään suoritimme kuusi kertaa päivässä kahden tunnin mittaiset palvontamenot, joiden joka välissä oli luentoja. Noustuamme aamulla majoitustiloista kuljimme jonossa palvontapaikkaan päätemppeliin. Matka tehtiin verkkaisesti mutkittelevaa käytävää pitkin, jossa puhalsi kylmä viima. Koko sen ajan kätemme olivat liitetty yhteen rukousasentoon ja toistimme kovalla äänellä Amida-buddhan nimeä. Marssi kesti melko kauan.

Seremonian lähestyessä loppuaan yhteen liitetyt kädet turposivat paleltumista ja lähes kaikkien kurkut kähenivät eikä niistä lähtenyt enää ääntä. Kun kaiken muun lisäksi suoritimme etiketin mukaiset ateriat, niin nukkumiseen ei juuri jäänyt aikaa.

Päätemppelein palvontamenot olivat paljon pidemmät ja tiukemmat kuin nunnaluostarissa. ”Viiden jäsenen polvistumispalvonta” Amidan nimeä lausuen toistui satoja kertoja. Erityisen kauniiden säkeistöjen avulla suoritettiin kunkin kuuden palvontajakson aikana aamuyön ylistys, varhaisaamun ylistys, keksipäivän ylistys, auringonlaskun ylistys, illan ylistys ja keskiyön ylistys. Niiden resitointi muistutti lähes laulamista.

Kaiken kaikkiaan tuntui aivan erikoisen juhlalliselta, kun lähes kaksisataa ruskeisiin viittoihin huolellisesti pukeutunutta munkkia ja nunnaa suoritti samanaikaisesti kaikki menot. Lopulta jakso päättyi satoja vuosia jatkuneeseen salaperäiseen seremoniaan, jossa kukin pääsi suunnan perinteen haltijaksi. Minäkin sain pyhän lootuksen nimen ”Gyokuren-jakooyokeishinhooni”. Vastaava annettiin kullekin seremonian loppuun suorittaneelle.

Nunnaluostarin asuntolanhoitajaksi ja opettajaksi

Seuraavan vuoden maaliskuussa valmistuin buddhalaisen yliopiston papiksi valmistavalta linjalta. Sen jälkeen siirryin Kiotosta erään alueen päätemppeleihin, jonka yhteydessä oli myös nunnia kouluttava luostari. Siellä jatkoin opiskelua ja uskonnollisia harjoituksia. Tämä temppelehti oli sikäli erikoinen, että läpi vuoden sinne kokoontui yli suuntarajojen paljon vierailijoita. Sain nähdä, kuulla ja kokea monia hyvin erikoisia asioita, jotka panivat minut mietteliääksi.

Ajattelin viipyä siellä hiukan pitempään, mutta sain kutsun Kioton luostarin asuntolanhoitajaksi ja opettajaksi. Siksi palasin sinne takaisin. Vietin siellä sen vuoden loppuun asti.

Muutamia kuukausia siitä, kun olin aloittanut nunnaluostarin opettajana, tavaton levottomuus ja tyhjyyden tunne iskivät sydämeeni. Aloin uudelleen tutkia omaa tilaani. Se oli kauhistuttavaa.

”Mitä sinä oikeastaan uskot? Mikä on tavoittelemasi totuus? Missä on pysyvä valaistuksesi?” Kun kysyin näitä rehellisesti omalta sydämeltäni, tajusin, etten uskonut mihinkään, löysin elämäntavan vailla uskoa, ilman mitään sisältöä. Oli vain kiihkeitä askeettisia harjoituksia ja käskyjen noudattamista. Olin vain peittänyt tyhjyyteni arvokkaaseen käytökseen, vain ulkoinen oli muuttunut. Sydämeni oli aivan muuttumaton, yhtä täynnä levottomuutta ja tyhjyyttä kuin ennenkin.

Kirjassa, joka käsittelee Lutherin elämää, on useita lauseita, jotka muistuttavat silloista sydämeni tilaa. Linaan hiukan:

Helmikuisena sunnuntaina vuonna 1507 hänen (uskonpuhdistaja Martti Lutherin) annettiin ensi kertaa suorittaa messu. Hän toimitti sen syvän pelon ja vavistuksen vallassa. Myöhemmin hän kirjoitti siitä:

”Suorittaessani ensimmäistä messuani Erfurtissa olin kuin kuollut, sillä minulla ei ollut uskoa. Halusin vain näyttää erinomaiselta ihmiseltä, kuin en olisi ollut syntinen. Kuvailin ristiä mahtavin elein ja huolehdin vain siitä, että suorittaisin messun ilman mitään kömmähdyksiä.”

— Minunkin tilani oli aivan samanlainen. Noudatin ilolla nunnaluostarin sääntöjä, suoritin palvontamenot, toistin läpi yön Amidan-buddhan nimeä, kävin joskus kerjäämässä, noudatin koko sydämestäni täydellistä kasvisruokavaliota. Mutta buddhalaisen yliopiston opinnot ja nunnan elämä eivät tuoneet ratkaisua sydämeni tyhjyyteen. Nunnaksi ryhtymisenikin olio tietynlainen luja päätös, mutta se ei ollut kokemus, joka olisi muuttanut sydä-

meni eikä täyttänyt minua ilolla. Ulkoinen olemukseni oli toki muuttunut paljon, mutta en vähääkään ollut tullut uudeksi ihmiseksi.

”Niin yritin parantaa heikkouteni ja omantunnon tuskani noudattamalla inhimillisiä käskyjä (luostarin sääntöjä), mutta mitä enemmän yritin, sitä epävarmemmaksi, heikommaksi ja sekasortoisemmaksi päivä päivältä tulin.”

— Minäkin yritin peittää sydämeni tyhjyyden ja kärsimättömyyden antautumalla entistekin enemmän buddhalaisiin harjoituksiin, sääntöjen noudattamiseen ja arvokkaaseen käytökseen.

”Luostarissa ollessani näytin paljon enemmän pyhimykseltä kuin nykyisin. Tosin vain ulkoisesti. Rukoilin läpi öitä, pidättäydyin haluista ja kuritin ruumistani. Lyhyesti sanottuna koko elämäni näytti ulkopuolisista hienommalta kuin kenelläkään muulla, mutta sisimpäni oli palasina ja syvästi ahdistunut.”

— Niin oli minunkin laitani. Elin lähes vailla auringon valoa, ihoni muuttui vaaleaksi, pidin aina pääni täysin kaljuna, pukeuduin vaatimattomasti mustaan pukuun ja näytin ulkoapäin mitä siisteimmältä nunnalta. Mutta sisimpäni oli pingottunut enemmän kuin milloinkaan muulloin elämässäni, kieroutunut, turhautunut ja ahdistunut.

Halusin tulla Gautama Buddhan määrittelemäksi todelliseksi nunnaksi, opiskelin tosissani, noudatin ilolla uskonnollisia ohjeita. Mutta toisaalta varsin pian sen jälkeen, kun olin tullut luostariin, jouduin pettymään Japanin buddhalaisuuden nykytilaan ja sen piirissä tapahtuviin asioihin. Sydämessäni alkoi itää epäilyksiä, jotka sitten vähitellen kasvoivat suuremmiksi varsinaisessa temppelipalvelussa.

Ilmaisun ”kolme pukua ja kulho” sisältämä luostarielämän ihanne ja todellinen munkkien elämä olivat kaukana toisistaan. Heidän keskellään ilmennyt vallanhalu, rahanhimo ja kunnianhimo esiintyivät eräissä suhteissa paljon voimakkaampina kuin tavallisessa yhteiskunnassa. Lisäksi muualta jo aikoja sitten kadonnut luokkajako kukoisti ja ihmisten luokitelua heidän syntyperänsä perusteella suoritettiin vastoin Gautama Buddhan opettamaa tasa-arvoa.

Lisäksi elävien ihmisten noudatettavaksi tarkoitettu Buddhan opetus oli sekoittunut erilaisiin alkuperäisuskontoihin, joissa pelätään kuolleiden kostoja. (Näin ei ollut tosin kaikissa luostareissa). Tavanomaisten temppelien toiminnassa pääpaino oli siirtynyt kuolleiden hyväksi suoritettaviin seremonioihin.

Sain tutustua myös muutamiin omin voimin valaistukseen pyrkivien suuntausten johtaviin munkkeihin ja kuulla heidän kokemuksiaan, mutta hekään eivät pitäneet ”valaistusta” ikuisena tai ehdottomana tilana. Jopa Gautama Buddha itsekkin vertasi maallisia haluja liaaniin, joka versoo aina uudelleen heti sen jälkeen, kun se on leikattu poikki.

Pettyneenä paluu sekulaariin maailmaan

Mitä enemmän buddhalaisia harjoituksia suorittaa ja mitä enemmän sitä opiskelee, sitä selvemmäksi tulee sinänsä itsestään selvä asia, että Gautama Buddhakin oli ”kuolevainen ihminen”, vaikka hän olikin suuri henkilö (valaistunut eli buddha). Hän ei ollut totuus eikä liioin iankaikkinen Jumala.

Eri puolilla Japania on vuorille rakennettu valkoisia torneja, joita kutsutaan pagodoiksi. Niissä palvonnan kohteena on Gautama Buddhan luita. Toisin sanoen hän kuoli ja hänen luunsa jäivät jäljelle.

Edelleen hänen opetuksensa ja ymmärryksensä on korkeinta, mitä ihminen voi saavuttaa. (Ajattelen edelleen niin.) Se on kuitenkin vain inhimillisten rajoitusten alaista ajatte-

lua. Se ei ylitä ymmärrystä, ei läpäise universumia eikä ole ehdotonta totuutta olemassa olevasta.

Mitä tulee Amida-buddhaan, joka lupasi, että hänen nimeänsä avuksi huutavat syntyisivät puhtaaseen maahan (paratiisiin), niin tosiasiasa ”ikuisen elämän sutrassa” lukee suurin piirtein seuraavaa:

Kerran oli Sejizaioonyorai niminen buddha. Kerran eräs kuningas kuuli tämän buddhan opetusta ja lähti harjoittamaan parasta tietä. Hänestä tuli munkki, joka nimettiin Amidaksi. Näin Amida omaksui Sejizaioonyorailta Buddhan puhtaat teot ja pani ne käytäntöön. Hän esitti Sejizaioonyoraille 48 suurta valaa. Niistä erityisesti kahdeksastoista kuuluu näin: ”Jos silloin, kun minä saavutan valaistuksen (pääsen buddhaksi), kaikki tuntevat olennot kaikkialla, jotka vakavalla mielellä omistautuvat ja kaipaavat saada syntyä minun maahani tois-tamalla nimeäni ehkä vain kymmenen kertaa, eivät syntyisikään sinne, niin en minäkään ehkä saavuta valaistusta.” Mutta hänen pyyntönsä on saanut täyttymyksensä, Amida on jo saavuttanut valaistuksen, hänestä tuli Buddha ja hän on jo nyt Läntisessä puhtaassa maassa. Juuri tämä buddha on Amida-buddha.

Näin Amida-buddha on ihminen, joka kerran kuuli erään toisen opettavan buddhalaisuutta, alkoi uskoa, ryhtyi munkiksi Amida nimellä. Hän noudatti Buddhan opetusta, vannoi 48 uskonnollista valaa, täytti ne harjoituksillaan ja hänen sanotaan päässeen valaistukseen eli buddhaksi. Näin ollen Amida-buddhakin on vain yksi valaistuksen saavuttanut ihminen.

Ilmaisu ”kerran” on epämääräinen ajankohta. Kukaan ei tiedä milloin eli yhtä hyvin milloin tahansa. Näin ollen tässä on kysymys abstraktista käsitemaailman tapahtumasta, johon ei liity mitään todellisuudessa tapahtunutta. Siihen sisältyy ihmisen harras pyyntö, ihmisviisauden synnyttämä idea buddhasta.

Edellä kuvaamani asiat tulivat vähitellen minulle entistäkin selvemmiksi. Siksi päädyin lopputulokseen, että buddhalaisuudessa on inhimillistä oivallusta ja filosofiaa, mutta ei sitä, mitä olin aluksi tullut etsimään: varmaa, ehdotonta, ikuista ja täysin puhdasta.

Jouduin syvään ahdistukseen. Kävin kerran Hie-vuorella tapaamassa kaikkein korkeinta munkkia löytääkseni keinon selvitä. Mietin myös sitä, että jatkaisin pidemmälle yliopisto-opintojani. Mutta kun tajusin, että siitä ei löytyisi vastausta varsinaiseen ongelmaani, luovuin ajatuksesta. Yhtäkkiä minuun iski voimakkaana sanomaton uupumus. Pitkään jatkunut yli voimien eläminen syöksyi esiin. Tunsin joka päivä kipua kaikkialla kehossani.

Niin sitten jätin luostarin ja palasin takaisin Hiroshimaan syvästi pettyneenä. Se oli tavattoman tuskallinen kokemus. Kolmen kuukauden kuluttua psykofyysinen kuntoni asettui ja palasin alkuperäiseen työhöni yliopistollisessa sairaalassa. Omistauduin lastensairaanhoidon erikoistumisopintoihin. Niiden päätyttyä siirryin tavalliseen yleissairaalaan. Lopulta menin naimisiin ja sain kaksi lasta.

2. Tie, totuus ja elämä

Armollinen kaitseminen

Ennen kuin lähdemme tarkastelemaan buddhalaisuutta yksityiskohtaisemmin, haluan kertoa, miksi olen nyt kristitty, ja millä tavalla pääsin Jeesuksen pelastuksesta osalliseksi eli haluan jakaa kanssanne pelastustodistukseni. Mutta aluksi haluan suurella kiitollisuudella tehdä yhden tunnustuksen:

”Jumala totisesti elää. Herra Jeesus elää.”

Tämä elävä Jumala, Jeesus tuli luokseni 20 vuotta sitten huhtikuussa 1979. Rakensimme talon uuteen asumalähiöön. Vuosi sen jälkeen 1978 huhtikuussa talomme viereen valmistui kristillinen kirkkorakennus. Jumala kutsui meidät kirkon vihkiäisiin.

Seuraavan vuoden huhtikuusta Jumala johdatti minut osallistumaan seurakunnan englanninkieliseen raamattupiiriin ja sunnuntain jumalanpalveluksiin. Siitä edelleen vuoden kuluttua huhtikuussa minun jalkani luu murtui. Tällä pienellä tapahtumalla Jumala paljasti minun ja mieheni välisen rakkaussuhteen ongelman. Hän osoitti, miten meiltä puuttui keskinäinen lämpö ja ymmärrys.

Mieheni ei ollut aiemminkaan osoittanut minulle ja lapsillemme helliä tunteita eikä osanottoa. Vaikka asia oli niin, silti odotin, että saisin häneltä tukea, jos sattumalta joutuisin hankalaan tilanteeseen yhteisössäni. Odotin, että sairastuessani hän ojentaisi auttavan käntensä. Mutta kun jalkani oli kipsissä ja liikkumiseni oli hankalaa kainalosauvoilla, hän ei mitenkään auttanut eikä hänestä irronnut edes sanaa: ”Miten voit?” Päin vastoin hän edellytti, että minä palvelisin häntä niin kuin aina ennenkin.

Mielestäni mies ja vaimo, jotka eivät toisen osapuolen kärsiessä osoittaneet edes myötätunnon sanaa, eivät olleet enää aviopari. Ajattelin, että tällaista yksipuolista suhdetta en kestäisi vielä edessä elettyjen vuosikymmenien ajan. Seitsemäntenä vuonna siitä, kun olimme avioituneet, mieheni sairastui uudelleen keuhkotautiin, josta hän oli kärsinyt jo nuoruudessaan. Hän vietti vuoden sairaalassa ja parani, mutta sitä seurasi jälkitautina keuhkojen osittainen vajaatoiminta. Siitä lähtien hän joutui vähän väliä sairaalajaksoille.

Aina silloin minä olin hoitavana osapuolena, mutta nyt kun luunmurtuman seurauksena olin ensi kertaa hoidettavan osassa, hän oli kohtalaisen hyvässä kunnossa. Siitä huolimatta hän oli yhtä kylmä kuin ennenkin. Petyin hänen asenteeseensa syvästi ja toistakymmentä vuotta kestänyt tyytymättömyyteni räjähti esiin ja halusin tosissani ottaa hänestä avioeron.

Kun jalkani murtuma parani, otin kaksi lastani mukaani ja palasin vanhempieni kotiin. He asuivat aivan talomme vieressä naapureinamme. Kun kerroin vanhemmilleni ja heidän kanssaan asuvan veljeni perheelle ajatukseni avioerosta, kaikki neljä antoivat sille heti hyväksyntänsä. He olivat naapurista käsin seuranneet perheemme elämää ja tajunneet sen joutuneen umpikujaan.

Avioliittokriisi

Siinä vaiheessa en vielä tiennyt, oliko Jumala todellakin olemassa, mutta ahdistuksessani menin iltaisin puutarhaan, kun perhe oli hiljentynyt, ja ilta toisensa jälkeen rukoilin siellä Jumalaa, jota en vielä tuntenut.

”Jumala, mitä minun pitää tehdä? Osoita minulle, mikä on oikea tie eteenpäin!” Mutta vaikka kuinka rukoilin, en saanut vastausta. En silloin vielä tiennyt, että Jumalan vastaus, hänen tahtonsa löytyy Raamatusta. Lopulta luovuin rukoilemisesta ja mietin itse eri vaihtoehtoja. Aina päädyin lopulta samaan: kahden lapseni tulevaisuuteen.

Tuolloin tyttäreni (11) oli alakoulun kuudennella ja poikani (8) kolmannella luokalla. Jos nyt pitäisin kiinni omasta halustani erota, lapset joutuisivat ehkä elämään joko ilman isää tai äitiä tai erossa toisistaan. Jos minä en kestä ja otan eron, säilytän sietämisen lasteni niskaan. Minulle oli liikaa ajatus, että lapset joutuisivat viettämään tuskallisen yksinäistä elämää ja sanoisivat: ”Emme kestä vanhempien eroa.” Kun ajattelin sitä, että heidän kohtalonsa olisi kiinni minun tunteistani, aloin syvästi sääliä heitä ja päätin lujasti luopua avioerosta.

Vanhempani, jotka olivat hyväksyneet eroaikeeni, iloitsivat, kun saivat tietää, että olin muuttanut mieltäni. He sanoivat: ”Niin on paljon parempi.” Lapsetkin olivat iloissaan, kun pääsivät takaisin kotiinsa. Mieheni toivotti meidät lämpimästi tervetulleiksi. Minäkin olin tyytyväinen, kun mielestäni kykenin ratkaisemaan asian ilman Jumalan apua. Mutta pian Jumala osoitti kipeästi, että ratkaisuni ja itsetyytyväisyyteni eivät tuottaneet aitoa tulosta.

Neljän kuukauden kuluttua eroaikeesta luopumisestani vuoden 1982 helmikuussa heikko terveyden omaava mieheni joutui ties kuinka monennen kerran taas hoitoon. Itse jatkoin työtäni sairaalassa, mutta mahdollisuuksieni mukaan suuntasin kulkuni siihen sairaalaan, jossa mieheni oli potilaana. Mutta joka kerta, kun olin lähdössä häntä katsomaan, sisimmästäni leimahti tunne: ”Inhottavaa! Jos voisin, en haluaisi mennä.”

Hetkeksi tuo tunne näytti katoavan, kun menin ja avustin häntä. Mutta jälleen taas, kun olin lähdössä, sama vastenmielisyys valtasi minut. Se oli turhauttavaa ja hämmentävää.

”Eihän tämä käy, jotenkin minun pitää muuttaa tunteeni, jättää tämä mieli pois...Kun nyt kerran hoidan häntä, kyllä sen täytyy tapahtua sydämellisellä rakkaudella...” Näin mieheni, mutta kävin yhä vain kärsimättömämmäksi. Se, mitä tein ja se mitä sisimmässäni tunsin, upotti minut yhä syvemmälle tekopyhyden suohon.

Inhosin itseäni, tilani murehdutti minua syvästi. Vaikka muutamia kuukausia aiemmin olin kieltänyt Jumalan, aloin taas entistäkin hartaammin itkien rukoilla. Mutta nytkään en saanut vastausta.

”Mitä tahansa teenkin, sydämeni ei muutu. Jumala ei vastaa. Buddhalaisuudessakaan ei ole pelastusta. Ei auta muu kuin kärsiä ja kärsiä tekopyhyden synnistä, lopulta vanheta, kuolla ja hukkaa. Miten synkkä elämä!” Näiden mietteiden keskeltä nousi kaipuu: ”Eikö missään ole pelastusta? Haluaisin löytää sellaisen! Jonkinlaisen vapautuksen täytyy olla olemassa!” Yötä päivää tuskailin noiden ajatusten kanssa.

Juuri silloin – se oli Jumalan armohetki – naapurissa pidettiin kirkkorakennuksen vihkimisen kolmivuotispäiviä. En ajatellut osallistua niihin, mutta Jumala ei ollut minua hylännyt, vaan käänsi kasvonsa puoleeni. Merkillisellä tavalla menin kahtena iltana kokouksiin mukaan.

Pelastava käsi

Evankelioimiskokousten toisena iltana julistaja pastori todisti täydellisestä rauhasta, jonka Jumala antaa. Kun kuuntelin puhetta, jonka aikana hän myös lauloi virsiä, minulle heräsi voimakas halu: ”Minäkin haluaisin saada Jumalalta täyden rauhan niin kuin tuo pastori. Jos sen saa uskomalla Jeesukseen, niin minäkin haluaisin uskoa häneen.”

Siihen asti olin kuunnellut puheita sivullisena arvioiden puheen hyvyyttä tai puhujan olemusta. Nyt ei ollut kysymys enää ulkopuolisen liikutuksesta, vaan ensi kertaa koin, miten minun sydäntäni ravisteltiin aivan pohjia myöden. Loppurukouksen aikana pastori kysyi, olisiko sinä iltana joukossa sellaista, joka halusi uskoa Jeesukseen. Pastori kehotti sellaista nostamaan kätensä ylös ja lupasi rukoilla hänen puolestaan.

Kuullessani sen mieleni täyttyi kaikenlaisista huolen aiheista. Ensiksi nousi ajatus: ”Sinä harjoitit innokkaasti buddhalaisuutta, nytkö uskoisit Jeesukseen ja sinusta tulisi kristitty? Miten se tympäisisikään tuntemiasi ihmisiä, hehän pitäisivät sinua naurettavana. Muistatko, miten syvän murheen aiheutit ryhtyessäsi buddhalaiseksi nunnaksi? Jos sinusta nyt tulisi perheesi ainoa kristitty, sehän aiheuttaisi jälleen heille mieliharmia?”

”Sitä paitsi vanhan isäsi kuollessa hautajaiset suoritetaan tietenkin buddhalaisesti. Jos sinusta tulisi kristitty, miten menettelisit hautajaisissa, miten selittäisit sen sukulaisille?” Yksi toisensa jälkeen huolet lävistivät sisimpäni. Mielessäni risteilivät halukkuus nostaa käsi ja toisaalta ajatus vaikeuksista, jotka siitä seuraisivat. Silloin yllättäen mieleeni muistui

sananelä: "Sellainen jumala, johon ei kajoa, ei myöskään rankaise." Lopulta valitsin vaivattoman vaihtoehdon, sen, mistä aiheutuisi vähiten ongelmia, enkä noston kättäni.

Kokous päättyi. Istuin loppuun asti penkissä. Huokasin alakuloisena: "Voi, voi, tänäänkään ei mitään tapahtunut." Myöhemmin ymmärsin, että ei se ollut totta. Sillä hetkellä olin huolteni ja omien ajatusteni sitomana torjunut Jumalan kutsun.

Vaikka Jeesus oli ojentanut minua kohti pelastavan kätensä, olin pitänyt tiukasti kiinni sydämeni huolista enkä siksi ollut ojentanut kättäni hänelle. Itsekeskeisesti ja allapäin ajattelin, ettei muka mitään ollut tapahtunut.

Oli miten oli, sillä hetkellä, kun käytävä oli tyhjentynyt ja nousin lähteäkseni, heräsi minussa yhtäkkiä halu: "Nostan sittenkin käteni ja jätän tulevaisuuden huoleni sivuun." Kohotin käteni juuri viereltäni kulkevaa pastoria kohti ja sanoin: "Minäkin haluaisin nostaa kätteni."

Itse asiassa minä en noston kättäni, vaan Jumala Pyhän Henkensä kautta pani minut nostamaan sen. Pastori sanoi: "Niinkö, rukoillaan." Heti sillä paikalla hän rukoili ja sitten sakastissa myös vieraileva puhuja rukoili puolestani. Sitä kuunnellessani hämmennyin uudestaan:

"Miten tässä näin kävi. Kaksi pastoria rukoilee Jumalaa kiittäen siitä, että minä uskon Jeesukseen, vaikka sanoin vain haluavani uskoa enkä suinkaan, että uskon. On eri asia haluta uskoa ja uskoa. Mitä, jos huomisaamuna herätessäni tämä haluni uskoa Jeesukseen on haihtunut." Palatessani kotiin minulla ei ollut pelastetun rauhaa eikä ylitsevuotavaa kiitollisuutta, pikemminkin hyvin levoton olo.

Mutta seuraavana päivänä Jumala osoitti selvästi, että hän oli todellakin pelastanut minut. Vaikka minä olen näin uskoton, Jumala on uskollinen.

Jumala kuuli seurakunnan rukouksen, kahden pastorin rukouksen ja oman huutoni: "Auta, haluan uskoa sinuun!" Hän pelasti minut.

Tulkoon valo!

Seuraavana päivänä minulla oli töistä vapaa. Aamusta tein valmisteluja lähteäkseni tapamaan miestäni ja nousin autooni. Kun ojensin käteni käynnistääkseen moottorin, kysyin: "Mitäs tämä on?"

Havahduin siihen, ettei sinä aamuna mieleeni ollut kertaakaan noussut ajatus: "Inhotavaa!" Tuo tunne, jota olin kaikin voimin yrittänyt turhaan muuttaa, tuo sydämen asenne, jota en ollut kyennyt hylkäämään, olikin yhden yön aikana hävinnyt kokonaan. Enkä ollut yrittänyt yhtään mitään, ilman ponnistuksiani. Kaiken lisäksi nukkuessani! Kun huomasin sen, olemukseni kiedottiin aivan paratiisiin omaiseen rauhaan. Se oli rauhaa, jonka laista en koskaan aiemmin ollut kokenut, lämmintä, pehmeää ja hiljaista.

"Oi, Jumala. Sinä siis kuitenkin olit olemassa. Lapsuudesta asti olin lukuisia kertoja nähnyt ja kuullut Jeesuksen sanat: 'Etsikää, niin löydätte!' Tätä ne siis tarkoittivat. Ne ovat siis totta."

Toistin noita sanoja monta kertaa. Kun tajusin, että Jumala on todellakin olemassa ja kun sain kohdata Jeesuksen, joka vastasi sydämeni huutoon ja auttoi minua, suuri ilo tunkeutui läpi koko ruumiini ja kyynelleet valuivat valtoimenaan.

Vähään aikaan en kyyneliltäni kyennyt ajamaan autoa, olin vain hiljaa sen sisällä. Silloin sydämelleni nousi Jeesuksen sanat *"Anokaa, niin teille annetaan!"* (Matt. 7:7) lisäksi toinenkin Raamatun kohta: *"Jumala sanoi. 'Tulkoon valo!' ja valo tuli."* (1. Moos. 1:3) Se löytyy Raamatun ensimmäiseltä sivulta.

"Niinkö se olikin! Siihen asti olin yrittänyt vetää Jumalan omalle tasolleni. Kun joku ei mahtunut ymmärrykseeni tai kun en jotain voinut hyväksyä, en voinut uskoa ja torjuin Ju-

malan ja Raamatun sanan. Mutta Jumala ei ole minun tasoiseni eikä kokoiseni henkilö. Hän on luonut taivaan ja maan ja kaiken siinä olevan – myös minut. Vaikka olin kaikin voimin yrittänyt turhaan muuttaa sydämeni, hän muutti sen yhden yön aikana.

Jumala, joka sanoi ”Tulkoon valo!” valaisi kuolemaa odottaneen sysipimeän sydämeni ja siirsi minut pimeydestä valoon, hukkumasta elämään.

Eikö se valo, josta Jumala sanoi ”Tulkoon valo!” ole nytkin tässä. Siksi tuo kasvikin kukkii, linnut lentävät ja minäkin elän. Ajaessani kohti mieheni sairaalaa kaikki silmiini osuva kertoi Jumalan tahdosta ja sydämeni täyttyi suuresta ilosta.

Olin tuskailut teeskentelijänä synnin suossa enkä ollut kyennyt sille mitään, mutta tuona iltana antauduin ehdoitta Jumalalle, annoin periksi - vaikka en vielä ymmärtänytään paljon Jumalasta enkä ollut tutkinut vielä koko Raamattua. Tein kuin hypyn pimeään huutamalla: ”Jeesus, haluan uskoa sinuun, auta minua!” Silloin Jeesus otti minut voimallisesti vastaan ja ilmoitti minulle itsensä: ”*Tässä minä olen.*” (Jes. 52:6)

Jeesus lausui: ”*Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan tule Isän luo muuten kuin minun kauttani.*” (Joh. 14:6) Se tie, jota nuorena buddhalaisena nunnana etsin, olikin Jeesus! Totuus, jota tavoittelin, oli Jeesus Kristus. Se ikuinen, jota hain, iankaikkinen elämä olikin Jeesus. Kaikki etsimäni löytyi Jeesuksessa Kristuksessa.

Nuorena tyttönä kipuilemani kysymykset: ”Mistä olen tullut, mitä varten nyt elän, mitä kuoltuani tapahtuu?” eli elämän ja kuoleman kysymykset ratkesivat kuin veteen sulaen, kun sain kohdata Jeesuksen.

”Minut on luonut taivaan ja maan Luoja, saan elää rakkaan Jumalan voimasta, Jeesuksen Kristuksen ristillä suorittaman lunastuksen tähden saan syntini anteeksi, saan elää Jumalan kunniaksi ja lopulta saan palata Luojani, taivaallisen Isäni luokse!”

Kaste

Runsaan kuukauden kuluttua, toukokuun 30. päivä, helluntain jumalanpalveluksessa sain kasteen. Sitä edeltävänä päivänä menin kirkkoon ja pastorin läsnäollessa tunnustin Jumalalle kaikki syntini, mitkä kykenin muistamaan aina kahdeksan vuoden iästä lähtien. Silmäni ja nenäni vuosivat, kasvoni valuivat, kun itkin ja nyhyhkytin kuin pieni lapsi. Pastori laski kätensä pääni päälle ja julisti: ”Tyttäreni, ole turvallisella mielellä, sinun syntisi on anteeksi annettu.”

Palatessani kirkosta olemukseni oli keventynyt ja tunsin, miten olin saanut täyden vapautuksen synneistäni. Aivan hypähdellen palasin kotiin.

Aikanaan olin tehnyt vahvan päätöksen, kun tukkani leikattiin ja ryhdyin buddhalaiseksi nunnaksi. Ulkomuotoni oli muuttunut ja olin sisäistänyt, että olin erottautunut maailmasta elääkseni nunnana. Mutta mitään sydämen muutosta silloin en ollut kokenut.

Mutta nyt tunnustaessani Jumalan edessä syntini, ulkoisesti ei tapahtunut mitään, mutta sydämessä tapahtui selkeä muutos. Raamatussa sanotaan: ”*Jos siis joku on Kristuksessa, hän on uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!*” (2. Kor. 5:17) Aivan niin kuin siinä on kirjoitettu, Jeesus Kristus teki minusta ”uuden luomuksen”.

Evankelioimiskokouksissa olin jo muille ihmisille kertonut siitä, että Jeesus oli pelastanut minut. Mutta kasteen ottamista en kenenkään kanssa neuvotellut. Kaste ei käsitykseni mukaan ollut sen luonteinen asia, että se saadaan, jos kotiväki hyväksyy ja perheen vastustaessa jätetään vastaanottamatta. Jos sitä vastustetaan, se on pikemminkin luonnollista. On kohtuutonta vaatia sellaisilta, jotka eivät vielä tunne Jeesusta, kannanottoa asiaan. Jos he hyväksyisivätkin sen, se on ilahduttavaa, mutta he tekevät niin kuitenkin ymmärtämättä, mistä kasteessa on kysymys. Siksi heidän hyväksynnästä ei voi täysin rinnoin iloita.

Koska Jeesus oli pelastanut minut, halusin koko sydämestäni seurata kaikessa Jeesusta. Raamatussa lukee: *"Joka uskoo ja saa kasteen, pelastuu."* (Mark. 16:16). Siksi tätä Jumalan sanaa noudattaen otin vastaan kasteen. Palattuani kerroin sen vanhemmilleni.

Tuolloin mieheni oli vielä helmikuusta lähtien jatkuneella sairaalajaksolla. Hänen kuntosensa oli jo melko hyvä, joten hän oli neljän hengen potilashuoneessa, jossa liikkui monenlaisia ihmisiä. Siksi tilanne ei sallinut tärkeän asian kertomista. Näin ollen rukoilin ja jätin asian Jumalalle, koska uskoin, että hän valitsisi parhaan hetken ja parhaan tavan. Niin Jumala sitten todellakin toimi.

Elokuussa ns. *obon*-juhlan aikana ensi kertaa kolmeen vuoteen mieheni sai kolmen päivän loman sairaalasta ja palasi kotiin. Kun mieheni nousi yläkertaan, minä menin hänen perässään rukoillen vain lyhyesti: "Jeesus auta!" Menin mieheni huoneeseen ja aloin heti puhua ja pyysin:

"Tuota... Minulla olisi sinulle vakava asia kerrottavana. Kuuntelisitko sen nyt heti alkuun." Hän vakavoitui ja vastasi: "Selvä!"

Sitten kerroin yksityiskohtaisesti, miten Jeesus oli minut pelastanut ja kaikki ne tunteemukset ja ajatukset, joita sitä ennen olin miestäni kohtaan tuntenut, myös sen, miten olin inhonnut hänen luonaan käyntejä. Kuvasin, että pelastusta seurasi kiitollisuus ja iloa pursuava elämä. Puhettani kuunnellessaan mieheni kasvot painuivat alas ja lopulta hänen silmistään alkoi vuotaa kyyneleitä. Kun lopetin, hän sanoi vain sanat: "Keiko, anteeksi."

Vastasin: "Ei, kiitollisuus on minun puolellani. Sillä sinun ansiostasi pitkän etsinnän jälkeen sain kohdata Jumalan ja päästä osalliseksi Jeesuksen antamasta pelastuksesta." Silloin hän nousi tuoilta seisomaan ja lähestyi minua, kiitti ja alkoi itkeä ääneen.

Minäkin nousin ja lähestyin häntä ja sanoin itkien: "Kiitos, Jumala!" Seisoimme keskellä huonetta ja syleilimme toisiamme voimakkaasti. Silloin vakuutuin täysin siitä, että minä en valinnut häntä puolisoikseni eikä hän minua, vaan Jumala oli valinnut meidät pariskunnaksi ja tehnyt meidät yhdeksi. Siinä oli läsnä Jumalan todellisuus, Jeesuksen antama pelastus.

Perheen pelastuminen

Edellä kerroin, miten olin evankelioimiskokouksessa ollut huolissani monista asioista ennen kuin nostin käden osoitukseksi halustani uskoa Jeesukseen. Tosi asiassa huoleni aiheet osoittautuivat täysin aiheettomiksi, tapahtui aivan päin vastoin. Kun todistin, miten Jeesus pelasti minut, kaikki suorastaan liikkutuivat, yksikään ei osoittanut halveksuntaa. Ensiksi huhtikuussa vuosi sen jälkeen, kun olin tullut kristityksi, keskikoululainen tyttäreni uskoi Jeesukseen ja sai kasteen. Sitten saman vuoden elokuussa 68-vuotias äitini, jolla ei ollut aiemmin mitään kiinnostusta uskontoihin, ja 72-vuotias tätini, joka oli naimisissa innokkaasti buddhalaisuutta harjoittaneessa talossa, pääsivät yhdessä osalliseksi pelastuksesta Jeesuksessa ja heistä tuli kristittyjä.

Sitten joulukuussa jopa 80-vuotias isäni sai kasteen ja tuli Jumalan lapseksi. Minähän olin ollut huolissani, miten minun olisi kristittynä pitänyt menetellä hänen mahdollisissa buddhalaisissa hautajaisissaan. Edelleen seuraavan vuoden elokuussa mieheni ja poikani kastettiin, lisäksi vielä minulle läheinen serkkuni ja koko hänen perheensä pääsivät yksi toisensa jälkeen osalliseksi Jeesuksen antamasta kalliista pelastuksesta.

Sen lisäksi Herra pelasti ystäviäni, sairaanhoitajia ja naapuruston ihmisiä. Kristityksi tulleiden ystäviensä joukossa on myös Kioton luostarista entinen buddhalainen nunna, jonka kanssa olimme ennen suorittaneet uskonnollisia harjoituksia.

"Usko Herraan Jeesukseen, niin pelastut, sinä ja sinun perhekuntasi." (Ap.t. 16:31)

Raamatun sana, Jumalan lupaukset toteutuvat varmasti. Ne eivät ole vain pelkkiä ohjeita, joita ihmisten pitäisi noudattaa. Raamatun sana, kaikkivaltiaan Jumalan lupaukset ovat totta, niissä on voima ja ne antavat elämän.

Kun ajattelen, miten Herra pelasti minut, joka olin tekopyhyiden synnin suossa odottamassa vain hukkumista, ja mietin hänen varjelustaan ja johdatustaan sen jälkeen, en tänään voi olla laulamatta laulua: ”Rakkaus, rakkaus, pelastava rakkaus.”

1.

Synnin syvyyksiin hukkuvana huusin kallista nimeään
Pelastuksen Kuningas ojensi kätensä ja nosti minut rakkaudellaan.

Rakkaus, rakkaus, pelastava rakkaus. (*Kertaus*)

Rakkaus, rakkaus, pelastava rakkaus.

2.

Kuninkaan käsi, joka nosti minut, ei päästänyt irti, vaan johdatti.
Herran kanssa minun ei tarvitse pelätä ylitse vyöryviä aaltojakaan.

3.

Kun taivaan ja maan Herra on luonani, hän voi yhdellä sanallaan tyyntyttää
meren aallot ja myrskyn sekä sydäntä ahdistavat huolet.

3. Luoja ja luotu

Buddhalaisuuden opetuksesta

Siitä lähtien, kuin toukokuun 30. päivä 1982 sain kasteen, tähän asti 21 vuoden ajan Jumala on lähettänyt minua Kristuksen todistajana eri kirkkoihin ja monenlaisiin kokouksiin sekä kotimaassa että ulkomailla. Aina niissä Herra on johtanut luokseni monia etsiviä ihmisiä. Heidän joukossaan on joskus ollut niitä, jotka ovat sanoneet seuraavaan tapaan:

”Eivätkö Jumala ja Buddha ole loppujen lopuksi yhtä ja samaa? Tie yhteyteen nyt satuu olemaan buddhalaisuus tai kristinusko. Eikö ole niin kuin monenlaiset vuoripolut, kaikki ne lopulta päätyvät huipulle?” Mutta väitteessä on kysymys suuresta erehdyksestä.

Alun perin sana buddha tulee sanskritiin kielestä ja tarkoittaa herännyttä, ihmistä, jonka silmät ovat auenneet tajuamaan, valaistunutta ihmistä, joka ymmärtää. Uskonnollisesti se merkitsee täydellisen mielentilan saavuttanutta ihmistä, joka on käsittänyt korkeimman totuuden.

Sana buddha tarkoittaa siis sellaista ihmistä, joka on omin harjoituksin kuten mietiskelyllä ja askeettisuudella saavuttanut ihannetilän. Näin ollen buddha on jotain aivan muuta kuin maailmankaikkeuden ja myös ihmisen luonut Jumala. Buddhakin on Jumalan luoma ihminen, joka on inhimillisin ponnistuksin saavuttanut valaistuksen. Näin ollen väite, että ”Jumala ja Buddha” ovat sama asia, ei mitenkään voi pitää paikkaansa. Alkuperäinen buddhalaisuus oli ateistista.

Buddhalaisuus sisältää sekä Buddhan opetukset että tien buddhaksi pääsemiseen. Toivon lukijan ymmärtävän, millaista oli alkuperäinen buddhalaisuus. Ensimmäisenä sitä opettanut buddha oli historiallinen henkilö Gautama Buddha, mutta hänen opetuksensa

mukaan buddha ei tarkoita tiettyä henkilöä vaan on yleisnimitys ihmisestä, joka on herännyt ja valaistunut. Näin sana ei ole erisnimi, vaan kuvaa ketä tahansa, joka pääsee siihen tilaan.

Myöskään Gautama Buddha (Shakyamuni) ei ollut alun perin henkilön nimi, vaan viitattiin Shakya-nimiseen klaaniin. Klaani muodosti muinaisessa Intiassa Kapilan linnan ympärille pikkuvaltion nykyisen Nepalin eteläosassa Himalajan vuoriston juurella. Buddha syntyi Shakya-klaanin hallitsijan vanhimpana poikana ja hänen sukunimensä oli Gotama ja etunimensä Siddhartha ja Shakyamuni oli hänen tittelinsä.

Koska hän oli syntyjään Shakya-klaanista hän otti nimekseen Shakyamunin, joka tarkoittaa Shakya-klaanin pyhä mies, valaistunut, kaikkialla maailmassa korkeimman kunnioituksen ansaitseva. Nimitys lyhennettiin muotoon Shakyamuni.

Sivumennen sanoen Gautama Buddhan eläessä läntinen suuri naapurivaltakunta Kosala liitti Kapilan itseensä ja Gautaman vanhuudessa tai kuoleman jälkeen tuhosi sen. Viitatessani häneen käytän ilmaisua Gautama Buddha tai Buddha isolla kirjaimella erotukseksi lukemattomasta määrästä muita buddhia, jotka kirjoitan pienellä kirjaimella.

Gautama Buddhan opetus

Gautama Buddhan syntymävuodesta on useita erilaisia teorioita. Eteläisen koulukunnan perinteen mukaan se oli 624 tai 560 eKr., pohjoisen koulukunnan mukaan 463, mutta muitakin käsityksiä on, joten täyttä varmuutta on vaikea saavuttaa. Noudatan pohjoista koulukuntaa ja sijoitan hänen syntymänsä vuoden 463 huhtikuun 8. päivään. Munkiksi hän lähti 29 vuoden iässä ja saavutti valaistuksen 35-vuotiaana joulukuun 8. päivänä. Sanotaan, että hän kuoli vuonna 383 eKr. helmikuun 15. päivänä 80 vuoden iässä.

Pyrin nyt kuvaamaan, mitä Gautama Buddha opetti, ja miten hänen ohjeitaan noudattaen päästään buddhaksi. Buddhalaiset ilmaisut eivät välttämättä ole helposti ymmärrettäviä, vaikka yritän niitä selittää. Se johtuu siitä, että hänen opetustensa totuutta voi ymmärtää vain kokemuksella suorittaen uskonnollisia harjoituksia. Silti toivon, että se, mitä sanon, ei jäisi vain teoriaksi, vaan että lukija pääsisi edes hiukan lähestymään Buddhan opetuksen ydinkysymyksiä.

Edellä jo kuvasin yksityiskohtaisesti, miksi hän lähti munkiksi. Nyt en niinkään puutu siihen, mitä on syntymä, mitä vanheneminen, mitä sairaus, mitä kuolema, vaan syytä, mikä aiheuttaa syntymän kärsimyksen, vanhenemisen kärsimyksen, sairauden kärsimyksen, kuoleman kärsimyksen, ja tapaa, millä niistä päästään vapaaksi.

Syntymä, vanheneminen, sairaus ja kuolema - neljä kärsimystä

”Kärsimys” sanskritiksi *dukha* merkitsee epämiellyttävää ja sellaista, mikä ei mene mielen mukaan. Yhdellä sanalla ”kärsimys” kuvaa siis sellaista, mille omin voimin ei voi mitään.

”Syntymää, vanhenemista, sairautta ja kuolemaa, näitä neljää ihminen ei voi hallita vapaalla tahdollaan, siksi ne ovat kärsimystä. Millainen on se, millä näistä neljästä kärsimyksestä voi vapautua? Se ei ole sitä, että pääsisi tilaan, jossa voisi täysin halunsa mukaan hallita niitä. Eivät vain ihmiset vaan kaikki elollinen myös kasvit joutuvat kokemaan näitä neljää kärsimystä niin pian kuin ne ilmaantuvat tähän maailmaan.”

Toisin sanoen syntymä, vanheneminen, sairaus ja kuolema toistavat itseään loputtomasti kuin luonnon rytminä. Tätä toistoa ja jatkumista nimitetään *samsaraksi* (olemassaolon kiertokulkuksi, jälleensyntymiseksi). Kaikilla maailmankaikkeuden kuudella buddhalai-

sella tasolla *samsara* tuottaa toistuvasti elämää ja kuolemaa, jonka vallassa ei päästä harhasta valaistukseen. Se on kuin pyörä, jota ei voi pysäyttää.

Tämän hetkinen olemassaolo on vain *samsaran* yksi pyyhkäisy ja sikäli kuin olemassaolo jatkuu *samsaran* sisällä, ihminen ei voi vapautua kärsimyksestä. Se, että syntyy tiettyyn muotoon, on kärsimystä. Vasta kun ihminen vapautuu jälleensyntymisestä, hän pääsee vapaaksi kärsimyksestä.

Nirvana on kärsimyksestä vapautumista ja se merkitsee pääsyä pois jälleensyntymisen kierteestä. Buddha tavoitteli juuri sitä lopullisena leponaan. Se on siis vapautta jälleensyntymisestä. Ikuinen lepo löytyy siitä, että tämän elämän jälkeen ei enää tarvitse palata kokemaan tämän maailman syntymää, vanhenemista, sairautta ja kuolemaa.

Mikä sitten aiheuttaa nämä neljä kärsimystä eli syntymän, vanhenemisen, sairauden ja kuoleman? Jos ihminen Buddhan mukaan pääsee tajuamaan niiden juurisyyn, hän pääsee ikuiseen rauhaan. Buddha julistaa, että syy, miksi ihmisiä vaivaavat nuo neljä kärsimystä, on siinä, että ihmiset ovat tietämättömiä niitä aiheuttavan syyn ja seurauksen laista eli *karmasta*.

Kun ihmiset eivät tiedosta eivätkä oikein havainnoi sitä, että kaikki asiat syntyvät ja häviävät *karman* voimasta, he tarrautuvat niihin itsekkäästi. Kun ihmisillä syntyy halu toimia oman mielihalunsa mukaan tai taipumus omistaa, he joutuvat kokemaan kärsimystä. Loppupäätelmä on siis, että tietämättömyys *karmasta* on neljän kärsimyksen syy.

Karman lain mukaan kaikki asiat syntyvät keskinäisessä riippuvuussuhteessa ja myös häviävät samalla tavalla. Tapahtumapaikka on maailma ja se ilmenee *samsarana* eli jälleensyntymisenä.

Karman laki on buddhalaisuuden yleispätevä totuus. Se, joka ymmärtää tämän totuuden oikein ja omaksuu sen olemukseensa, on totuuteen herännyt, valaistunut ja häntä nimitetään buddhaksi. Syyn ja seurauksen suhdetta kuvataan ”kahdellatoista toisistaan riippuvalla renkaalla”. *Karman* lain paremmin ymmärtämiseksi selitän niitä, vaikka se on hiukan monimutkaista.

Tietämättömyys aiheuttaa *karmiset* muodostumat. Ne taas synnyttävät tajunnan (arvostelukyvyn ja tunteet). Tajunta luo nimen ja muodon. Nimi ja muoto aiheuttavat kuusi aistiperustaa (silmät, korvat, nenä, kieli, tunto). Ne taas synnyttävät kosketuksen ja se aistimuksen. Aistimus synnyttää halun, se taas kiintymyksen. Kiintymys (tarrautuminen) aiheuttaa tulemisen (olemassaolon) ja se taas jälleensyntymän. Syntymä luo vanhuuden ja kuoleman, murheen, säälin, ahdistuksen ja tuskan. Niistä muodostuu kärsimys. Tämä aiheuttaa kohtalon.

Jotta siis pääsisi vapaaksi neljästä kärsimyksestä ja saavuttaisi rauhan valaistuksessa, on tietämättömyyden poistaminen tärkeää. Buddha opettaa siis, että nähdessään ja tuntiessaan *karman*, ihminen lopulta näkee ja tuntee itsensä. Hänen silmänsä avautuvat omalle olemukselle. Se on sen näkemistä ja tietämistä, millainen ihmisen tulee olla ja mikä on asioiden todellinen luonne.

Kun se sitten avautuu, ihminen vapautuu kaikista haluista (kiintymyksistä). Kun taas se pääsee tapahtumaan, hänen ei enää tarvitse syntyä uudelleen toistamaan vanhenemista, sairautta ja kuolemaa. Näin hän saavuttaa ikuisen rauhan.

— Sivuhuomautuksena todettakoon, että kristinuskoa sanotaan rakkauden uskonnoksi, mutta buddhalaisuutta armeliaisuuden uskonnoksi. Usein annetaan ymmärtää, että sana ”rakkaus” ei sovi buddhalaisuuteen, sillä rakkautta pidetään halujen lähteenä. Siksi siitä käytetään nimitystä ”halurakkaus”. Lisäksi ajatellaan sen olevan voima, joka saa janoisen ihmisen etsimään tyydytystä ja sitä nimitetään myös ”janorakkaudeksi”. Eräässä sutrassa sanotaan: ”*Janorakkautta on vaikea tyydyttää, se on kuin yrittäisi juoda meren tyhjäksi.*” Siitä varoitetaan, koska se luo pohjattoman halun.

Harjoitusjärjestelmä

Millaisia käytännöllisiä harjoituksia sitten piti suorittaa saavuttaakseen ikuisen levon? Buddha opetti siihen kahdeksanosaista tietä, jota nimitetään ”jaloksi kahdeksanosaiseksi poluksi”. Sen muodostavat:

- Oikea näkemys
- Oikea aikomus
- Oikea puhe
- Oikea toiminta
- Oikea elinkeino
- Oikea ponnistus
- Oikea tarkkaavaisuus
- Oikea keskittyminen

Viimeksi mainitussa ”oikeassa keskittymisessä” on kyse harjoituksesta, jossa hiljaa istuen suuntaudutaan mielentilan vakauttamiseen, yleispätevään lakiin, katselemaan *karman* lakia. Se ei ole pelkkää jalat ristissä *zen*-mietiskelyä, vaan siinä harjoitetaan keskittymistä Buddhan ja hänen opetuksensa näkemiseen. Keskittymisen seurauksena saadaan viisautta. Se taas luo oikeaa näkemystä. Viisaus on yksi buddhalaisuuden avainsanoista.

”Viisaus” on sydämen toimintaa, jossa asioita tarkastellaan hyvin ja ajatuksella. Samalla tavalla kuin puhtaan peilin näyttäessä kaiken oikein, ei tule jäädä peilikuvan vangitsemaksi, vaan asioita pitää tarkastella niin kuin ne todellisuudessa ovat. Viisas tiedostaa, että asioilla ei ole todellista olemusta, ne ovat ”tyhjyyttä”. Siksi on viisautta, kun mieli ei kiinny mihinkään asioihin. Tällaisen viisauden saavuttanutta ihmistä sanotaan buddhaksi.

Buddhaksi päässyt ihminen havaitsee, miten kaikki elävät olennot ovat yhä käsistään ja jaloistaan tietämättömyyden verkkoon sidottuja eivätkä pääse siitä irti. Siksi hän ojentaa auttavan kätensä. Viisaus synnyttää armeliaan sydämen ja siitä alkavat uudestaan buddhalaiset harjoitukset kaikkien elävien olentojen pelastamiseksi. Näin viisauden suuri tunnusmerkki on halu auttaa ihmismassoja valaistukseen.

Koska *karman* oivaltaminen edellyttää oikeaa näkemystä, ilman kahdeksanosaisen tien harjoittamista ei *karmaa* voi nähdä oikein eikä myöskään ymmärtää Buddhan opetusta. Siksi ilmaisujen ”karman näkeminen”, ”opetuksen näkeminen” ja ”itsensä näkeminen” taustalla on se, että ne voidaan nähdä vain harjoittamalla kahdeksanosaista tietä.

Ymmärtämiseen ei riitä siis sanat ja niiden pohtiminen, vaan vasta harjoituksella saavutetaan näkeminen. Siksi vain kahdeksanosaisen tien kautta päästään tuntemaan *karma* oikein ja tullaan buddhiksi. Buddhaksi päässyt taas jatkaa innokkaasti askeettisuuttaan ja vannoo tekevänsä kaikkensa kaikkien elävien pelastamiseksi jälleensyntymisen kehästä.

Tähän asti olen kuvannut Buddhan perustavaa laatua olevaa opetusta käyttämättä sitä kuvaavaa ilmaisua ”neljä jaloa totuutta ja kahdeksanosainen tie”.

”Neljä jaloa totuutta” tarkoittavat totuutta kärsimyksestä, totuutta kärsimyksen syystä, totuutta kärsimyksen lakkaamisesta ja totuutta tiestä kärsimyksen päättymiseen. Olen niistä jo edellä kirjoittanut, mutta tässä vielä yhteenvetoa:

”Totuus kärsimyksestä”: Kun ihmisen elämää katsellaan tutkien, se osoittautuu pelkäksi kärsimykseksi.

”Totuus kärsimyksen syystä”: Kaikenlaisen *karman* kasaantumisen viimeinen syy on halu. Se on kaiken harhan aiheuttaja. Ihmiselämä on täynnä kärsimystä, mutta se johtuu kiintymyksestä. Se juontaa taas halurakkauteen, joka syntyy tietämättömyydestä.

”Totuus kärsimyksen lakkaamisesta”: Kärsimyksen vähentämiseksi pitää tuhota kiintymys. Kiintymyksen tuhoamiseksi pitää tuhota halu. Halun tuhoamiseksi tulee katkaista tietämättömyys. Buddha loi periaatteen, jota sovelletaan kärsivään ihmisolentoon.

”Totuus tiestä, joka johtaa kärsimyksen lakkaamiseen”: Se kertoo, miten totuudet pannaan käytännössä toimeen. Se on jalo kahdeksanosainen tie.

Järjen ja valaistuksen uskonto

Niin kuin edellä sanotusta selvinnee, Buddhan opetus perustuu siihen, että tunnustetaan ihmisen järjellisyys. Buddha ei missään vaiheessa luopunut järjestä ja etsinyt tietä viisauden avulla. Se on syy, miksi buddhalaisuutta kutsutaan järjen, valaistuksen ja viisauden uskonnoksi. Rohkaistakseen oppilaitaan Buddha sanoi näin:

”Sitten munkit, eri keinot valaistuksen saavuttamiseksi ovat epävarmoja. Keskittykää vain sellaiseen sydämenne toimintaan, joka torjuu mielestään väärät tiet ja viljelee oikeata opetusta.”

Edelleen Buddha vertasi maallisia haluja rikkaruohoihin, jotka pois leikkaamisen jälkeen kasvavat heti uudestaan:

”Maalliset halut ovat kuin liekki, joka syttyy heti uudestaan, kun luuli sen jo sammuneen. Niiden hävittämiseksi ei hetkeksikään saa antaa periksi. Voitte saavuttaa voiton vain loppumattomalla ponnistelulla ja keskittymällä sydämenne toimintaan, joka torjuu mielestään väärät tiet ja viljelee oikeata opetusta.”

Sanotaan, että itse Buddhakin jatkoi harjoituksia loppuun asti. Hän kuoli 80 vuoden ikäisenä ruokamyrkytykseen, kun hän söi erään munkin kerjuivasussa tuomaa ruokaa, jonka uskovaiset olivat uhranneet vainajahengille. Ennen kuolemaansa hän kumartui lähimmän oppilaansa Aanandan puoleen ja sanoi, että hänen tietään kuvaa parhaiten opetus:

”Siispä Aananda, pidä itseäsi valaistuna. Luota itseesi. Älä nojaa muihin. Pidä minun opetukseni valonasi, luota opetukseeni, elä turvautumatta muihin.” Eräessä toisessa sut-rassa sama asia ilmaistaan näin: *”Ole itse oma turvasi. Älä turvaudu mihinkään muuhun. Kun tutkit ja hallitset itsesi, saavutat turvapaikan, johon ihmisen on vaikea päästä.”*

Buddhalainen etiikka

Alkuperäisen buddhalaisuuden käytännöllistä etiikkaa on sanottu yleispäteväksi moraaliopetuksiksi: Se juontaa juurensa päivittäiseen elämään ja opetus rakentuu siltä pohjalta. Väitetään, että sitä opettivat jo Buddhaa edeltävät valaistuneet ihmiset. Erään vanhan sutran mukaan buddhia oli esiintynyt ennen Gautama Buddhaa jo kuusi ja hän oli seitsemäs. Muinaisuudesta asti oli siis ruumiillistunut seitsemän buddhaa.

Gautama Buddha peri siis edeltäjiltään moraaliopetuksen ja noudatti sitä. Siitä kerrotaan ”Seitsemän buddhan arvokkaat käskyt” nimisessä buddhalaisessa runotekstissä. Siitä lähti muodostumaan buddhalainen etiikka.

*”Mitään paha ei tehdä, kaikkea hyvää harjoitetaan,
Kukin puhdistaa itse sydämensä, sitä kaikki buddhat opettavat.”*

Tästä selviää, että buddhaksi pääsemiseen ei tarvita mitään vaikeaa opetusta. Pelkällä tuon tekstin noudattamisella avautuu tie buddhaksi. Zen-suunnan munkki Doogen ilmaisee asian näin:

”Tie buddhaksi on aivan helppo. Riittää, että ei tee mitään pahaa, ei jää kiinni jälleensyntymiseen, osoittaa armeliaisuutta kaikkea elävää kohtaan, kunnioittaa ylempiään ja säälii alempiaan, ei halveksi ketään, ei pyydä mitään, ei havittele mitään, ei murehdi mitään, kiinnittää mielensä valaistumiseen, eikä etsi mitään muuta.”

Ilmaisu ”ei tee mitään pahaa” ei ole kielto ”älä tee mitään pahaa”.

Ohjeiden noudattaminen tarkoittaa sitä, että olemus ja mieli on siinä määrin harjaantunut, että olosuhteista riippumatta kaikissa lihallisissa tai henkisissä kiusauksissa ei koskaan tee pahaa ja kaikki, mitä tekee ihmisille, tuottaa sopusointua, rauhaa ja iloa.

Buddhalaisuuden perustavaa laatua oleva etiikka on tiivistetty viiteen ohjeeseen:

1. Ei tapeta mitään elävää!
2. Ei varasteta!
3. Ei tehdä huorin!
4. Ei valehdella!
5. Ei juoda alkoholia!

Käsky, sanskritiksi *śīla*, merkitsee tapaa. Viisi käskyä tarkoittaa siis sitä, että päivittäisessä elämässä noudatetaan mahdollisimman hyvin viittä tapaa. Se edellyttää, että nämä viisi on sisäistetty luuytimiin asti.

Niin kauan kuin ajatellaan, että jotain ei saa tehdä ja jotain pitää tehdä, ei olla vielä päästy lähellekään noiden viiden ohjeen alkuperäistä merkitystä. Jokaisen käskyn noudattamisen tulee tapahtua täysin tiedostamattomasti. Siksi buddhalaisuudessa näitä käskyjä pidetään äärimmäisen tärkeinä, niiden pitää täyttää mieli kuin oma veri ja liha ruumiin.

Syvätasaisen sisäistämisen saavuttamiseksi ihmisen on lakkaamatta kuultava ja toistettava oikeaa opetusta sekä harjoitettava alati oikeita tekoja ja kitkeä pois kaikenlaista pahutta.

Jopa valaistuksen saavuttanut Buddha jätti testamentikseen sanat, että hänen täytyi jatkaa harjoituksiaan ja keskittymistään aivan kuoleman hetkeen asti. Sillä lihasta nousvien huolien torjumiseksi ei ollut muuta tietä kuin jatkaa harjoituksia viiden ohjeen noudattamiseksi.

Buddhalaisuuden muuntuminen

Buddhan kuoleman jälkeen hänen oppilaansa pitivät kokouksen, jossa he kokosivat hänen opetuksensa sutriksi. Niiden tarkoitus oli välittää jälkipolville oikein hänen antamansa ohjeet, joita elämässä tuli noudattaa. Kokous kesti kolme kuukautta ja opetusten kokoaminen tapahtui suullisen resitoinnin muodossa.

Editointikokous oli siis kaikkien oppilaiden muodostama kuoro, joka toisti yhteen ääneen aina yhden Buddhan saarnan kerrallaan johtavan opettajamunkin perässä. Kokous ei siis suinkaan suorittanut kirjallista editointia, vaan siinä yhtenäistettiin ja korjattiin eri versiot yhdeksi ja opeteltiin ne ulkoa.

Kokonaisen saarnan ulkoa opettelu ja yhdessä toistaminen, niin ettei yksikään kirjain tai sana muutu, muodostaa yhä Japanin buddhalaisissa tempeleissä tapahtuvan sutrien lukutavan mallin. Minunkin ollessani nunnaluostarissa aamu- ja iltapalveluksissa toistimme temppelein johtajamunkin johdolla rukoustekstejä ja sutria niin, että hän lausui säkeen kerrallaan ja me toistimme sen hänen perässään yhteen ääneen. Tapa korostaa buddhalaisen opetuksen arvokkuutta, kun tajutaan, että tapa juontaa aina 2500 vuoden taakse.

Editointikokous muovasi tärkeän buddhalaisen opetuksen ja uskonnolliset määräykset. Buddhan opetukset löytyvät näistä alkuperäisistä sutrista, jotka paalin kielellä (sanskritin puhemurre) ja sittemmin alkuperäisillä kiinalaisilla kirjainmerkeillä ovat välittyneet meille asti. Mutta myöhemmin niiden sisältämästä uskosta, opetuksesta ja harjoituksista syntyi erilaisia tulkintoja, jotka nousivat toisiaan vastaan. Lopulta niistä muodostui useita buddhalaisia koulukuntia ja järjestöjä.

Elinaikanaan Buddha sai osakseen suurta kunnioitusta, mutta häntä itseään ei pidetty uskon tai palveluksen kohteena. Koko elämänsä Buddha harjoitti opetustaan kiertelevänä munkkina. Hänen kuolemansa jälkeen monet munkit luopuivat vähitellen kiertelevistä harjoituksista ja siirtyivät asumaan yhteen paikkaan kuten luoliin tai temppelisiin. He omistautuivat pelkästään Buddhan opetusten tutkimiseen.

He systematisoivat Buddhan opetukset, liittivät hänen lauseisiinsa selityksiä ja synnyttivät buddhalaisuuden tutkimuksen. He opettivat, että buddhaksi pääsi vain Gautama Buddha eikä kukaan muu. Näin he korottivat uskon ja palveluksen kohteeksi Buddhan. Hänet korotettiin asemaan, johon kukaan muu ei voinut yltää. Näin alkuperäinen buddhalaisuus muutti suuresti luonnettaan.

Uudistusliikkeet

Tällaista kehitystä vastaan nousi buddhalainen uudistusliike, joka opetti, että kuka tahansa voi päästä buddhaksi harjoittamalla Gautama Buddhan opetuksia. Liikettä kutsutaan mahayana-buddhalaisuudeksi. Sana mahayana tarkoittaa suurta vaunua. Kun siihen asti buddhalaisuus oli keskittynyt vain munkkeihin, mahayanassa munkit ja maallikot muodostavat kaksi pyörää, jotka tukevat toisiaan. Sen seuraajat alkoivat halveksivasti nimittää munkkeihin keskittyvää buddhalaisuutta sanalla hinayama (surkea pieni vaunu). Siitä syntyi ilmaisu hinayama-buddhalaisuus.

Siinä vaiheessa kun mahayana liike syntyi, sen seuraajat ajattelivat, että ihmisen mieli on olemukseltaan puhdas ja he nimittivät tätä ihmissydämen alkuperäistä puhtautta buddha-luonteeksi. Sydän menetti tämän alkuperäisen puhtauden, kun maalliset halut peittivät sen alle. Niin tavalliset ihmiset ovat menettäneet määränpänsä ja eksyneet tieltä. Siksi ihmisen on herättävä alkuperäiseen olemukseensa ja saavuttaa se harjoituksia suorittamalla.

Mutta ajatusta ihmisen alkuperäisestä puhtaudesta tai buddha-luonteesta ei mistään Buddhan saarnasta löydy. Jos ihmisen alkuperäinen luonne olisi hyvä tai paha, se olisi äärimmäistä yksipuolisuutta ja olisi vastoin Buddhan ”keskitien” opetusta. Näin mahayana koulukunnan kannattajat poikkesivat Buddhan opetuksesta. Vaikka he eivät todellisuudessa alkuperäistä olemusta nähneetkään, he käyttivät siitä ilmaisua buddha-luonne. Tässäkin suhteessa Buddhan opetus koki suuren muutoksen.

Sutrat

Buddhalaisuus syntyi Intiassa noin 500 eKr., levisi ja kukoisti Kiinassa, Tiibetissä ja Koreassa. Jatkossa kuvaan, miten se muodostui Japanissa aivan toisenlaiseksi kuin Intiassa.

Kuluneiden 2500 vuoden aikana buddhalaisuus on synnyttänyt valtavan määrän kirjallisuutta. Jos otetaan lukuun kadonneet, niin kukaan ei tiedä kirjoitusten määrää. Valtaisa kirjallisuus sisältää hyvin monia erilaisia ajatussuuntia. Koska monet ihmiset eivät tiedä, mikä on Buddhan alkuperäistä opetusta, he kuvittelevat, että kun kirjoituksen nimessä on

sana sutra, se ilman muuta on itse Buddhan antamaa. Tosi asiassa hänen jälkeensä kirjoitettujen sutrien määrä on hyvin suuri. Niistä suurimman osan sanotaan laaditun ison vaunun eli mahayana-buddhalaisuuden parissa.

Niin kuin edellä kerroin Buddhan alkuperäisetkään sutrat eivät ole hänen itsensä kirjoittamia, vaan hänen välittömien oppilaidensa kuulemansa perusteella editoimia. Siksi kunkin sellaisen sutran alussa lukee: "Näin minä kuulin." Mutta kun ison vaunun buddhalaiset alkoivat kirjoittaa sutria 500 vuotta Buddhan kuoleman jälkeen, hekin merkitsivät niiden alkuun sanat "Näin minä kuulin" ikään kuin hekin itse olisivat saaneet Buddhan välitöntä opetusta.

He aloittivat sutransa esimerkiksi näin: *"Näin minä kuulin. Kerran Buddha oli Sravastin valtakunnassa Jetavana Vihara puistossa 1250 munkin kanssa..."* (Buddhan Amidan selitys sutra).

Ajankohta ilmaistaan sanalla "kerran", mikä tarkoittaa, että se on epämääräinen. Paikaksi taas on merkitty joku Buddhaan liittyvän maan sijainti. Oppilasmäärää 1250 pidettiin buddhalaisen opetusorganisaation peruslukuna. Se esiintyy monissa sutrissa. Mutta mahayana suunnan sutrissa kerrotaan, että opetusta oli kuulemassa satoja tuhansia jopa miljoonia ihmisiä. Koska Buddhalla ei elinaikanaan ollut ympärillään niin paljon oppilaita, sellaiset käsikirjoitukset ovat vain apokryfejä.

Mahayana suunnan sutrissa ei liioin mainita kirjoittajan nimeä. Kirjoittaja esiintyy itse Buddhana, mutta todellisuudessa kirjoittaja on vain buddhalaisuutta harjoittanut ihminen. Siinä mielessä mahayana sutrat ovat myöhemmin laadittuja apokryfejä.

Nykyään kaikkien Japanissa tunnetuimpien ja käytetyimpien *sutrien* sanotaan olevan mahayana-munkkien kirjoittamia. Niitä ovat muun muassa kaikki "Täydellisen viisauden sutrat" kuten "Sydämen sutra", "Vimalakirti sutra", "Lootus sutra", "Avatamska sutra", "Kolme puhtaan maan buddhalaisuuden sutraa", "Tathagarta (tantra) sutra" jne. Kaikki ne ovat siis mahayana munkkien apokryfisutria.

Nämä monet myöhemmät sutrat perustuvat siihen ajatukseen, että Buddha tuli takaisin tähän maailmaan opettaakseen ihmisille pelastusta. Hänen hahmoaan ei tosin nähty, mutta hänen äänensä kuulleet harjoittajat kirjoittivat ne ylös. Vaikka ne ovat apokryfejä, se ei tarkoita, että ne olisivat väärennöksiä.

Luultavasti nämä mahayamasutrat on kirjoitettu vastaamaan kulloisiinkin tarpeisiin, kun mahayana buddhalaiset levittäytyivät eri puolille viemään opetustaan. Sisällöltään ne ovat niin vaikeita, että nykyään buddhalaisuuden tutkimuksen edistyttyäkin, ne ovat tutkijoillekin vaikeaselkoisia. Mutta niiden todella suurta vaikutusta myöhempään buddhalaisuuden ajatteluun ei voi kiistää.

Buddha ja kuolemanjälkeisyys

Vielä on kysyttävä, mitä Buddha ajatteli kuolemanjälkeisyydestä. Puhuiko hän siitä vai ei? Hän ei mielellään käynyt keskustelemaan tästä aiheesta. Jos kuolemanjälkeisyys on, pitäisi kyetä selittämään siitä jotain, mutta on mahdoton kertoa sellaisesta, mistä ei ole kokemusta.

Toisaalta jos sanoo, että kuolemanjälkeisyyttä ei ole, tässä elämässä tapahtuvat uskonnolliset harjoitukset ja jälleensyntymisen kierteestä vapautuminen menettävät merkityksensä. Buddha ei antanut kysymykseen minkäänlaista vastausta. Syy oli se, että hän katsoi *karman* lain, syyn ja seurauksen, antavan itsessään vastauksen.

Niin kuin edellä *karman* lakia ja "neljää jaloa totuutta" käsitellessämme näimme, Buddhan opetus neljästä kärsimyksen syystä, syntymästä, vanhenemisesta, sairaudesta ja kuolemasta, nousivat puhtaasti rationaaliseen ajatteluun perustuvasta päättelystä eikä sii-

hen siksi mahtunut mitään selitystä sielun asumisesta ihmisessä, sielun kuolemattomuudesta tai sielun siirtymisestä. Hän haastoi kysymään pelkästään sitä, miten nyt tuli elää ja ajatella.

Nykypäivän hautajaisbuddhalaisuus ei lainkaan sovi yhteen Buddhan ajattelun kanssa. Hänen mielestään hautajaiset ja muut sai jättää maallikoille, munkeilla ei pitänyt olla niiden kanssa mitään tekemistä. Hän opetti, että heidän piti omistautua kokonaan omiin uskonnollisiin harjoituksiinsa.

Maallikkouskoviilleen Buddha taas opetti, että antaessaan munkeille almuja ja noudattaessaan oikein opetusta he syntyisivät kuoltuaan taivaaseen. Se oli nimittäin muinoin Intiassa yleinen uskomus. Jos Buddha olisi torjunut sen suoralta kädeltä, ihmiset eivät olisi kallistaneet korviaan hänen opetuksilleen. Siksi hän maallikkotasolla käytti hyväkseen heidän ”taivaaseen syntymisuskomustaan”. Se kertoo yhden puolen Buddhan taitavasta opetustavasta. Sen sijaan munkeille hän ei puhunut mitään siitä, koska se oli asia, jota ei voitu käsitellä ihmisen järjen tasolla.

Aikanaan minuunkin teki musertavan vaikutuksen Buddhan pitäytyminen järkiperaiseen havainnointiin, hänen syvä ajattelunsa, filosofiansa ja harjoitussysteeminsä. Yhä se herättää minussa kunnioitusta, jopa kaipaustakin. Kiitollisena pidän erittäin tärkeänä kokemuksena, että nuoruudessani sain elää nunnana Buddhan opetusta seuraten.

Vaikka niin olikin, Buddha oli vain ”valaistunut” ihminen, jonka oli jatkettava harjoitustaan koko elämänsä. Hän ei kyennyt viittaamaan mihinkään, mikä ylittää inhimillisen järjen, viisauden ja kokemuksen. Hänen ruumiinsa alistettiin krematoitavaksi ja hänen tuhkanensa jaettiin useille muistotemppeleille ja pagodille, joissa niitä nyt ihmiset palvovat.

Buddha ei halunnut käydä keskusteluja kuolemanjälkeisyydestä, koska hän ei ollut sitä kokenut eikä siksi voinut selittää sen sisältöä, vaikka sellainen olisikin olemassa.

Tähän asiaan liittyen Herra Jeesus Kristus, joka on Jumala, lausui näin:

”Ei kukaan ole noussut ylös taivaaseen paitsi hän, joka tuli alas taivaasta, Ihmisen Poika (Jeesus Kristus)”. (Joh. 3:13)

Tosiaanakaan ei ole ainoatakaan ihmistä, joka olisi noussut taivaaseen ja eläisi nyt maan päällä. Mutta 2000 vuotta sitten Jeesus laskeutui taivaasta, tuli ihmiseksi ja asui meidän keskellämme. Eikä niin kuin sutrissa sanotaan ”kerran” eli jonain epämääräisenä ajankohtana. Se tapahtui jouluna 2000 vuotta sitten. Raamattu sanoo myös näin:

”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala.” (Joh. 1:1)

”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme. Me saimme katsella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa. Hän oli täynnä armoa ja totuutta.” (Joh. 1:14)

Edelleen Raamattu julistaa väkevästi:

”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään (ihminen), joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.” (Joh. 3:16)

Vielä Jeesus Kristus sanoi rakkaille oppilailleen:

”Älköön teidän sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan, uskokaa myös minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta. Ellei niin olisi, sanoisinko teille, että menen valmistamaan teille sijaa? Vaikka minä menenkin valmistamaan teille sijaa, tulen takaisin ja otan teidät luokseni, että tekin olisitte siellä, missä minä olen. Ja minne minä menen, tien sinne te tiedätte.” (Joh. 14:1-4)

”Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan tule Isän luo muuten kuin minun kauttani.” (Joh. 14:6) Näin voi sanoa vain Jeesus Kristus, jolla on kaikki valta taivaassa ja maan päällä.

Edellä kirjoitettu on vain rahtunen buddhalaisuudesta. Yritin jotenkin hahmottaa kunnioitetun Gautama Buddhaksi nimitetyn valaistuneen miehen opetusten ääriviivoja viitaten samalla myös joihinkin Raamatun sanoihin.

4. Japanin buddhalaisuus

Intian ja Kiinan kautta

Siirryn nyt tarkastelemaan nykyistä Japanin buddhalaisuutta, joka eroaa alkuperäisestä. Samalla vertaan sitä paikoitellen kristinuskoon.

Vaikka käytänkin ilmaisua Japanin buddhalaisuus, niin alun perin se on ulkomailta erityisesti Intiasta Kiinaan tullutta ja siellä muodostunutta tuontitavara. Se rantautui Japaniin 600 luvun keskivaiheilla. Saavuttuaan siihen sekoittui monimutkaisesti Japanin kansallisaatetta ja kansanuskonollisuutta sekä teoria ”myöhempien aikojen rappiosta”. Niistä kehittyi Japanin buddhalaisuus. Aikanaan, kun yli 60-vuotias äitini etsi totuutta kristinuskosta, isäni sanoi näin:

”Ei ole tarpeen palvoa ulkomaalaisten Jumalaa, sillä Japanissahan on erinomainen uskonto buddhalaisuus. Minä uskon Shinraniin, toistamalla Amida-buddhan nimeä pääsen puhtaaseen maahan enkä siksi pelkää kuolemaa.”

Myöhemmin tämä isänikin pääsi osalliseksi pelastuksesta Jeesuksessa, hänestä tuli kristitty. Mutta toisin kuin isäni sanoi, buddhalaisuus ei ole Japanissa syntynyt uskonto, vaan aivan selkeästi ulkomailta tuotu. Tämä tosiasia on meidän selkeästi tiedostettava. Tässä suhteessa buddhalaisuus ei eroa kristinuskosta.

Intian buddhalaisuudessa ei esiintynyt erilaisia suuntauksia niin kuin Japanissa. Pääryhmittymät Japanissa ovat Tendai, Shingon, puhtaan maan buddhalaisuus (Joodo), Rinzain zen-koulukunta, tosi puhtaan maan buddhalaisuus (Joodo Shinshu), Sootoo zen-koulukunta, Nichiren koulukunta, Oobaku, Jishuu, Muuntunut Amida-buddhalaisuus, Hoosoo, Kegon, Ritsu jne.

Nämä voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään: toisessa pelastus tapahtuu omin avuin ja toisessa ulkopuolisen voiman avulla. Kullakin niistä on omat koulunsa ja opetustansa. Ne eroavat usein niin paljon toisistaan, että joutuu ihmettelemään, ovatko ne toisiaan samaa buddhalaisuutta.

Kun kristinuskossa Raamattua pidetään ainoana uskon perustana, kukin buddhalaisuus suuntaus on valinnut sutrien valtavasta joukosta muutamia sutria uskonsa pohjaksi. Niiden opetussisältöjen pääpiirteiden kuvaaminen ei ole helppoa, eikä se ole tarkoituksenikaan. Pyrin nyt selvittämään, miten ne eroavat kristinuskosta.

Varsinkin uskontoja innokkaasti tutkineet väittävät usein: ”Eivätkö kristinusko ja puhtaan maan buddhalaisuus ja tosi puhtaan maan buddhalaisuus muistutakin toisiaan.”

Siksi Japanin buddhalaisuunnista keskityn ulkopuolisen voiman avulla pelastusta tavoittelevaan puhtaan maan buddhalaisuuteen, jota usein verrataan erityisesti kristinuskoon. Selvitän, miksi niiden sanotaan muistuttavan toisiaan, vaikka ne olemukseltaan eroavat täysin toisistaan.

Nunna-aikanani kuuluin juuri mainittuun puhtaan maan buddhalaisuuteen. Sain elää sen keskellä täysipainoisesti. Kiitollisena näen tässäkin asiassa Jumalan ihmeellisen suunnitelman ja syvän kaitselmuksen.

Rappion aikakauden keskellä

Buddhalaisuudessa esiintyy ajatus lopunajallisesta rappeutumisesta. Sen mukaan Buddhan jälkeen tuhannen vuoden ajan hänen opetuksensa säilyi elävänä. Sitä seuraten ja sen mukaisia harjoituksia suorittaen ihmisten oli mahdollista saavuttaa todistus siitä, että he olivat valaistuneita, siis itse valaistus. Tätä jaksoa nimitetään tosiopetuksen aikakaudeksi. Sitä seurasi jakso, jota nimitetään muodollisuuden aikakaudeksi. Sen aikana Buddhan opetus kyllä säilyi, mutta vaikka ihmiset harjoittivatkin sitä, he eivät enää saavuttaneet todistusta valaistumisestaan eivätkä siis päässeet valaistukseen.

Kun sekin tuhannen vuoden jakso oli päättynyt eli 2000 vuotta Buddhan syntymän jälkeen, alkoi viimeisten päivien rappion kausi. Vaikka sen aikanakin Buddhan opetus säilyi, enää ei ole sitä todella harjoittavia, eikä kukaan saa todistusta valaistumisestaan eli valaistuu. Tämän ajatuksen mukaan buddhalaisuus on menettänyt täysin voimansa pelastaa ihmisiä.

Kun Tendai-suuntaus sai alkunsa kesäkuussa 822 kuolleen Saichoon johdolla ja Shingon-suuntaus maaliskuussa 835 kuolleen Kuukain johdolla, nämä molemmat elivät vielä muodollisuuden aikakautta.

Kun rappeutumisen aikakausi alkoi - Japanissa uskottiin sen tapahtuneen vuonna 1052, buddhalaisia temppeleitä ja torneja rakennettiin kyllä runsaasti, mutta munkkien elämäntapa turmeltui, yhteiskunnassa alkoi sotia. Myös useita luonnonmullistuksia tapahtui perätysten, ihmiset surmasivat toisiaan, oli käsittämättömän paha nälänhätää ja tapahtui muita onnettomia asioita. Koska kaiken lisäksi sanottiin, että rappeutumisen ajanjakso kestäisi kymmentuhatta vuotta, sen uskottiin jatkuvan ikuisesti.

Tosiaankin Japanin Heian aikakauden (794-1185) lopulla maata kohtasi toistuvasti ennen kokemattoman rajuja luonnonmullistuksia ja ihmisten aiheuttamaa tuhoa. Siksi ajattelevat ihmiset päättelivät rappeutumisen ajanjakson tulleen. Myös pappi Hoonen (1133-1212) ymmärsi lopun ajan koittaneen. Hän oli 19-vuotiaana Hiezan vuorella suorittamassa uskonnollisia harjoituksia, kun rappeutumisen jakson sadas vuosi alkoi.

Hoonen ajatteli, että tällaisena aikana maailmaa ei voisi pelastaa mikään muu kuin buddhalaisuus. Hän kysyi, löytyisikö keinoa, jolla kaikki ihmiset voisivat pelastua. Tämä Hiezanin viisaimmaksi munkiksi kutsuttu Hoonen luki kaikki buddhalaiset kirjoitukset useita kertoja läpi, vaikka sanottiin, että niiden lukemiseen ei ihmisikäkään riitä. Lopulta hän löysi 84 000 eri totuuteen johtavan tien joukosta Amida-buddhan nimeen vetoamisen pelastustien.

Toisin sanoen hän päätteli, että tavallisten ihmisten on täysin mahdotonta saavuttaa valaistusta noudattamalla Buddhan opettamia harjoituksia. Mutta hän löysi sutran, jossa selitettiin, että huutamalla avuksi Amida-buddhan nimeä ihminen syntyisi Amidan puhtaaseen maahan. Siitä lähtien Japanin buddhalaisuus jakautui kahteen pääuomaan.

Jakautuminen kahdeksi pääuomaksi

Japanin buddhalaisuus jakautui uskon ymmärtämisen suhteen kahteen eri leiriin: uskoon, joka perustuu ymmärtämiseen ja uskoon, joka perustuu luottamiseen. Edellinen on alkupeleistä buddhalaisuutta. Siinä kuullaan Buddhan opetusta, ymmärretään se, vakuututaan siitä ja sitten omistaudutaan sille kokosydämisesti, niin että ei nähdä tämän opetuksen lisäksi mitään muuta mihin turvautua.

Jälkimmäisessä taas ei ole kysymys opetuksen ymmärtämisestä tai siitä vakuuttumisesta, vaan kääntymisestä tietyn ihmisen persoonan puoleen, turvautumisesta kokonaan häneen. Mutta se on aivan muuta kuin, mitä Buddha opetti.

Tällaisen uskon toinen piirre on se, ettei ihminen itse valitse sitä omin voimin, vaan se pikemminkin saadaan siten, että uskon kohteena olevan persoonan voima panee asianosaisen turvaamaan häneen.

Juuri tästä syystä kristinuskon sanotaan muistuttavan puhtaan maan buddhalaisuutta. Mutta olennainen kysymys on se, kuka ja millainen on se persoona, jonka suuren voiman varaan jäädään. Toisaalla on maailmankaikkeuden Luoja, toisaalla luotu ihminen Amida, joka valaistuksen saavutettuaan oli tullut buddhaksi. Kohteen suhteen ne eivät muistuta vähääkään toisiaan, vaikka tukeutumisessa toisen voimaan ne voidaan sotkea keskenään. Kristinuskon ja Amida-buddhalaisuuden välinen ratkaiseva ero on siinä, kehen turvautaan: toisessa ihmiset luoneeseen Jumalaan, toisessa valaistuneeseen ihmiseen.

Puhtaan maan buddhalaisuuden perustaja, ylipappi Shinran kuvaa uskovaa sellaisilla ilmaisuilla kuin *"tosissaan Amidan siipien suojaan antautuen Amidan nimeä toistava ihminen"* tai *"Buddhan suoman uskon omaava"*.

Tässä tulee väkisinikin mieleeni eräät Jumalan sanat Raamatusta:

"Kukaan ei voi sanoa: 'Jeesus on Herra', muuten kuin Pyhässä Hengessä. (Japanilainen käännös: Pyhän Hengen voimasta)" (1. Kor. 12:3)

"Paavali, Jumalan tahdosta kutsuttu Kristuksen Jeesuksen apostoliksi..." (1. Kor. 1:1)

Tietenkin Amida tai Buddha ovat aivan jotain muuta kuin Pyhä Henki ja usko myös aivan muuta, mutta uskon vastaanottamista kuvaavat ilmaisut "suojaan antautunut", "suoman uskon" ja "voimasta", "Jumalan tahdosta" muistuttavat toisiaan.

Oman voiman tie ja toisen voimaan turvautumisen tie

Buddhalaisuus jakautui siis suuntauksiin, joissa toisessa usko on ymmärrykseen perustuvaa harjoittamista ja toisessa luottamusta toisen antamaan apuun. Mutta niiden opettaman pelastustien näkökulmasta, edellistä kutsutaan "pyhäksi tieksi" ja jälkimmäistä "puhtaan maan tieksi".

"Pyhä tie" noudattaa Buddhan opetusta, silmien avautumista viisaudelle, kahdeksanosaista tietä valaistukseen. Se on "valaistuksen tie", jolla edetään oman voiman varassa. Sitä noudattavat muun muassa Tendai, Shingon, Nichiren, Zenin Rinzai ja Sootoo suunnat.

"Puhtaan maan tie" opettaa "pelastusta", joka perustuu ulkopuoliseen voimaan. Sitä kutsutaan myös "Amidan nimen avuksi huutamisen tieksi". Sitä noudattavat muun muassa puhtaan maan buddhalaisuus eli Joodo ja tosi puhtaan maan buddhalaisuus eli Joodo Shinshu.

"Pyhän tien" kullakin suunnalla ovat omat erityisoppinsa ja harjoitustapansa, mutta ne liittyvät enimmäkseen siihen, mitä edellä kerroin Buddhan opetuksesta, joten sivuutan ne nyt.

Puhtaan maan suunnan perustaja munkki Hoonen

Miten syntyi ratkaisevasti alkuperäisestä buddhalaisuudesta eroava puhtaan maan tie? Tämän päivän Japanissa sillä on sekä temppelien että seuraajiensa lukumäärän suhteen ylivoimainen enemmistö.

Lainaan joitakin Joodon perustajan Hoonenin ja Joodo Shinshun perustajan Shinranin sanoja.

Hoonen aloitti 13-vuotiaana Tendai-suunnan päätemppeleissä Hiezanilla omiin ponnistuksiin perustuvat harjoitukset ja kilvoitteli 30 vuotta tavalla, jolla hänestä olisi pian tullut Tendain pääpappi. Näiden kokosydämisten harjoitusten lopputuloksena hän päätyi seuraaviin tunnustuksiin:

”Kuitenkin näinä aikoina meistä on tullut silmiltämme sokeita viisaudelle ja harjoitussissamme halvaantuneita.”

”Aamuin illoin etsin omaa mainettani, eilen ja tänään ajattelen vain omaa etuani.”

”Kun ajattelen synteineen kuolemaa kohti kulkevia tavallisia ihmisiä, eivät he voi luottaa omiin ponnistuksiinsa, heille ainoa mahdollisuus päästä tulevaan elämään on turvautua Amida-buddhan apuun.”

Tunnustuksista näkyy, että Hoonen oli havahtunut synnin tuottamaan kärsimykseen ja syyllisinä kuolemaa kohti kulkevien tavallisten ihmisten tilaan. Niistä alkuperäinen buddhalaisuus ei puhunut juuri mitään. Siksi hän moneen kertaan lukemalla koko sutrien suunnatoman määrän etsi tietä, jolla lopun ajan rappiossa voisivat pelastua kaikki, niin vanhat kuin nuoret, miehet ja naiset, myös tyhmit ja syntiset. Vastausta etsiessään hän kierteli kysymässä apua johtavilta papeilta, mutta löysi lopulta Amidan nimen avuksi huutamisen tien.

Palaan jäljempänä yksityiskohtiin, mutta hän uskoi hartaasti Amida-buddhan tekemään valaan. Siihen vedoten hän rukoili avukseen Amidan nimeä syntyäkseen puhtaaseen maahan eli löytäkseen tien päästä buddhaksi, valaistuneeksi.

Joodo Shinshun perustaja munkki Shinran

Herääminen tietoisuuteen synnistä aiheutti buddhalaisuudessa suuren suunnan muutoksen niin hyvässä kuin pahassa. Lainaan Hoonenin oppilaan Shinranin kuuluisan tunnustuksen hänen heräämisestään synnintuntoon. Se löytyy Tannishoo -nimisestä tekstistä, jonka valtaosa Japanin sivistyneistöstä on lukenut riippumatta siitä, ovatko he buddhalaisia tai kristittyjä:

”En todellakaan tiedä, onko Amida-buddhan nimen lausuminen siemen siihen, että syntyy puhtaaseen maahan, vai teko, joka pudottaa minut helvettiin. Vaikka Hoonen olisi petkuttanut minut lausumaan Amida-buddhan nimen ja sen vuoksi joutuisin helvettiin, en sitä katuisi. Ehkä katuisin sitä, jos jollain muulla tavalla voisin päästä buddhaksi ja petettyinä Amida-buddhan nimen lausuttuani joutuisin helvettiin. Mutta kun en mitenkään kykene mihinkään muuhun, helvetti olisi joka tapauksessa lopullinen asuntoni.”

Tämä tunnustus ylistää uskoa, joka turvautuu täysin toiseen. Edellä jaoin uskomisen tavat tietoon perustuvaan ja luottamukseen perustuvaan. Mutta kun ihminen havahtuu pohjattomaan syntisyyteensä, tajuaa olevansa yhdessä kaikkien muiden kanssa himojensa heittelemä, helvetin kekäle, niin älyllinen ylpeys murenee palasiksi ja varmuus viisaudesta häviää olemattomiin. Silloin se, minkä on kuullut, muuttuu heti uskon kohteeksi, ainoaksi mikä enää on jäljellä. Shinran tunnustaa tästä tosiasiasta samaisessa Tannishoossa seuraavaan tapaan:

”Mitä Shinraniin tulee, hänellä ei ole mitään muuta syytä uskoa kuin hyvältä ihmiseltä saamansa opetus ja etsiä apua Amida-buddhalta lausumalla hänen nimeään.”

”Hyvä ihminen” tarkoittaa Hoonenia. Shinranilla ei ollut mitään muuta syytä uskoa kuin opettajansa sanat.

Tämä on taas yksi niistä kohdista, joissa kristinuskon ja Amida-buddhalaisuuden sanotaan muistuttavan toisiaan.

Raamatussa Roomalaiskirjeen 10 luvun jakeessa 17 lukee:

"Usko tulee siis kuulemisesta mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta."

Edelleen 1. Korinttilaiskirjeen 15:3-5:ssä sanotaan:

"Ennen kaikkea annoin teille tiedoksi sen, minkä myös itse olin saanut: Kristus kuoli meidän syntiemme tähden Kirjoitusten mukaan, hänet haudattiin ja hänet herätettiin kolmantena päivänä Kirjoitusten mukaan, ja hän näyttäytyi Keefakselle ja sitten niille kahdeksalletoista."

Ilmaisut "usko tulee kuulemisesta..." ja "...se, minkä olin saanut" muistuttavat Shinranin sanoja. Mutta vaikka uskomisen tavat muistuttavatkin toisiaan, se keneltä kuullaan ja mikä on kuullun sisältö, on ratkaisevaa. Ne eroavat toisistaan täysin. Siksi väite, että kristinusko ja buddhalaisuus muistuttaisivat toisiaan ei pidä lainkaan paikkaansa.

Puhtaan maan buddhalaisuuden usko

Millaista on puhtaan maan tien Amida-buddhan usko. "*Namu Amida-butsu*" kuuluu Amidan nimen avuksi huutaminen. Kuka tahansa Japanissa asuva on kuullut sen, olipa hän sitten kristityissä kodeissa kasvanut tai buddhalaisuuden oman voiman tien kannattaja. Mutta jos kysyy, mitä Amida-buddhalaiset uskovat, niin yllättävän harva pystyy vastaamaan.

Kun buddhalaisissa hautajaisissa ja muistopalvonnoissa kaikki muut toistavat "*namu Amida-butsu, namu Amida-butsu*", niin moni yhtyy siihen, mutta harvapa taitaa tosissaan uskoa, että vain yhden kerran Amida-buddhan nimeä toistamalla hän syntyisi puhtaaseen maahan.

Amida-buddhista on kirjoitettu puhtaan maan kolmessa sutrassa eli Mittaamattoman elämän sutrassa, Rajoittamattoman näkemisen elämän sutrassa ja Amidan sutrassa. Varsinkin ensimmäisessä kuvataan yksityiskohtaisesti, miten Amida saavutti valaistuksen eli tuli buddhaksi. Aiemmin kerroin jotain yleispiirteitä, mutta palaan nyt asiaan.

Sutrassa lukee näin: *"Kerran oli Sejizaioonyorai niminen buddha. Kerran eräs kuningas kuuli tämän buddhan opetusta ja lähti harjoittamaan parasta tietä. Hänestä tuli munkki, jota kutsuttiin Amidaksi. Näin Sejizaioonyorain avulla hän saavutti buddhien maan ja sen puhtaat teot, ja vannoi 48 suurta valaa. Nämä 48 valaa ovat jo toteutuneet, tästä munkista on tullut buddha ja nyt hän on läntisessä puhtaassa maassa. Tämä buddha on totisesti Amida-buddha."*

Millaisia olivat Amida-buddhan valat? Jokainen näistä valoista alkaa sanoilla *"Jos silloin, kun minä saavutan valaistuksen ..."* ja päättyy sanoihin *"...en ole saavuttanut valaistusta (tullut buddhaksi)"*

Nämä sanat toistetaan 48 kertaa. Jokainen vala on tärkeä, mutta erityisesti 18. vala on muodostunut Amida-buddhalaisuuden perustaksi. Sutrassa sisällä se on kirjoitettu vain kahdella rivillä ja kuuluu seuraavasti: *"Jos silloin, kun minä saavutan valaistuksen (pääsen buddhaksi), kaikki tuntevat olennot kaikkialla, jotka vakavalla mielellä omistautuvat ja kaipeavat saada syntyä minun maahani toistamalla nimeäni edes kymmenen kertaa, eivät syntyisikään sinne, niin en minäkään ole saavuttanut valaistusta."*

Varsinkin puhtaan maan tai tosi puhtaan maan suuntien hautajaisissa läsnä olleet ovat kuulleet nämä 48 valaa, kun munkit lukevat sutria. Mutta osanottajille kuultu edustaa vain yhden laista "kiitollisuutta herättävää ääntä". Munkitkaan eivät lukiessaan kiinnitä niiden sisältöön juuri huomiota.

Alun perin sutrat ovat Buddhan opetusta, joiden mukaan seuraajat suorittavat uskonnollisia harjoituksia. Ei niitä ole tarkoitettu kuolleiden kuultavaksi, vielä vähemmän ne on tarkoitettu luettavaksi sille valaistuneelle (buddhalle), joka ne on antanut. Mutta tämän päivän todellisuutta on, että niitä luetaan buddhalaisen kotialttarin edessä kuolleille sieluille tai

hautajaisissa ruumiille tai siitä lähteneelle hengelle. Miksiköhän asiat ovat menneet sellaiseksi?

Haluan tässä yhteydessä lainata kuuluisan buddhalaisuuden tutkijan Akihiro Watanaben kirjasta "Japanin buddhalaisuus" sivulta 15 seuraavan otteen: (Kirja ilmestyi vuonna 1958 ja siitä lähtien sitä on paljon luettu. Käsilläni on siitä vuonna 1985 otettu 35. painos.)

"Aina silloin tällöin meiltä kysytään, kuinka hyvin sutria päivittäin lukevat munkit ymmärtävät niiden sisällön. Siihen ei voi yleispätevästi vastata, mutta enimmäkseen maamme eri buddhalaisissa ryhmittymissä kirjoitukset eivät ole ymmärtämistä varten, vaan tärkeintä on niiden seremoniallinen käyttö. Vielä vähemmän voidaan sanoa, että buddhalaiset kirjoitukset olisi annettu käytettäväksi tukemaan tavallisten uskovien uskoa, niin kuin esimerkiksi kristityt lukevat Raamattua..."

"...Se, etteivät Japanin buddhalaiset pyrkineet kääntämään kiinalaisilla merkeillä kirjoitettuja pyhiä kirjoituksia omalle kielelleen, ei johtunut pelkästään siitä, että se olisi ollut tavattoman iso urakka. Pikemminkin he eivät pitäneet sitä tarpeellisena. He ajattelivat, että riittää, kun sutria luetaan kiinalaisella lukutavalla ja ymmärretään niistä sitten se, mikä ymmärretään. Tavallisten munkkien ja uskovien ei ollut tarpeen niiden sisältöä ymmärtää."

Yhdyn Watanaben kantaan. Mutta tarkastellaan vielä 18. valan sisältöä: "Jos silloin, kun minä saavutan valaistuksen (pääsen buddhaksi), kaikki tuntevat olennot kaikkialla, jotka vakavalla mielellä omistautuvat ja kaipaavat saada syntyä minun maahani toistamalla nimeäni edes yhdestä kymmeneen kertaa, eivät syntyisikään sinne, niin en minäkään ole saavuttanut valaistusta."

Lause alkaa ehtosanalla "jos" ja "minä" tarkoittaa Amida-buddhaa. "Minun maani" viittaa buddhan valtakuntaan eli puhtaaseen maahan. "Toistamalla nimeäni" tarkoittaa hiljaisista rukousta buddhalle eli Amidan nimen lausumista. "Valaistuminen" tarkoittaa buddhaksi tulemistä. Eli tiivistäen lause tarkoittaa seuraavaa:

"Eli silloin, kun minusta tulee buddha, kaikkialla jokainen elävä olento, joka sydämensä pohjasta uskoen toivoo pääsevänsä minun "puhtaaseen" maahani ja lausuu nimeni edes yhdestä kymmeneen kertaa, synnykään sinne, minä en pääse valaistukseen eli tule buddhaksi."

"Mittaamattoman elämän sutran" mukaan kaikki 48 valaa toteutuivat, siis myös 18. Amida-munkki saavutti valaistuksen, hänestä tuli Amida-buddha ja nyt hän on läntisessä puhtaassa maassa. Näin ollen Amida-buddhan usko tarkoittaa sitä, että tämän buddhan valan toteutumisen perusteella me tavalliset ihmiset synnymme puhtaaseen maahan lausumalla Amida-buddhan nimeä.

Mutta missään sutrassa ei löydy mitään mainintaa, jossa kerrotaisiin syy, miksi Amida-buddhan nimen lausuminen tuottaa puhtaaseen maahan syntymisen. Shinran selittää asiaa "Mattooshoo" nimisessä kirjoituksessaan vain seuraavaan tapaan:

"Koska Buddhan vala on selittämätön, buddhan ja buddhan välinen järjestely, eivät sitä tavalliset ihmiset voi ymmärtää... Ei ole ihmistä, joka kykenisi käsittämään buddhan kaikkietävän suunnitelman."

Hän sanoo siis puhtaaseen maahan syntymisen syyn ylittävän tavallisten ihmisten käsityskyvyn. Miksi niin on, johtuu buddhien välisestä sopimuksesta. Ihmisten pitää tajuta, että buddhan käsittämätöntä viisautta ja valan ihmeellisyyttä ei ihmismieli voi saavuttaa. Riittää, että ne otetaan rohkeasti vastaan.

Aiemmin kuvaamalla tavalla Amida-buddhan pääsyn valaistukseen mainittiin tapahtuneen "kerran" eli eräänä ajankohtana. Kysymys on selvästi kuvainnollisesta, käsitteellisestä tapahtumasta. Sana "muinoin kerran" ei viittaa tiettyyn historialliseen ajankohtaan. Erään kerran eräs ihminen heräsi hengellisesti ja ryhtyi munkiksi, suoritti

kaikenlaisissa buddhan valtakunnissa puhtaita töitä, toteutti 48 valaansa, saavutti valaistuksen ja tuli Amida-buddhaksi. Hän on ihmismielen kuvitelmillaan luoma buddha-käsite.

Vaikka Hoonenin ja Shinranin herääminen synnin todellisuuteen oli kuinka syvä tahansa ja vaikka voimme ylistää heidän kokosydämistä uskoaan Amida-buddhaan, mitään varmaa ja todellista siinä ei ole. On juuri niin kuin Shinran sanoi ihailtavalla tavalla: *”Kukaan ei tiedä, onko Amida-buddhan nimen lausuminen siemen puhtaaseen maahan syntymiseen vai teko, joka vie ihmisen helvettiin.”* Koska Amida-buddha on vain käsite, ei ole olemassa mitään sen enempää kuin: ”ehkä niin on, siispä niin täytyy olla.”

Ristin ja ylösnousemuksen toivo

Kun aikanani olin puhtaan maan buddhalaisuuden nunna ja yötä päivää toistin Amida-buddhan nimeä, sydäntäni kalvoi jatkuvasti levottomuus, jota en mitenkään onnistunut pyyhkimään pois. Kun pääsin osalliseksi pelastuksesta Jeesuksessa, minusta tuli kristitty ja aloin lukea päivittäin Raamattua. Eräänä päivänä törmätyäni 1. Korinttilaiskirjeen 15. luvun jakeeseen 19 tajusin syyn, mikä aiheutti nunna-aikani tyhjyyden. Jae kuuluu:

”Jos olemme panneet toivomme Kristukseen vain tämän elämän ajaksi, olemme kaikista ihmisistä surkuteltavimpia.”

Mieleeni nousi silloin nuoruuteni nunna-aika. Silmiini nousivat kyyneleet, kun tajusin, että tyhjyyden tunne nousi siitä, että olin pannut toivoni Amida-buddhaan, vaikka sille ei ollut perustaksi minkäänlaista todellisuutta. Jumalalta saamani usko ja toivo perustuu Jeesuksen Kristuksen todellisesti tapahtuneeseen ristiin ja ylösnousemukseen eikä vain ”menneisyydessä kerran” epämääräisesti ilmaistuun käsitteeseen. Kun luin seuraavan jakeen 20: *”Mutta nytpä Kristus on herätetty kuolleista, esikoisena kuolemaan nukkuneista,”* sydämeni täyttyi riemulla, joka ei ollut vähäisempi kuin Paavalilla, joka siinä huudahti ilonsa ilmoille.

Eräänä päivänä luonani vieraili 45-vuotias innokas buddhalainen rouva, joka oli saanut ystävältään luettavaksi kirjoittamani todistuskirjan ”Katsellessani säteilevää aurinkoa” ja halusi siksi tavata minut. Hän kertoi näin: ”Uskoin omalla tavallani tosissani buddhalaisuuteen. Kodissani, johon tulin miniäksi, käy joka kuukausi vuorotellen kolme buddhalaista munkkia, he lukevat sutria ja selittävät niiden sisältöä. Olen joka kerta paikalla ja yhdyn palvontamenoihin. Lisäksi sytytän joka aamu buddhalaisen kotialttarin kynttilät, rukoilen Buddhaa ja uhraan kukkia ja vettä.

Kysyin häneltä: ”Mitä sanot palvoessasi?”

”Rukoilen, että kuolleet isoisäni ja veljeni ja muut esi-isämme pääsisivät Buddhan luo ja pääsisivät valaistukseen. Lisäksi rukoilen, että esi-isien henget varjelisivat perhettämme tänäänkin.”

”Eivätkö he heti kuoltuaan tulleetkaan buddhiksi?”

”En pidä mitenkään mahdollisena, että kuolleet voisivat heti muuttua buddhiksi. Kuolleet sielut vaeltavat kohti hyvin kaukana olevaa Buddhan maata. Me rukoilemme, että he pääsisivät turvallisesti perille ja pääsisivät valaistukseen.”

”Rukoilletteko siis, että esi-isät, jotka eivät ole vielä päässeet buddhiksi varjelisivat perhettänne tänään?”

”Kyllä niin on, mutta...” hän sanoi. Havahduttuaan hän itse lisäsi: ”Jotenkin se on outoa.” Samalla hänen ilmeensä muuttui vaikeaksi.

”Niin, onhan se outoa.” Minäkin yhdyin hänen epäilynsä. Hän oli hyvin vakava ja rehellinen ihminen ja keskustelumme oli vilpitöntä. Sitten avasimme yhdessä Raamatun ja

aloimme tutkia sanaa. Pyhä Henki huolehti meistä, kosketti sydämiämme ja lopulta tämä rouva uskoi Jeesukseen, hänet kastettiin ja hänestä tuli kristitty.

Ympärillämme on tosiaankin ihmisiä, jotka hautajaisissa pukevat vainajan vaeltajan asuun sauvoineen. He näet uskovat, että kuoltuaan ihminen joutuu pimeään tuonelaan, missä hänen pitää vaeltaa buddhien maata kohti. Jottei hän pimeyden maan teillä eksyisi, vaan pääsisi perille, he eivät milloinkaan sammuta buddhalaisen kotialttarin valoja. Vähintäänkin ensimmäisen 49 päivän aikana se on pidettävä valaistuna ja rukoiltava, että matkaja saisi valoa. Kun ajattelen hiljattain kuolleiden omaisten tunteita, silmiini nousevat kyyneleet.

Tämä ei kuitenkaan ollut milloinkaan aitoa Gautama Buddhan opetusta. Hän perusti opetuksensa pelkästään inhimillisen viisauden varaan. Hän ei puhunut mitään kuolemasta ja vielä vähemmän tuonelasta, koska niihin ei päästä käsiksi inhimillisellä järjellä. Alkuperäinen buddhalaisuus ei tuntenut myöskään kotialttareita. Edo aikakauden (1603-1867) hallinnon (shogunaatin) kristinuskon tukahduttamispolitiikan vuoksi kuhunkin taloon vaadittiin kotialttari. Silloin ne yleistyivät ja perinne on jatkunut tähän asti.

Kuolleiden muistamisen muuttuminen

Lainaan vielä kerran Akihiro Watanaben ”Japanin buddhalaisuus” kirjasta kuolleiden muistamista käsittelevää kohtaa. Se on vakavan buddhalaisuuden tutkijan kirjoittamaa ja erittäin merkittävää tekstiä:

Japanilaisten hautaustavat ovat muinaisuudesta lähtien käyneet läpi monen tasoisia muutoksia. Jomon aikakaudella (1000-300 eKr.) ruumiin jalat ja kädet sidottiin tiukasti yhteen ja se haudattiin istuvaan asentoon yksinkertaisesti kaivettuun kuoppaan. Sitä kutsutaan ”kyykkyhautaukseksi”. Arkeologit tulkitsevat sen johtuvan siitä, että pyrittiin estämään ruumiista poistuneen maan päällä vaeltavan sielun aiheuttamasta ihmisille vahinkoa. Tultaessa Yayoi kulttuuriin (300 eKr. - 300 jKr.) ruumis pantiin kookkaaseen arkkuun maan päälle. Sen ylle kasattiin maata ja sille asetettiin kivi merkiksi haudasta. Sitä kutsutaan arkkuhautaukseksi.

Sitten tultiin kumpuhautakauteen. Sen aikana keisareille ja muille valtaapitäville klaaneille rakennettiin laaja-alaisia kumpuja, jotka olivat edestä muodoltaan suorakaiteen muotoisia mutta toisesta päästään pyöreitä. Niihin pantiin myös paljon arvokkaista esineitä vainajan mukaan. Vähitellen kun hautakammioiden rakentaminen levisi keskiluokkaan asti ja sai tietyt muodot, kumpuhaudat poistuivat kuvasta. Siinä vaiheessa maahan saapui buddhalaisuus ja alkoi uusi hautaustyyli.

Buddhalaisuutta edeltäneistä tavoista voimme oppia muinaisten japanilaisten käsityksiä kuolleista. Ensinnäkin heillä oli pelko siitä, että kuolleiden henget voisivat aiheuttaa vahinkoa. Tämä pelko on jatkunut jälkimaailmalle.

*Vietäessä arkkua ulos tänä päivänäkin huolehditaan siitä, ettei kuolleen henki tai siihen liittynyt paha henki palaisi takaisin. Sitä varten tehdään erityinen ovi ulos, arkun poistuttua huone lakaistaan luudalla, matka haudalle tehdään kiertoteitä myöden ja sille sirotellaan suolaa. Kuolleille uhrattavan erityisen ruoan tarkoituskin on se, ettei henki tulisi otta-
maan itselleen elävien osuutta....*

Toiseksi muinaiset japanilaiset tunsivat kaipausta kuolleita kohtaan. Se vaikuttaa olevan ristiriidassa pelon kanssa, mutta esiintyi kuitenkin saman aikaisesti. Kun tietty aika kuolemasta kului, henki asettui omalle paikalleen lepoon yhdeksi esi-isien hengistä. Jakso näyttää olleen sen pituinen kuin tarvittiin ruumiin täydelliseen häviämiseen.

Niistä tuli kami-jumaluuksia ja ne menettivät esi-isäidentiteettinsä. Siitä edelleen niistä tuli koteja ja kotiseutua varjelevia jumaluuksia, jotka huolehtivat lastenlastensa onnesta ja turvallisuudesta. Esi-isien henget eivät poistuneet jonnekin kaukaisuuteen, vaan jäivät lähistölle varjelemaan lastenlasten elämää. Sitten ne vuosittain palasivat tietynä ajankohtana koteihinsa. Silloin lastenlapset ilahduttivat niitä ruokauhreilla.

Kolmanneksi lisättäköön, että vainajien muistoriittejä käytettiin myös korostamaan perhekunnan vaikutusvaltaa.

Edelleen sama kirjoittaja kertoo:

Japanissa on yleinen tapa nimittää kuollutta ihmistä sanalla hotoke. Sanan etymologiasta ei ole yksimielisyyttä, mutta siitä ei ole epäilystä, etteikö se tarkoittaisi buddhaa.

Buddhalaisuus ei opeta, että kaikista kuolleista tulisi buddhia. Koska buddha tarkoittaa ihmistä, joka on saavuttanut ihannetilän, ei voida sanoa, että kuolemalla ihmisestä tulisi valaistunut (buddha). Tässä on jälleen kysymys japanilaisesta ajattelusta, jossa edellä kuvaamani mukaan kuolemasta tietyn ajanjakson kuluttua vainajahenki muuttuu esi-isien hengeksi, jota kutsutaan kami-jumaluudeksi. Kami-nimitys vain vaihdettiin hotoke-sanaksi.

Vaikka sana on buddhalaisuuden ilmaisu, sen sisältö on kansanuskonnon mukainen. Myös ilmaisu ”päästä buddhaksi” ei tarkoita buddhaksi eli valaistuksi tulemistä, vaan pelkästään sitä, että rauhattoman ja vaarallisen kuolleen hengen vaiheen jälkeen päästään esi-isien hengeksi....

Monet ihmiset tiedostavat, että hautajaisten ja muistotilaisuuksien suorittaminen ei ollut alun perin munkkien tehtävä, puhumattakaan, että siitä olisi muodostunut heidän harjoittamansa ammatti....

Ne, jotka antautuivat todella munkeiksi, eivät osallistuneet edes omien vanhempiansa muistotilaisuuksiin. Vanhastaan kyllä munkit rukoilivat ja suorittivat muistotilaisuuksia keisarin ja aatelisten kuoltua. Mutta vanhan buddhalaisuuden eri suunnat eivät edellyttäneet mitään maksua hautajaisten tai muistotilaisuuksien pitämisestä. Mutta Kamakura kauden (1185-1333 jKr.) jälkeen alkoi uusi tilanne. Syntyi uusia suuntauksia, jotka eivät saaneet aatelistolta tukea ja joilla ei ollut kiinteistöön perustuvia tuloja. Heitä olivat erityisesti puhtaasta maan haaran munkit. Opetustensa mukaan he torjuivat maallisen omaisuuden eivätkä he saaneet myöskään tuloja rukoilemisesta.

Heille jäi ainoaksi tieksi saada elanto hautajaisten ja muistotilaisuuksien järjestämisestä. Sekään ei ollut alussa helppo tie, mutta kun johtavat munkit kiersivät eri puolilla maata, he saivat valmistetuksi maaperää niin, että opetus puhtaaseen maahan syntymisestä saatiin mainiosti liitettyksi hautajaisiin ja muistotilaisuuksiin. Näin ensimmäisenä puhtaasta maan buddhalaisuuden järjestöissä syntyi ”danka” systeemi eli perhekunnat liittyivät kukin omaan temppeliinsä ja niiden pääasialliseksi tulon lähteeksi muodostui hautajaiset ja muistotilaisuudet.

Kun tämä tapa vakiintui, muutkin suuntauksiset omaksuivat sen. Kehitys kulki niin, että paikalliset zen-temppelit ...muuttuivat mietiskelyhalleista rukouspaikoiksi ja siitä edelleen hautauspaikoiksi. Tendai ja Shingo ja muut vanhat suuntauksiset joutuivat kulkemaan samaa tietä, kun niitä tukeva aatelinen kuoli tai kun samurai-sotilaat ryöstivät niiden kiinteän omaisuuden.

Näin siihen mennessä, kun varhaisen uuden ajan läänityslaitos syntyi, valtaosassa buddhalaisista suunnista riippumatta niiden opillisista korostuksista oli tavallista, että ne olivat ottaneet päätehtäväkseen joko hautajaisten ja muistotilaisuuksien hoitamisen tai rukoilemisen tai molemmat. Tokugawan hallinnon (1603-1867) politiikkana oli vakiinnuttaa temppelien ja niihin kuuluvien talouksien välinen suhde, jolloin buddhalaisuus vaipui syvyyksiin, mutta se oli maan alla jo sitä ennen saanut täyden muotonsa.

On itsestään selvää, että Gautama Buddhan järjestössä hautajaiset ja muistotilaisuudet eivät millään lailla kuuluneet munkkien tehtäviin. Se oli perinnöllisten bramiinipappien tehtävä. Mutta itäisessä Aasiassa se ei käynyt päinsä, vaan buddhalaisuus otti hoidettavakseen kansanuskonnon tehtävän ja sen mukana hautajaiset ja muistotilaisuudet.

Näin Watanabe selostaa, millaista tietä ympärillämme havaittavissa oleva buddhalaisuus ja temppelit kehittyivät, erkanivat alkuperäisestä, muuttuivat ja saavuttivat nykyisen muotonsa, jota sanotaan muodolliseksi buddhalaisuudeksi, hautajaisbuddhalaisuudeksi tai rituaalibuddhalaisuudeksi. Kuvaukseen on helppo yhtyä katsahtamalla vaikka vain pinnallisesti hautajaisten ja muistopalvontojen viettoon.

Buddhalaisissa hautajaisissa luetaan usein kuolleelle suunnattuja muistosanoja, joihin sisältyy muun muassa lause: ”Varjele jälkeen jäänyttä sukua nurmen varjosta!” Kuullessani sellaista tulen surulliseksi. Miten ihmiset voivat tosissaan käyttää kuolleista rakkaistaan ilmaisua ”nurmen varjoon kätkeytyneet”.

Selittäessään muinaisten japanilaisten näkemystä kuolleista Watanabe korosti: *”Kun tietty aika kului kuolemasta, kuolleen henki asettui omalle paikalleen lepoon ja siitä tuli esi-isien henki. Jakso näyttää olleen sen pituinen kuin tarvittiin ruumiin täydelliseen häviämiseen. Niin niistä tuli kami-jumaluuksia ja menettivät esi-isäidentiteettinsä. Siitä edelleen niistä tuli koteja ja kotiseutua varjelevia jumaluuksia, jotka huolehtivat lastenlastensa onnesta ja turvallisuudesta. Esi-isien henget eivät poistuneet jonnekin kaukaisuuteen, vaan jäivät lähistölle varjelemaan lastenlasten elämää...”*

En liene ainoa, joka hämmästyi kuullessaan, että hautajaisissa käytetty ilmaus ”Varjele jälkeen jäänyttä sukua nurmen varjosta!” juontaa juurensa muinaisten ihmisten ajatteluun. On selvää, että tällainen ilmaus ei kuulu aidon buddhalaisuuden ajatteluun.

Ilta-auringon valo

Heti kristityksi tultuani kohtasin mainitsemani muodollisuudet ja rituaalit useissa tilanteissa. Kahdeksan kuukautta siitä, kun minut kastettiin, äitini veli kuoli ja osallistuin hautajaisiin. Niinpä sukulaisten istumapaikoille tuli kiertävä suitsuketarjotin. Otin sen vastaan vieressäni istuvalta, asetin sen polvieni päälle ja liitin käteni rukoukseen polttamatta suitsuketta. Rukoilin tätini perhekunnalle Jumalan huolenpitoa ja ojensin tarjottimen seuraavalle vieressäsi istuvalle serkulleni.

Koska myöhemmin tämä serkkuni kysyi, miksi en polttanut suitsuketta, kirjoitin sinä iltana hänelle kirjeen, jossa kerroin, miten Jeesus oli pelastanut minut. Hän luki sen yhdessä äitinsä kanssa. Kun sitten osallistuin seitsemäntenä päivänä pidettävään ensimmäiseen buddhalaiseen muistotilaisuuteen, tätini (äitini vanhempi sisar) kääntyi puoleeni ja sanoi:

”Luin tyttärelleni lähettämäsi kirjeen. Viime aikoina olen jotenkin tullut siihen tulokseen, että buddhalaisuudesta ei löydy todellista pelastusta. En voi pitää sitä muuna kuin muodollisena rituaalien suorittamisena. Vaikka olen lukenut monenlaisia kirjoja, en voi välttyä ajattelemasta niin. Voisitko tulla käymään meille kertomaan kristinuskosta?”

Näin pyysi 71-vuotias tätini, joka oli tullut aikanaan miniäksi taloon, joka oli hyvin innokkaan buddhalainen. Menin heti heille kylään ja kerroin uudelleen oman todistukseni. Sitten kerroin, että olin päivittäin rukoillut tätini puolesta heti siitä lähtien, kun edellisen vuoden huhtikuussa Jeesus oli pelastanut minut. (Olin näet kuullut äidiltäni, että tätini oli hyvin väsynyt hoitaessaan sairasta setääni.)

Kun kerroin, että olin rukoillut hänelle voimia omaishoitoon, kärsivällisyyttä ja rakkautta, ilme kirkastuneena hän sanoi:

”Sinä siis rukoilit Jumalaa puolestani. Juuri noihin aikoihin asenteeni miestäni kohtaan muuttui merkillisen osanottavaksi ja halusin entistä hellempin hoitaa häntä. Sinä siis rukoilit sitä.” Näin sanoen hänen silmistään valui kyyneleitä. Sitten kerroin hänelle hiukan ihmisen syntisyydestä ja Jeesuksen ristin sovituksista.

Silloin tätini pyysi: ”Ota minutkin mukaasi kirkkoon, sillä minäkin haluaisin, että Jumala puhdistaisi minut kaikista synneistäni.”

Kun kerroin asian äidilleni, jonka kanssa olin pari kuukautta aiemmin aloittanut kotona Raamatun lukemisen, hän sanoi: ”Jos isosiskoni lähtee kirkkoon, niin minäkin tulen mukaan.”

Seuraavasta sunnuntaista lähtien 68- ja 71-vuotiaat sisarukset alkoivat poikkeuksetta joka viikko osallistua kirkon jumalanpalveluksiin. Siitä puolen vuoden kuluttua Jumala johti heidät antamaan uskontunnustuksen ja lopulta elokuun 14. päivänä, niin sanotun *obon*-juhlan puolesta välissä nämä iäkkäät sisarukset kastettiin ja heistä tuli Jumalan lapsia.

Raamatussa on sanat ”*illallakin on valoisaa.*” (Sak. 14:7). Aivan sen mukaisesti äitini ja tätini saivat päästä osalliseksi Herran antamasta pelastuksesta ja saivat viettää vanhuutensa valossa. He iloitsivat Jeesuksessa olevasta todellisen elämän valosta, olivat kiitollisia ja vaelsivat päivittäin Herraa ylistäen.

Herra Jeesus sanoo meille:

”Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeydessä, vaan hänellä on elämän valo.” (Joh. 8:12)

”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut.” (Joh. 11:25)

Äitini kutsuttiin 83-vuotiaana rakastamansa Herran Jeesuksen luo. Tätini on vielä tätä kirjoittaessani 91-vuotiaana terve ja jatkaa säännöllistä jumalanpalveluksissa käymistä.

Osallistumiseni buddhalaisiin muistotilaisuuksiin

Pian sen jälkeen, kun minusta tuli kristitty, kummallisesti lähes viikoittain jouduin osallistumaan tärkeiden henkilöiden hautajaisiin tai muistopalvontoihin. Erityisesti heti ensimmäisenä viikkona pidettiin mieheni yhtiön hallituksen puheenjohtajan hautajaiset. Koska mieheni toimi monia vuosia yhtiön toimitusjohtajana, hänen olisi ilman muuta pitänyt mennä sekä ruumiin valvojaisiin että hautajaisiin, mutta hän oli sairaalassa heikossa kunnossa, joten minä osallistuin ja edustin samalla häntä. Luonnollisesti olin vasta kristityksi tulleena kovin huolissani siitä, miten minun pitäisi menetellä.

Kysymys ei ollut pelkästään minun asemastani, vaan mieheni maineesta, sillä hän ei ollut vielä silloin kristitty. Pelkäsin, että voisin aiheuttaa miehelleni harmia ja loukkaisin suurevaa perhettä, ellen pitäisi mukanani buddhalaista rukousnauhaa enkä polttaisi suitsuketta.

Tarkemmin ajatellen rukousnauhahan on yhdenlainen laskukone, jolla pidetään lukua siitä, kunka monta kertaa on lausuttu Amida-buddhan nimi. Varsinkin silloin, kun päivittäin tavoitteena on toistaa Amidan nimeä tuhat tai kymmenen tuhatta kertaa, jokaisella toistolla kädessä roikkuvan rukousnauhan yhtä helmeä liikutetaan peukalolla. Kun koko kierros on käyty läpi, rukousnauhasta riippuvassa langassa olevaa helmeä nostetaan pykälän ylöspäin. Jokaisen koko kierroksen jälkeen sama toistetaan ja näin saadaan lasketuksi, kuinka monta kertaa Amida-buddhan nimi tuli lausutuksi.

Puhtaan maan buddhalaisuudessa käytetty tavallinen rukousnauha toimii edellä selitettyllä tavalla. Kun kaikkia helmiä on liikutettu, on lausuttu Amidan nimi 1000 kertaa. (Lukumäärän suhteen muistissani saattaa olla aukkoja.)

Alkuperäinen tarkoitus oli, että Amidan palvoja käyttää rukousnauhaa kaiken aikaa kädessään, eikä se, että sitä pidettäisiin hautajaisissa ja muistotilaisuuksissa koristeena. Olessani nunnaluostarissa pidin rukousnauhaa kädessäni vessakäyntejä ja nukkumista lukuun ottamatta kellon ympäri koko ajan.

Suitsukkeen sytyttämisestä kerron lisää jäljempänä. Koska hautajaisiin osallistuva minä olin nyt kristitty, päätin jättää asian Herran johdatukseen ja lähdin ruumiin valvojaisiin. Saavuin paikalle suureen buddhalaiseen temppeeliin, joka oli aivan ääriään myöten täynnä osallistujia. Temppeelisaliin oli järjestetty useita suitsukkeen polttopisteitä, joille jonotti suuret joukot ihmisiä vieri vieressä. Ihmisjoukko ympäröi minut ja täysin heidän varjossaan liitin käteni yhteen ja rukoilin Jumalaa sytyttämättä suitsuketta.

Sen jälkeen esitin osanottotervehdykseni vainajan perheelle eikä kukaan moittinut minua. Herra varjeli minua näin, kun osallistuin ensi kertaa buddhalaisiin hautajaisiin kristityksi tuloni jälkeen. Huoli mieheni aseman puolesta osoittautui turhaksi.

Heti seuraavalla viikolla pidettiin minua opettaneen lastentautien professorin kuoleman yksivuotismuistopalvonta. Nyt olimme suuressa temppeelissä, jossa kaikkien silmien edessä yksitellen käytiin vainajan kuvan edessä polttamassa suitsuketta. Kun vuoroni tuli, minäkin kävelin eteen ja rukoilin kuvan edessä hiljaa Herraa, sitten käännyn tervehtimään omaisia ja palasin istuimelleni. Siitä muutamaa päivää myöhemmin kävin vainajan lesken luona ja pyysin anteeksi, että en ollut sytyttänyt suitsuketta ja selitin syyn siihen.

Hämmästyttävää kyllä muistotilaisuudessa eturivissä istunut leski ei ollut nähnyt asiassa mitään outoa eikä ollut edes huomannut, etten sytyttänyt suitsuketta. Sen jälkeenkin olen monta kertaa saanut nähdä, miten myös buddhalaiset vilpittömästi arvostavat sitä, että joku nöyrällä asenteella rukoilee Jumalaa. Minulla ei ole mitään syytä jännittää liikaa. Sen jälkeen kerroin leskelle, miten Jeesus Kristus oli pelastanut minut. Hän kuunteli kyynelissä ja sanoi:

”Olipa hyvä. Vaikka kotimme on buddhalainen, en itse asiassa tiedä uskonnosta mitään. Minäkin haluaisin samanlaisen aidon uskon kuin sinä.”

Kun ojensin hänelle mukani tuoman Raamatun, hän otti sen iloiten vastaan. Tämä rouva oli yhdessä professorimiehensä kanssa huolehtinut minusta monella tavalla sekä nunnaksi lähtiessäni että palattuani lääkärin ammattiini.

Osallistuin kerran erään yksityisvastaanottoa pitäneen kollegani hautajaisiin. Hän oli todella hieno naislääkäri. Monien muistopuheiden joukossa eräs erinomainen naislääkäri luki tervehdyksessään: ”Opettaja, kunpa taivas tai puhdas maa olisi olemassa, saisimme siellä jälleen tavata.”

Kun kuulin sanat ”kunpa...olisi”, niiden tyhjiys tuntui minusta tosi pahalta. Muistan hyvin, kuinka valitettavana koin sanat. Ei nimittäin ole mitään niin varmaa ja ilahduttavaa tosiasiata, kuin se, että Jumala antaa Jeesuksen Kristuksen ristin sovitustyön tähden syntimme anteeksi ja valmisti ikuisen elämän pelastuksen tien, joka johtaa Jumala luo.

Isä, Poika, Pyhä Henki, kolminainen Jumala

Eräessä tilanteessa Jeesus sanoi:

”Mutta minä sanon teille: jokainen, joka on vihoissaan veljelleen, on ansainnut oikeuden tuomion. Se taas, joka sanoo veljelleen: 'Sinä tyhjänpäiväinen', on ansainnut Suuren neuvoston tuomion. Mutta joka sanoo: 'Sinä hullu', on ansainnut helvetin tullen.” (Matt. 5:22)

Kun tutkin hiljaa omaa sydäntäni, tajuan, kuinka surkea ja toivoton syntinen olen. Vaikka ihminen suorittaisi koko elämänsä uskonnollisia harjoituksia ja vaikka hän oivaltaisi-kin jotain, ei liene ketään, joka voisi sanoa täysin pyhälle ja vanhurskaalle Jumalalle: ”Mi-

nussa ei ole syntiä.” Löytyneekö ketään, joka syntymästään asti voisi väittää, ettei hän ole koskaan suuttunut kenellekään toiselle ihmiselle. Vaikka voisinkin rakastaa sellaista ihmistä, joka osoittaa myönteistä asennetta, havaitsen, etten kykene rakastamaan niitä, jotka eivät nyt tai eivät enää asennoidu niin.

Ennen kaikkea elämme itsekeskeisesti emmekä piittaa Jumalasta, joka on meidät luonut, vuodattanut meille armoaan ja pitää nytkin meistä huolta. Raamatun mukaan syntiä on se, ettemme tunnusta Jumalaa Jumalaksemme emmekä palvele häntä. Synti on selkensä kääntämistä hänelle. Se johtaa kadotukseen ja kuolemaan. Kaikki ihmiset ovat sellaisinaan synnin ja kadotuksen alaisia. Vaikka tajuaisimme syntisyytemme, ymmärtäisimme sen vääräksi ja vaikka murehtisimme sitä kuinka paljon tahansa, emme itse mahda sille mitään. Ihminen on olento, joka ei mitenkään kykene pelastamaan itse itsensä.

Jos uppoamme pohjattomaan suohon, mitä enemmän ponnistelemme sieltä itse ylös, sitä syvemmälle juutumme siihen. Mutta jos silloin meille ojennetaan voimakas käsi hetteen ulkopuolelta, riittää, että ojennamme kätemme sitä kohti. Tuo käsi tarttuu meidän käteemme ja vetää meidät turvaan. Samalla tavalla pelastus tulee aina ulkopuoleltamme, ylhäältä, Jumalalta. Vain hän kykenee vetämään meidät ylös synnin suosta ja kuoleman kuilusta.

Emme näe Jumalaa, mutta hän on todellakin olemassa ja rakastaa meitä. Hän ei ole mikään päämme kuvitteleva teoreettinen ja abstrakti käsite kuin ”Jumalan pitäisi olla rakkaus” tai ”Hänen täytyisi olla oikeudenmukainen”. Hän ei ole ihanneolento tai toive, vielä vähemmän meidän oivalluksemme.

Jumala todellakin on olemassa. Vasta Jeesuksen kautta pääsemme tuntemaan, kuinka paljon hän meitä rakastaa. Jeesuksen historiassa tapahtuneen ristien ja ylösnousemisen tosiasiaa voimme päästä tuntemaan hänet.

Vaikka Jumalan toistuvista varoituksista huolimatta teemme syntiä, silti hän rakastaa meitä. Hän ei kestänyt katsella meidän tuhoutumistamme syntiin, vaan 2004 vuotta sitten antoi oman ainoan Poikansa meille Vapahtajaksi. Se oli joulun tapahtuma:

”Teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra. Ja tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.” (Luuk. 2:11-12)

”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Hän oli alussa Jumalan luona. Kaikki on syntynyt hänen kauttaan. Ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo. Valo loistaa pimeydessä, eikä pimeys ole saanut sitä valtaansa.” (Joh. 1:1-5)

”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme. Me katselimme hänen kirkkauttaan, sellaista kirkkautta kuin ainutsyntyisellä Pojalla on Isältä, ja hän oli täynnä armoa ja totuutta.” (Joh. 1:14)

”Jumalaa ei ole kukaan milloinkaan nähnyt. Ainutsyntyinen Jumala, joka on Isän rinnalla, on hänet ilmoittanut.” (Joh. 1:18)

Raamattu kuvaa näin majesteettillisesti Jumalan ainoan Pojan tuloa luoksemme Pelastajaksi. Edelleen se herättää meissä vahvoja ja rikkaita tunteita, kun näemme, millaisen elämän Jeesus vaelsi meidän hyväksemme:

”Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei katsonut saaliikseen olla Jumalan kaltainen vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon. Hän tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olemukseltaan sellaiseksi kuin ihminen. Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, aina ristinkuolemaan asti.” (Fil. 2:6-8)

Herra Jeesus otti kannettavakseen omassa ruumiissaan kaikki meidän syntimme ja meille kuuluneen rangaistuksen, kun hän ristille lyötynä kuoli sijastamme. Hän sovitti meidän syntimme. Tämän Jeesuksen suorittaman ristien lunastuksen tähden Jumala antaa

Jeesukseen turvaavan synnit anteeksi eikä uskova joudu kadotukseen, vaan hän saa omakseen iankaikkisen elämän. Tällä tavalla Jumala suoritti ihmisen pelastamisen.

Jumala osoitti, että tämä on hänen tapansa pelastaa ihmiset ja että se on yksin hänen oma tekonsa herättämällä kolmantena päivänä kuolleista ristillä surmatun ja haudatun Jeesuksen. Se tapahtui aivan niin kuin Raamattu oli sen ennustanut ja Jeesus itse luvannut. Sitten ylösnoussut Jeesus ilmestyi monille ihmisille. Se oli pääsiäisen tapahtuma. Hänen ylösnousemuksensa todistajat levittivät tietoa tästä suurenmoisesta tosiasiasta kuolemaa uhmaten.

Joulun ohella pääsiäistä juhliitaan kaikkialla maailmassa. Siitä on noin 2000 vuotta, mutta ylösnoussut ja tänäänkin elävä Jeesus Kristus pelastaa meidät. Minäkin sain häneltä pelastuksen osakseni. Hän on luvannut vielä kerran tulla takaisin luoksemme. Silloin poikkeuksetta jokaisen ihmisen on astuttava Jumalan kasvojen eteen eikä täydellisesti pyhän ja oikeamielisen Jumalan edessä ainoakaan ihminen kykene väittämään olevansa ilman syntiä.

Myöskään valaistuksen mies Buddha ei täydellisen vanhurskaan Jumalan edessä ole muuta kuin yksi syntisistä ihmisistä. Kukaan ei voi kestää Jumalan tuomiolla muuten kuin Jeesuksen sovitustyön varassa. Vain Jeesus kykenee viemään omansa Jumalan kasvojen eteen kätkien heidät kokonaan syliinsä. Sitä on pelastus.

Jeesus itse kuvaa pelastusta näin: *"Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan tule Isän luo muuten kuin minun kauttani."* (Joh. 14:6)

Jumala, joka tunnetaan muuta tietä kuin ristin kautta, on vain käsite. Jumala-käsitteitä ja ihanteita voi ihminen luoda mielin määrin. Mutta vaikka käsitteillä voitaisiin päästä hyvin lähelle sitä, millainen Jumala on, ne ovat vain kuin "paperille piirretty leipä". Leivän kuva ei voi antaa ihmiselle elämää eikä johdattaa häntä. Vaikka ihmisten rakentamat jumalakuvat olisivat kuinka miellyttäviä tahansa, niissä ei ole elämää.

Raamatussa Jumala kuvaa itseään ja epäjumalia seuraavalla tavalla:

*Beel vaipuu polvilleen, Nebo taipuu kumaraan.
Heidän kuvansa joutuvat vetoeläinten ja kuormajuhtien selkään.
Mitä te kulkueessa kannoitte,
se säilytetään kuormaksi uupuneille.
He taipuvat, he vaipuvat molemmat.
He eivät voi pelastaa kuormaa,
ja itse he vaeltavat vankeuteen.*

*Kuulkaa minua,
Jaakobin heimo, te Israelin heimon
koko jäännös,
te, joita on pitänyt kantaa äidinkohdusta asti,
nostaa äidinhelmasta alkaen.
Vanhuuteenne asti minä olen sama,
vielä harmaantuneinakin minä teitä kannan.
Niin minä olen tehnyt,
ja vastedeskin minä nostan,
minä kannan ja pelastan. (Jes. 46:1-4)*

(Huom. Beel oli Babylonian pääjumala Marduk ja Nebo oli Beelin lapsi ja sanansaattaja.)

Näihin sanoihin lukemattomat miljoonat ihmiset ovat yhtyneet lausuen oman pienen kiitöksensä: "Niin, Herra! Sinä todellakin toimit elämässäni niin!" Jumala totisesti elää. Hän

kantaa meitä äidin kohdusta asti. Hän on Jumala, joka nostaa ja pelastaa meidät. Raamattu sanoo:

”Siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meille, että Jumala lähetti ainutsyntyisen Poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kauttaan. Siinä on rakkaus - ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksesi. Rakkaani, jos Jumala on näin meitä rakastanut, mekin olemme velvollisia rakastamaan toisiamme. Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Mutta jos me rakastamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on tullut meissä täydelliseksi. Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille Henkeään. Me olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa maailman Vapahtajaksi.” (1. Joh. 4:9-14)

Jumala on kanssamme, hän on rakkaus. Hän lähetti oman Poikansa Jeesuksen, antoi hänet lyötäväksi ristille meidän syntiemme sijaissovittajana ja antaa meille iankaikkisen elämän. Vasta tästä tosiasiasta opimme tuntemaan Jumalan rakkauden.

Kun kerran Jumala on tähän määrään asti rakastunut meitä, niin meidän kristittyjen elämäntapa on rakastaa toinen toistamme. Jumala on lahjoittanut meille Pyhän Henkensä ja opettaa, että elämme hänessä ja hän elää meissä. Mikä valtava armo onkaan osamme! Kuulen sydämessäni Paavalin rukouksen äänen:

”Rukoilen, että hän Henkensä kautta, suuren kirkkautensa mukaisesti, antaisi teidän sisäisen ihmisenne vahvistua voimassa, niin että Kristus asuisi uskon kautta teidän sydämissänne. Rukoilen, että te, rakkauteen juurtuneina ja perustuneina, voisitte yhdessä kaikkien pyhien kanssa käsittää, mitä on leveys, pituus, korkeus ja syvyys, ja oppia tuntemaan Kristuksen rakkauden, joka on kaikkea tietoa ylempänä. Näin te tulette täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä. Hänelle, joka voi tehdä monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä vaikuttaa, hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti! Aamen.” (Ef. 3:16-21)

Aamen, totisesti niin on!

Halleluja, kunnia Jumalalle!

5. Japanin buddhalaisuuden erityispiirteitä

Tavat

Eräs buddhalaisuuden tutkija esitti hämmästyttävän väitteen: ”Olen sitä mieltä, että buddhalaisuus ei oikeastaan koskaan ole tullut Japaniin.” Sanoin ”hämmästyttävä väite”, mutta toisaalta ajatellen sitä, mitä Buddha opetti, kysymyksessä on ehkä ”itsestäänselvä väite”. Nyt ympärillämme näkemämme buddhalaisuus, tai paremminkin ne monenlaiset institutiot ja tavat, joita väärin ymmärtäen pidetään buddhalaisuutena, eivät joko ole alkuperäistä buddhalaisuutta tai ovat sen hyvin turmeltuneita muotoja.

Vuonna 538 muinaisen korealaisen Baekje valtion kuningas lahjoitti Japanin keisarille ensimmäisen Buddhan patsaan ja kokoelman sutria. Kullatun patsaan äärellä suoritettavat eksoottiset uskonnolliset menot olivat keisarin ja ylimysten yksinoikeus. He alkoivat rakentaa temppeleitä ja kouluttaa munkkeja taatakseen itselleen onnen ja palvoakseen esi-isien henkiä. Siitä alkoi Japanin buddhalaisuus.

Leviäminen alkoi yhteiskunnan yläluokan keskuudesta. Ihmiset eivät ryhtyneet munkeiksi omaehtoisesti, vaan heitä tarvittiin hallitsevan luokan uskonnollisten menojen suorittajiksi. Nämä kaksi asiaa ovat erittäin tärkeitä ymmärtääksemme japanilaisen buddhalaisuuden erityisluonnetta.

Kumpaakaan ei Intiassa esiintynyt. Siksi tapa, millä buddhalaisuus otettiin vastaan Japanissa, ei voinut sen ytimeen. Asiat vaikuttavat yhä edelleen voimakkaasti. Pian nunnaksi ryhdyttyäni petyin Buddhan opetuksesta kauas pois poikenneen japanilaisen buddhalaisuuden tilaan. Kokemukseni juonsi juurensa noihin kahteen seikkaan.

Siirryn nyt tarkastelemaan yksitellen nykybuddhalaisuuden käsitteitä ja tapoja.

Buddhalainen kotialttari (*butsudan*)

Buddhalaisuudessa muodostuu usein ongelmaksi kotialttari *butsudan* ja sen sisällä säilytettävä muistolaatta *ihai*.

Usein tapaa ihmisiä, jotka sanovat: "Koska olen tämän talon vanhin poika, minun on huolehdittava esi-isien buddhalaisesta kotialttarista ja muistolaatoista." Ikäiseni serkku, joka on nykyään kristitty samoin kuin hänen perheensä, sanoi minulle aikanaan:

"Koska olen tämän talon ainoa tytär, ei ole ketään muuta, joka huolehtisi kotialttarista ja muistolaatoista. Siksi voin kyllä kuunnella kristillistä opetusta, mutta minusta ei voi koskaan tulla kristittyä."

Alkuperäisessä buddhalaisuudessa ei ollut mitään kotialttareita. Sellaisia alettiin teemmään vasta keisari Tenmun astuttua valtaistuimelle vuonna 672. Hallintokautensa 14. vuonna maaliskuussa hän antoi käskyn, että jokaiseen kotiin piti rakentaa kunniasija ja sille alttari. Niin ihmiset tekivät korokkeen *tatami*-huoneeseen (nykyään sitä nimitetään *tokonomaksi*). Shintolaiset ripustivat siihen auringonjumalattareen liittyvän riipputekstin, buddhalaiset kuvan tai patsaan Buddhasta. Niitä sitten palvottiin päivittäin.

Pikkuhiljaa auringonjumalattarta Amaterasu-ookamin palvelusta varten tehtiin puinen hylly ja Buddhan kuva siirrettiin kultalehmillä koristellun alttarikaapin sisään. *Tokonomaan* taas ripustettiin luontoaiheinen kuva. Intiassa ei ollut buddhalaista kotialttaria eikä aluksi myöskään Japanissa, eikä vielä silloinkaan, kun Baekjen kuningas lahjoitti ensimmäisen Buddhan patsaan. Siis vasta Tenmu keisarin käskystä kotialttareita ruvettiin valmistamaan.

Butsudanin leviäminen nykyiselle tasolle alkoi Edon hallinnon (1603-1867) aikana, kun kristittyjen vainojen aikana suoritettiin kotitarkastuksia sen toteamiseksi, oliko niissä kotialttari ja vainajien muistolaatat vai ei. Hallinto päätteli sen perusteella, oliko talossa kristittyjä vai ei. Siksi kaikki kiiruhtivat hankkimaan sellaisen. Vainon päätyttyäkin tilanne jatkui sellaisena nykypäiviin asti.

Valaistuksen saavuttanut Gautama Buddha sai jo eläessään osakseen korkeimman mahdollisen kunnioituksen ja arvostuksen, mutta häntä ei eläessään juurikaan pidetty uskon kohteena. Mutta kuoleman jälkeen häntä itseään alettiin vähitellen pitää uskon ja palvonnan kohteena. Samalla alettiin valmistaa Buddhan patsaita.

Kuolleelle annettu nimi *kaimyoo* ja muistolaatta *ihai*

Buddhalaisen kotialttarin edessä rukoileminen ja siitä huolehtiminen kohdistuu itse asiassa sen sisällä olevaan Buddhan patsaaseen tai kuvaan ja erityisesti esi-isien muistolaattoihin eli *ihai*-laattoihin.

Hiljattain kuulin, että tuttavallani on yli 90-vuotias terve ystävä, joka tekee yksin kylpylämatkoja. Jos hän viipyy vähänkin pitempään kylpylähotellissa, hän ottaa mukaansa kymmenen esi-isiensä muistolaattaa ja asettaa ne huoneensa pöydälle. Aterioilla hän uhraa jokaiselle laatalle riisiä. Onhan se herttaisen kaunista, mutta toisaalta myös tyhjää ja turhaa.

Nykyään kun ihminen kuolee, buddhalaisen temppelin pappi antaa hänelle uuden nimen eli *kaimyoon*. Alun perin se oli munkin antama todistus siitä, että maallikko uskova oli noudattanut uskonnollisia määräyksiä.

Määräyksiä on monenlaisia, mutta mainitsen tässä niistä yhden: kymmenen ohjetta hyviin töihin:

1. Mitään elämää ei tule tappaa.
2. Ei pidä varastaa.
3. Ei tule tehdä huorin.
4. Ei saa valehdella.
5. Ei tule käyttää taitavaa korukieltä.
6. Ei pidä puhua pahaa toisista.
7. Ei saa puhua yhtä toisaalle ja toista toisaalle.
8. Ei tule olla ahne.
9. Ei pidä vihastua,
10. Ei saa katsella toisia pahalla silmällä.

Jos nuo kymmenen ohjetta pitää täysin, ihminen ei tee pahaa, vapautuu maallisista huolista ja pääsee valaistuksen edellyttämiin olosuhteisiin. Aikana, jolloin buddhalaisuutta harjoitettiin innokkaasti (eräissä suunnissa vielä nykyäänkin), hartaat uskovat viettivät muutamia päiviä vuodesta temppelissä noudattaen uskonnollisia määräyksiä. Todistuksena siitä temppelin pappi kirjoitti heille uuden nimen. Se pantiin paperikuoreen, jonka päälle kirjoitettiin sana *kaimyoo*.

Kun asianomainen sai arvoa kuvaavan uuden nimen eläessään suorittamiensa harjoitusten perusteella, hän piti asiaa suuressa arvossa. Koska se oli paperille kirjoitettu, se haalistui ja likaantui ajan mittaa. Asianomaisen kuoltua omaiset kirjoittivat sen puulaatalle. Sitä nimitetään *ihaksi*.

Puulaatta itsessään ei ole tärkeä, vaan se, että vainaja oli kääntynyt hartaaksi buddhalaiseksi ja oli tosissaan noudattanut opetusta. *Ihai* muistutti vainajan hyveellisyydestä. Ennen pitkää kenelle tahansa ruvettiin antamaan *kaimyoo*-nimiä.

Kristittyjen vainojen aikana *ihai* oli myös todistus siitä, että talossa ei ollut kristittyjä. Siksi kaikki halusivat saada *kaimyoo*-nimen ja sitä alettiin säilyttää buddhalaisessa kotialtarissa. Edo kautena (1603-1867) hallitus määräsi myös jokaisen ihmisen kuulumaan johonkin buddhalaiseen temppeliin. Näin kristinuskon poisjuurruttamispolitiikka vakiinnutti tämän ns. *danka*-systeemin. Se ei ole suinkaan alkuperäisen buddhalaisuuden edellyttämä järjestelmä, se oli shoogun-hallituksen politiikkaa.

Ihmiset, jotka eivät eläessään osoittaneet vähäisintäkään mielenkiintoa buddhalaisuutta kohtaan eivätkä edes tienneet, mitä se opettaa, saavat kuoltuaan *kaimyoo*-nimen, joka kertoo, että ”tämä henkilö noudatti Buddhan opetusta”. Sopimalla temppelin papin kanssa nimen päätteeksi saadaan eri asteista buddhalaisuuden harjoitustasoa edellyttäviä kunnianimityksiä.

Vuosia sitten kuulin asianomaiselta itseltään, miten hän joutui maksamaan temppelille melkoisen summan saadakseen korkeamman asteen *kaimyoo*-päätteen. Omaisilla on vilpittön halu osoittaa *kaimyoo*-nimen tasolla, miten hyveellinen vainaja oli. Samalla usein silmä halutaan korostaa suvun mainetta ja vaikutusvaltaa.

On täysin merkityksetöntä kuvitella, että esi-isien henget asuisivat *ihai*-laatoissa, ja palvoa sekä uhrata niille ruokaa. *Kaimyoo* on vain todistus siitä, että vainaja on tosissaan harjoittanut buddhalaisuutta ja noudattanut sen sääntöjä.

Viime aikoina on televisiosta silloin tällöin nähty, miten buddhalaiset munkit antavat lemmikkeinä pidetyille kuolleille kaloille ja eläimille *kaimyoo*-nimiä ja lukevat niille sutria. Sellainen voidaan tietysti nähdä kauniina ja runollisena tapana ilmaista tasa-arvoajattelua, jossa ihminen ja eläimet nähdään samalla tavalla elävinä olentoina. Mutta kalat ja eläimet eivät noudata buddhalaista opetusta eivätkä suorita sen mukaisia harjoituksia. Siksi niille annetut *kaimyoo*-nimet voidaan nähdä myös syvänä loukkauksena niitä ihmisiä kohtaan, jotka tosissaan harjoittavat uskoaan.

Olen kuullut, että Tsukuban kalanjalostamossa pidettiin mustekalalle muistotilaisuus, jossa munkki antoi sille *kaimyoo*-nimen ”Avuton pehmeä kalasielu”. Olkoonkin, että kyse oli yksittäistapauksesta, en voi olla pitämättä sitä Buddhan syvällisen opetuksen, filosofian ja ajattelun valitettavana ja suurena vääristelynä sekä sillä leikittelynä.

Kun ymmärrämme, miten *kaimyoo* ja *ihai* ovat saaneet alkunsa, niillä ei ole mitään tekemistä kalojen ja eläinten kanssa, eikä liioin sellaisten kuolleiden ihmisten kanssa, jotka eivät ole noudattaneet Buddhan opetusta. Ilmeistä on myös se, etteivät kuolleiden sielut asu niissä.

Niillä halutaan osoittaa kunnioitusta sellaisia esi-isiä kohtaan, jotka ovat todellakin noudattaneet eläessään Buddhan opetusta, ja siksi niiden huolellinen käsittely on luonnollista. Mutta yhtä vähän kuin palvomme koulutodistuksiamme, muistolaatatkaan eivät alun perin olleet rukouksen kohteita.

Nykyään monet kyllä ajattelevat, että niitä palvoessaan he noudattavat esi-isien halki vuosisatojen noudattamaa tapaa, mutta esi-isämme eivät alun perin niin tehneet. Nämä käytännöt syntyivät pääosin hallituksen politiikan seurauksena. Eri temppelit sopeutuivat määrättyyn järjestelmään.

On erittäin tärkeää kerrankin kysyä itseltään, mihin minä todella uskon, mitä nyt harjoittamani asiat todella ovat, ovatko ne aitoa buddhalaisuutta vai eivät.

Suitsukkeen polttaminen *shookoo*

Kojien sanakirja määrittelee sanan *shookoo* suitsukkeen polttamiseksi ja selittää, että se tehdään Buddhalle suunnattuna uhrina. Sanotaan, että suitsukkeen polttamisen yksi tarkoitus oli peittää kuolleen ruumiin haju eikä suinkaan uhrata vainajahengelle tai esi-isien hengille. Toiseksi niin tehtiin myös oman itsensä tuoksuttamiseksi.

Suitsukkeen polttamistapa juontaa juurensa Intiaan. Tavan alkuperä liittyy henkilökohtaisesta ulkomuodosta huolehtimiseen. Kohteliaisuutta ja hyviä tapoja arvostavat kiinalaiset polttivat hyvän hajuista suitsuketta ympärillään tartuttaakseen tuoksun vaatteisiinsa, ennen kuin he menivät kuninkaan tai jalosukuisten eteen.

Hautajaisissa ja muistotilaisuuksissa sormilla otetaan suitsukejauhetta, nostetaan se kunnioittavasti ylös ja poltetaan savuksi. Se toistetaan kaksi tai kolme kertaa samalla, kun kumarretaan vainajaa tai *ihai*-muistolaattaa. Luostarissa ollessani minulle selitettiin, että yksi kerta riittää. Kahteen tai kolmeen kertaan toistamalla haluttaneen korostaa, miten syvästi ja huolellisesti vainajahenkeä palvotaan.

Tarkoittaako suitsukkeen poltosta pidättäytyminen sitä, että on epäkohtelias eikä kunnioita vainajaa. Jos sen tarkoitus olisi vain hyvän tuoksun levittäminen, se olisi ongelmattonta. Mutta ongelmaksi se tulee siksi, että suitsukkeen polttaminen on lähes täysin samaistettu kuolleen palvonnan kanssa. Suitsukkeen polttamisen alkuperä osoittaa, ettei sillä ole sellaista merkitystä kuin mitä ihmiset ajattelevat. Buddha ei opettanut siitä mitään.

Monet buddhalaiset omaiset, jotka ovat menettäneet rakkaansa, ovat iloisia nähdesään, miten me suitsukkeen polttilanteessa sydämeistämme osoitamme heille osanottomme ja hiljaa rukoilemme tosissamme heidän puolestaan Jumalaa. He vaistoavat, että meidän asenteessamme on jotain todellisempaa ja vakavampaa kuin muiden suitsukkeen polttamisessa.

Niin kuin kerroin, en polttanut suitsuketta enoni hautajaisissa, vaan rukoilin, että Jumala huolehtisi ja varjelisi omaisista. Jumala antoi sen seurauksena siunauksensa. Itse asiassa kahden tai kolmen vuoden sisällä hautajaisiin osallistuneista omaisista viisi ja lisäksi äitini, äitini sisko ja isäni pääsivät yksi toisensa jälkeen osallisiksi Jumalan lahjoittamasta pelastuksesta ja onnelliseen elämään yhdessä Herran kanssa vaeltaen hänen johdatuksessaan. Jumala käytti myös heitä ja johti heidän kauttaan muutamia muita ikuisen elämän osallisuuteen.

Kristillisten hautajaisten kukat

Tässä yhteydessä haluan hiukan puuttua kristillisissä hautajaisissa lopuksi suoritettavaan kukilla koristamiseen. Kun siunausjumalanpalvelus on päättynyt, osanottajat muodostavat käytävälle jonon ja menevät yksi kerrallaan eteen. Kukin saa järjestäjiltä käteensä yhden kukan ja laskee sen joko arkun eteen asetetulle pöydälle tai arkun sisään. Näin vainaja koristellaan kukin ja hänelle jätetään hyvästit. Kun kristillisissä hautajaisissa ei polteta suitsuketta, niin jotkut ajattelevat, että kukkien asettaminen toimii suitsukkeen vastineena ja että ne uhrataan vainajalle ja siten palvotaan arkussa olevaa poisnukkunutta. Mutta se on täydellinen väärinkäsitys.

On vain yksi ainoa, jota tulee palvoa, Herran Jeesuksen Kristuksen Isää Jumalaa. Kristillisissä hautajaisissakin palvellaan, kiitetään ja ylistetään yhtä Jumalaa, joka on yltäkylläisellä rakkaudellaan ja armollaan johdattanut poisnukkunutta.

Edellä *kaimyoo*-nimen ja *ihai*-muistolaattojen yhteydessä mainitsin buddhalaisuuden opetusten joukosta ”kymmenen hyvän elämän kehotusta”. Nyt esittelen Jumalan meille antamat kymmenen käskyä.

Kymmenen käskyä

1. Älköön sinulla olko muita jumalia minun rinnallani.
2. Älä tee itsellesi patsasta äläkä mitään kuvaa mistään, mikä on ylhäällä taivaalla tai alhaalla maan päällä tai vesissä maan alla. Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä.
3. Älä lausu turhaan Herran, sinun Jumalasi, nimeä.
4. Muista pyhittää lepopäivä.
5. Kunnioita isääsi ja äitiäsi.
6. Älä tapa.
7. Älä tee huorin.
8. Älä varasta.
9. Älä anna väärää todistusta lähimmäisestäsi.
10. Älä himoitse lähimmäisesi taloa. Aamen.

Buddhalaisen kymmenen hyvän elämän kehotuksen ja kymmenen käskyn välillä on yhtäläisyyksiä. Vertaamalla niitä toisiinsa on selvää, että edelliset ovat inhimillisen tason käskyjä kun taas jälkimmäiset sellaisia, jotka vain Jumala voi asettaa.

Kun 20 vuotta sitten tulin kristityksi ja osallistuin moniin buddhalaisiin hautajaisiin, sydämessäni kaikuivat kymmenen käskyn sanat:

”Älköön sinulla olko muita jumalia minun rinnallani.”

”Älä tee itsellesi patsasta äläkä mitään kuvaa mistään, mikä on ylhäällä taivaalla tai alhaalla maan päällä tai vesissä maan alla. Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä.”

Jumalan antoi kymmenen käskyä. Hän on kaikkeuden Luoja, täydellinen oikeudenmukaisuus ja täydellinen rakkaus. Lakinsa antanut Jumala, johon yksin turvaan, on suojellut ja johdattanut minua aina osallistuessani buddhalaisiin hautajaisiin ilman rukousnauhaa ja polttamatta suitsuketta. Hän on niissä antanut minulle luontevia tilaisuuksia todistaa Jeesuksesta ilman omia yrityksiä. Buddhalaiset ovat jopa iloinneet siitä, että osallistun heidän hautajaisiinsa, vaikka olen kristitty. Eivät he ole tehneet numeroa siitä, että en polta suitsuketta.

Edelleen Herra on valmistanut minulle tilaisuuksia antaa aiemmin kirjoittamani todistuskirja ”Katsellessani säteilevää aurinkoa” sellaisille, jotka eivät vielä tienneet minun olevan kristitty. Senkin kautta hän on näyttänyt oman toimintansa.

”Oi sitä Jumalan rikkauten ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja jäljittämättömät hänen tiensä!” (Room. 11:33)

Minäkin ylistän sydämeni pohjasta Jumalaa ja liitän ääneni tuohon kiitosvirteen.

Sutrien toisto ja ansioiden siirto muistopalvonnoissa

Useassa eri yhteydessä olen jo kertonut sutrista ja niiden lukemisesta. Haluan vielä puuttua niiden resitointiin hautajaisissa ja muistopalvonnoissa (*hooji*).

Kun buddhalaisuus 600-luvun puolivälissä rantautui Japaniin, ihmisten mielenkiinto ei ollut sen opetuksissa tai sen etiikassa vaan siinä, missä määrin se varjelisi heidät pahasta ja tuottaisi heille onnea. Myöhemmin ilmaantui kyllä ihmisiä, jotka opiskelivat Buddhan opetuksia sekä älyllisellä että harjoitusten tasolla, mutta siitä huolimatta yhä tänä päivänä monet pitävät buddhalaisuutta maagisena uskontona.

Puhtaan maan buddhalaisuus (*Jodo*) torjuu sellaisen, mutta esimerkiksi Shingon ja Tendai suunnissa maagisuus on voimakasta. Ne tunnetaan riiteistä, joissa poltetaan puutikkuja jumalallisten voimien siunauksen saavuttamiseksi. Vihkiytyneiden munkkien keskuudessa siirretään eteenpäin salaisia loitsuja. Sutrien luvussakin tavoitellaan maagista vaikutusta.

Munkit, jotka sutria lukevat, eivät välttämättä ymmärrä niiden sisältöä, varsinkin kun he toistavat niitä melkoisella vauhdilla, erikoisella poljennolla ja käyttäen kiinalaista lukutapaa. Vaikuttaa siltä, että he ovat kiinnostuneet resitoinnin maagisesta vaikutuksesta. Hautajaisissa ja muistotilaisuuksissa kuulijat eivät ymmärrä luetusta mitään, mutta silti sivistyneet ihmisetkin kokevat niissä mysteerisyyttä ja niillä koetaan olevan maagista vaikutusta.

Vaikka sutria ei ymmärretäkään, ne herättävät jonkinlaista harrasta uskonnollista tunnelmaa. Jos sutria luettaisiin niin kuin Raamattua nykykielellä ilman poljentoa, vähänkin niiden sisältöä ymmärtävä tajuaisi, että ne on tarkoitettu eläville ihmisille Buddhan opin harjoitukseksi eikä suinkaan kuolleitten kuultavaksi eikä niissä ole mitään maagista. Mutta niin tehden ei olisi odotettavissa myöskään sutrien synnyttämää uskonnollista mielialaa. On niitä, jotka huumorilla sanovat: ”Olemme kiitollisia, koska emme ymmärrä sutria.” Asian tila on mielestäni todella valitettava.

Buddhalaisuudessa on myös ajattelutapa, jonka mukaan ihmisen on mahdollista kohdistaa tai siirtää omat hyvien tekojensa ansiot toiselle henkilölle. Alkuperäisessä buddha-

laisuudessa sutria luettiin omia harjoituksia varten, mutta myöhemmin isonvaunun (mahayana) buddhalaisuudessa alettiin pitää sutrien lukemista ja niistä luennoimista myös hyvänä työnä.

Siitä kehittyi tapa lukea sutria ja toistaa Amida-buddhan nimeä, niin että ne kohdistetaan ja siirretään vainajahengen hyväksi. Kun seremoniaa johtava munkki toistaa kymmenen kertaa Amidan nimeä, saavutetaan uskonnollisen ilmapiirin huippukohta. Se kutsuu esiin mielentilan, jota runoilija kuvaa näin: ”En tiedä millainen jumala tässä on, mutta mieleni täyttää niin syvä kiitollisuus, että silmistäni vuotavat kyynelät.”

Tosi puhtaan maan suunnan (Joodo Shinshuu) hautajaisissa ja muistoseremonioissa kohtaa tilanteita, joissa riitin lopuksi johtava munkki lukee erikoisella nuotilla Shinranin Gōbunshō-nimisen tekstin. Siihen asti kaikki normaalisti istuneet osanottajat polvistuvat ja kumartavat syvään eteenpäin. Kun sitten munkki lopuksi verkkaisesti toistaa juhlallisella äänellä sanat ”...*anakashiko, anakashiko*.” (”...syvällä kunnioituksella, syvällä kunnioituksella”), niin kaikki läsnäolijat liittyvät kätensä rukousasentoon ja toistavat kahdesti Amida-buddhan nimen: ”*Namu Amidabutsu, namu Amidabutsu*.”

Minusta se tuntuu kummalliselta. Kun luetaan sutria, jotka ovat Shinranin mestarin, itse Buddhan kirjoituksia, ihmiset ovat normaaliasennossa, mutta yhtäkkiä osallistujat polvistuvatkin vasta oppilaan eli Shinranin tekstin kohdalla. Jos kerran pitää polvistua, niin eikö sen pitäisi olla päinvastaisessa järjestyksessä.

Oli miten oli, haluan korostaa voimakkaasti, että aito buddhalaisuus on olemukseltaan vain ihmisen päättelyllä saavutettua vakuuttuneisuutta ja siihen perustuvaa viisauden ja valaistuksen uskoa eikä missään tapauksessa maagista uskonnollisuutta eikä pelkkää kulttuuria tai tapoja.

Palvonnat päiväntasauksien aikana (*higan*)

Päiväntasauksen aikaisten palvontamenojen nimitys juontaa sanskritin sanasta ”prajnaparamita”, joka tarkoittaa ”saapumista vastarannalle”. Ilmaisuu viittaa siihen, että ihminen ylittää tämän halujen ja kiintymysten maailman ja saapuu egostaan vapaana nirvanaan eli valaistuksen vastarannalle. Yksi harjoituksista sen saavuttamiseksi on päiväntasauksen aikana suoritettava palvonta. Siihen kuuluvat seuraavat kuusi harjoitusmuotoa:

1. Almut: Harjoittaja antaa omaansa muille sydämen halusta. Häntä nimitetään almujen antajaksi *danna*. Siitä juontaa japanin sana *danka*, joka tarkoittaa sitoutumista tukemaan tiettyä temppeliä.
2. Sitoutuminen: Pitäytyminen Buddhan opetuksiin, niin ettei tee virheitä.
3. Kärsivällisyys: Kun harjoittaja innolla tavoittelee valaistusta, muut ihmiset halveksivat häntä, mutta hän kestää sen eikä tule ylpeäksi.
4. Keskittyminen: Harjoittaja omistautuu päämäärään suuntautumiseen kiintymättä esineisiin tai asioihin.
5. Mietiskely: Harjoittaja istuu lootusasennossa, syventää hiljaa ajatuksiaan ja puhdistaa sydämensä.
6. Viisaus: Harjoittaja pyrkii saavuttamaan itse saman viisauden kuin Buddha.

Harjoittamalla näitä ihminen saavuttaa valaistuksen ja pääsee vastarannalle. Muinoin näitä harjoituksia suoritettiin vuosittain kahdeksan kertaa vuodenaikojen jaon mukaisesti: kevään alussa, kevätpäiväntasauksena, kesän alussa, kesäpäiväntasauksena, syksyn alussa, syyspäiväntasauksena, talven alussa ja talvipäiväntasauksena.

Puhtaan maan suunnan kehittymisen myötä katsottiin parhaaksi ajaksi suorittaa nämä harjoitukset juuri niinä kahtena vuoden päivänä, jolloin aurinko nousee suoraan idästä ja laskee suoraan länteen eli kevätpäivän- ja syyspäiväntasauksena. Niinä päivinä on mahdollista tarkasti määrittää läntisen puhtaan maan suunta. Siksi myös kaipaus päästä sinne kasvoi voimakkaammaksi. Vähitellen muutkin suuntaukset omaksuivat tämän käytännön.

Vaikka siis *higan* tarkoitti ajankohtaa, jona elävät ihmiset suorittavat tosissaan harjoituksia päästäkseen tästä maailmasta toiselle rannalle, ennen pitkää siitä muodostui kuolleiden muistojuhla, jona käydään haudoilla ja uhrataan kotialttarilla *higan*-patukka-nimisiä leivonnaisia.

Syy, miksi kehitys vei näin väärään suuntaan, löytyy kuuden harjoitusmuodon ensimmäisestä eli almujen antamisesta, sillä se koski myös kuolleita. Näin ollen *higan*-patukoita uhrattiin kotialttarilla ja niitä jaettiin myös naapurustoon. Näin voidaan ajatella, että harjoitusten kokonaisuus tyypistyi ensimmäiseen. Nykyään monille japanilaisille *higan* merkitsee haudalla käyntiä ja *higan*-patukoita. Luultavasti Japani on ainoa maa, jossa päiväntasauksen juhla vietetään.

Kuoleman jälkeiset muistojuhlat ja *obon*-juhla

Kuoleman jälkeisiä muistopalvontoja (*hooji*) suoritetaan nykyään 49. päivänä, 100. päivänä, 1. vuosipäivänä, 3. vuosipäivänä, 13. vuosipäivänä ja 33. vuosipäivänä. Näin toimitaan vain Japanissa, mutta niitäkään kaikkia ei aluksi vietetty. Niiden määrän sanotaan vähitellen lisääntyneen nykyiselle tasolle Kamakura jaksoon (1185 – 1333) mennessä.

Palvontajaksot ovat saman suuntaisia lukuisilla heimoilla kautta maailman. Ruumiin mätänemisprosessivaiheeseen, jolloin sitä ei enää kyetä tunnistamaan, kestää noin 50 - 100 vuorokautta. Kun on kulunut 30 vuotta, vainajan muisto himmenee myös perikunnan mielistä. Kansanperinteen tutkimuksen kannalta 49. ja 100. päivä ja 33. vuosipäivä selittyvät siitä. Buddhalainen selitys juontaa osaan pienen vaunun (*hinayama*) buddhalaisuuden edustajia. He opettavat, että ihminen ei heti kuoltuaan siirry uuteen jälleensyntymään, vaan hän on jonkin aikaa välitilassa, joka kestää 7 - 49 päivää.

Ajattelutapa liittyy kuolleiden palvontamenoihin, jotka kehittyivät myöhemmin. Välitilassa kuolleen sielun päämäärä ei ole vielä määräytynyt. Siksi jos kotialttarin valo pääsee sammumaan, sielu joutuu pimeydessä eksyksiin. Siksi jälkeen jääneet vartioivat visusti alttarin kynttilöiden tulta yötä päivää ja kutsuvat viikon välein temppeleistä munkin resitoimaan sutria 49. päivään asti. Siinä yhteydessä temppeleille annetaan myös almu.

Viime aikoina ei ole enää tarvinnut huolehtia valosta valvoen, koska käytössä on sähkövalo. Lisääntyvässä määrin jätetään väliin myös viikoittaiset riitit ja tyydytään vain 49. päivän muistopalvontaan. 33. vuoden palvontaa (*hooji*) vietetään erityisen tärkeänä, koska 30 vuoden ylitettyään vainajahenki on saavuttanut levon ja siitä on tullut yksi esi-isien hengistä.

Mahtaakohan edesmenneen perhe tosissaan uskoa, että heidän rakkaansa kuljeskelee yksin rauhattomana tuonelan pimeydessä? Suorittavatkohan he siksi muistopalvontamenoja hänen hyväkseen? Buddhan opetus kuoleman jälkeisyydestä on ankara. Sen mukaan ihmisen kohtalo määräytyy hänen eläessä suorittamiensa tekojen mukaan. Ratkaisevaa on, onko hän suorittanut uskonnolliset harjoitukset *karman* lain mukaisesti. Kukaan ulkopuolinen ei voi hänen kohtaloonsa vaikuttaa.

Seitsemänsien ja 49. päivän sekä 33. vuoden muistopalvonnat ovat syntyneet puhtaan maan buddhalaisuuden vaikutuksesta. Kamakuran aikakautena (1185-1333) ne vakiintuivat japanilaiseksi käytännöksi. Alkuperäisessä buddhalaisessa ajattelussa niistä ei löydy pienintäkään viitettä.

Usein kiitoskirjeessä hautajaisiin osallistumisesta lukee jotain seuraavaan tapaan: ”Olemme saattaneet rauhallisesti päätökseen 49. päivän muistopalvonnan...” Ilmaisuhan tarkoittaa sitä, että koska he ovat suorittaneet tämän muistopalvonnan, vainaja on päässyt paratiisiin ja hänestä on tullut buddha. Tosiasiassa tervehdyksestä paistaa enemmänkin huojennus siitä, että omaiset ovat suorittaneet velvollisuutensa loppuun 49. päivän muistotilaisuudella.

Jos vainaja olisi todellakin syntynyt paratiisiin tai jos asianomainen olisi harjoituksiltaan jo eläessään saavuttanut valaistuksen, ei todellakaan olisi mitään syytä viettää *obon*-juhlaa. Tätä juhlaahan ei vietetä puhtaaseen maahan, paratiisiin päässeitä varten, vaan nälkäisten ja tuskaisten sielujen paikkaan pudonneiden esi-isien lohdutukseksi tarjoamalla niille juhlaruokia niiden palatessa kerran vuodessa perheittensä luokse.

Obon-juhla

Obon-juhlan nimi on tarkkaan ottaen *Uraobone* ja siitä on kirjoitettu Uraobon-sutrassa. Buddhalaisuuden tutkijoiden yksimieleinen käsitys on, että tämä Uraobon-sutra ei ole Intiassa Buddhan oppilaiden kirjoittama vaan se on kiinalaisten munkkien laatima apokryfinen sutra, johon on sisällytetty muinaisia kiinalaisia kuolleiden henkien ja esi-isien henkien palvontaan liittyviä tapoja sekä Konfutsen esi-isien kunnioitukseen liittyviä opetuksia.

Urabone tulee sanskritin sanasta ”*ullambana*”, joka merkitsee ”roikkumista ylösalaisin”. Juhlan tarkoitus on pelastaa tai lohduttaa kuolleita, jotka ovat pudonneet helvettiin ylösalaisin ja kärsivät nälkäisinä.

Uraobon-sutrassa lukee muun muassa seuraavaa:

”Kerran Mokuren, yksi Buddhan kymmenestä oppilaasta, käytti maagista voimaa miettiessään, mihin hänen kuollut äitinsä oli päätynyt. Hän sai selville, että tämä oli pudonnut helvettiin ja kärsi suuria tuskia. (Huomautan vielä kerran, että tällä ei ole mitään tekemistä Buddhan opetuksen kanssa, vaan on kiinalaisten munkkien sepitelmää.) Kun kauhistunut ja surullinen Mokuren kysyi keinoa, miten äiti voitaisiin pelastaa, Buddha selitti: ’Jos tahdot pelastaa äitisi tuosta kärsimyksen maailmasta, sinun täytyy kasata hänen puolestaan hyviä tekoja. Sadeajan mietiskelyvaihe on juuri päättynyt ja kaikki munkit kokoontuvat tänne. Jos siis nyt valmistat heille tarjottavaksi monenlaisia ja runsaita herkkuja, se hyvä työsi pelastaa äitisi.’ Mokuren toimi mielihyvin niin ja äiti pelastui.”

Tämä tarina miellytti kovin Konfutsen opetusta saaneita kiinalaisia Lian hallitsijasuvun keisari Butein aikana (502-542) ja silloin ensi kertaa vietettiin *obon*-juhla. Japanissa sitä alettiin juhlaa vuonna 641 valtaistuimelle astuneen keisari Saimein aikana. Juhla levisi kaikialle maahan ja siihen kehittyi aluekohtaisia tapoja.

Nykyään *obon*-juhlaa vietetään kerran vuodessa joko heinä- tai elokuussa. Siinä esi-isien henget otetaan vastaan kotiinsa ja niille tarjotaan kaikenlaisia herkkuja. Juhla näyttää toki kauniilta tavalta kunnioittaa esi-isiä. Varta vasten vastaanotettujen henkien pitempi viipyminen talossa olisi kuitenkin epämukavaa. Siksi kolmen päivän kuluttua heidät palautetaan alkuperäiseen paikkaansa valaistuissa pikkuveneissä seremoniallisten tulien saattelmana moninaisia eri tapoja noudattaen. Seuraavana vuonna heidät taas toivotetaan tervetulleeksi kolmeksi päiväksi.

Kun juhlan taustan ymmärtää, voisi kuvitella, että *obon*-juhlan eri tavat olisivat esi-isien henkien kunnioitusta, mutta todellisuudessa ne edustavat äärimmäistä töykeyttä. Mitä kukaan voi tosissaan ajatella, että 49. päivän muistopalvonnan jälkeen buddhiksi päässeet esi-isät *obon*-juhlassa vastaanotetaan helvetistä, missä he roikkuvat ylösalaisin tuskissaan, ja sitten vielä palautetaan sinne. Kun asiaa ei ajatella, toki juhlaa voi viettää, mutta se on todella kaukana Buddhan opetuksesta.

Vaikka ihminen ajattelisikin olevansa buddhalainen, koska hän innolla noudattaa muun muassa 49. päivän muistopalvontoja ja *obon*-juhlan tapoja, ei sellainen ole oikeaa Buddhan opetuksen pitämistä. Luulisin, että jos Gautama Buddha näkisi sen, hän pitäisi sitä mielettömyytenä.

Jos joku on todellinen omin voimin Buddhan tietä kulkeva, hänen pitäisi päivittäin istua lootusasennossa mietiskelemässä ja keskittyneesti suorittaa uskonnollisia harjoituksia. Jos hän taas on toisen apuun luottava buddhalainen, hänen tulisi viettää päivänsä omistautuen koko sydämellään Amida-buddhan nimen toistamiseen. Toki aidot buddhalaisetkin kunnioittavat esi-isiään, mutta sillä ei ole mitään tekemistä muistopalvontojen ja *obon*-juhlien kanssa.

”Tannishoo”-tekstissä on kuuluisa Shinranin lause: *”Shinran ei ole tähän mennessä kertaakaan lausunut Amida-buddhan nimeä vanhempiansa muistopalvonnaksi.”* Se oli hänen vakaa tunnustuksensa. Sitä kannattaa miettiä huolellisesti.

Kristittyjen muistojumalanpalvelukset

On niitä, jotka ajattelevat, että kristityt eivät arvosta esi-isiään. Tosiasiassa joka viikko tai joka kuukausi sunnuntain jumalanpalveluksessa muistetaan sillä viikolla tai sinä kuukautena poisnukkuneita. Lisäksi kerran vuodessa pidetään yhteinen kaikkien Herran luokse kutsuttujen muistojumalanpalvelus kirkossa ja haudan äärellä.

En tiennyt tästä mitään ennen kuin aloin käydä kirkossa. Toisin kuin buddhalaisuuden ensimmäisen, kolmannen ja 33. vuosipäivänvietossa uskossa Jeesukseen poisnukkuneiden muistojumalanpalvelus pidetään joka vuosi. Siinä palvotaan, ylistetään ja kiitetään heidän elämänsä siunannutta, heitä johdattanutta ja nyt luonaan ikuista elämää jatkuvasti ylläpitävää Jumalaa.

Raamattu kertoo seuraavasta tapahtumasta:

Jeesuksen vielä puhuessaan tultiin synagogan esimiehen kotoa sanomaan: ”Tyttäresi kuoli. Miksi enää vaivaat opettajaa (Jeesusta)?”

Jeesus kuuli tämän ja sanoi synagogan esimiehelle:

”Älä pelkää, usko ainoastaan!” Hän ei antanut kenenkään muun tulla mukaansa kuin Pietarin, Jaakobin ja tämän veljen Johanneksen. He tulivat synagogan esimiehen taloon, ja Jeesus näki hälisevän joukon ihmisiä, jotka itkivät ja valittivat suureen ääneen. Mentään sisään hän sanoi:

”Mitä te hälisette ja itkette? Ei lapsi ole kuollut vaan nukkuu.”

Niin he nauroivat hänelle. Mutta hän ajoi kaikki ulos, otti mukaansa lapsen isän ja äidin sekä ne, jotka olivat hänen kanssaan, ja meni huoneeseen, jossa lapsi oli. Hän tarttui lasta kädestä ja sanoi: ”Talita kuumi!” Se on käännettynä:

”Tyttö, minä sanon sinulle, nouse!” Tyttö, iältään kaksitoistavuotias, nousi heti kävelemään. He olivat kovin hämmästyksissään. (Mark. 5:35-42)

Lainaus on kuvaus ihmeestä, jonka Jeesus suoritti. Jeesus sanoi, että tyttö ei ollut kuollut vaan nukkui. Sitten hän tarttui lasta kädestä ja sanomalla ”Talita kuumi!” herätti hänet kuolleista.

Raamatun eräessä toisessa kohdassa (Joh. 11. luku) kerrotaan seuraavaa: Kun Lasarus-niminen nuorukainen kuoli, Jeesus sanoi: *”Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet.”* Lasarus oli ollut kuolleena haudassa jo neljä päivää. Jeesus herätti hänet kuolleista huutamalla kovalla äänellä: *”Lasarus, tule ulos!”*

Jeesus toimi näin, jotta ihmiset olisivat uskoneet Isän Jumalan lähettäneen hänet. Pian sen jälkeen Jeesus kuoli ristillä meidän sijaisena, mutta Herran Jeesuksen itsensä antaman ennustuksen mukaisesti Jumala herätti hänet haudasta kolmantena päivänä ja teki hänet meille esikoiseksi kuolleista nousevien joukossa. Tämä on noin 2000 vuotta sitten tapahtunut historiallinen tosiasia.

Siksi lopulta Jeesus tulee sanomaan meille Herrassa nukkuneille samoin kuin tyttärelle ja Lasarukselle: "Se ja se, sanon sinulle, nouse!" "Se ja se, tule ulos!" Saamme samoin kuin Herra nousta ylös iankaikkiseen elämään.

Vain Jumala, jolla on kaikki valta ja Jumalan ainoa Poika kykenevät tekemään sen. Ei Gautama Buddhakaan voi nousta ylösnousemuselämään, ellei hänelle sanota: "Gautama, tule ulos!"

Jeesus Kristus sanoi:

"Lähettäjäni tahto on, etten kadota yhtäkään niistä, jotka hän on minulle antanut, vaan herätän heidät viimeisenä päivänä. Minun Isäni tahto on, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on iankaikkinen elämä. Ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä." (Joh. 6:39-40)

"...koska minä elän ja tekin saatte elää." (Joh. 14:19)

Meidän Pelastajamme Jeesus elää aina ja ikuisesti kanssamme niin täällä ajassa eläessämme kuin kuoleman hetkellä, nukkuessamme ja ylösnousemuksen aamuna.

Jumala antaa meille varman pelastuksen ja toivon Jeesuksen Kristuksen ristin sovituksen ja ylösnousemuksen kautta. Koska Herra Jumala valaisee meitä (Ilm. 22:5), meidän ei tarvitse vaellella pilkkopimeässä tuonelassa.

"Hänelle, joka voi tehdä monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä vaikuttaa, hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti! Amen." (Fil. 3:20-21)

Voi mikä kirkkaus! Aina siihen määrään asti Jumala rakastaa meitä. *"Jumala on rakkaus." (1. Joh. 4:16)* Niin on! Sydämen pohjasta haluan laulaa rakastavan Jumalan ylistystä:

Jumala rakasti maailman ihmisiä
niin paljon, että antoi ainoan Poikansa.
Oi, Jumala on rakkaus.
Hän rakastaa minua pohjattoman saastaista.
Jumala on rakkaus.

(Kertosäe)

Minä tein syntiä ja käänsin selkäni Jumalalle
Minua vihollistaan Hän yhä rakasti.

Antaakseen syntini anteeksi
Hän luovutti kuninkaan Jeesuksen ristin kuolemaan.

Tule nyt ja luovuta itsesi
Jumalan rakkaudelle voidaksesi pelastua.
(Hengellinen laulu 392)

Herran Jeesuksen armo olkoon runsaana jokaisen yllä. Amen.